

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI**

**MECMÛ'A-İ EŞ'ÂR VE MAKÂLÂT-I MAHBÛBİYYE,
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ NADİR ESERLER KÜTÜPHANESİ
NUMARA: NEKTY00147 (25b-54b) (İNCELEME-MESTAP
TABLOSU-KARŞILAŞTIRMALI METİN)**

Muhsin ÇELİK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Orhan KAPLAN

ŞUBAT - 2024

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

MECMÛ'A-İ EŞ'ÂR VE MAKÂLÂT-I MAHBÛBİYYE,
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ NADİR ESERLER
KÜTÜPHANESİ NUMARA: NEKTY00147 (25b-54b)
(İNCELEME-MESTAP TABLOSU-KARŞILAŞTIRMALI
METİN)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Muhsin ÇELİK

Enstitü Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Enstitü Bilim Dalı : Eski Türk Edebiyatı

“Bu tez 01/02/2024 tarihinde online olarak savunulmuş olup aşağıdaki isimleri bulunan jüri üyeleri tarafından oybirliği ile kabul edilmiştir.”

JÜRİ ÜYESİ	KANAATI
Prof. Dr. Ozan YILMAZ	Başarılı
Doç. Dr. Özgür KIYÇAK	Başarılı
Dr. Öğr. Üyesi Orhan KAPLAN	Başarılı

ETİK BEYAN FORMU

Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen tez çalışmasının benzerlik oranının herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve Etik Kurul Onayı gerektiği takdirde onay belgesini aldığımı beyan ederim.

Etik kurul onay belgesine ihtiyaç var mıdır?

Evet

Hayır

(Etik Kurul izni gerektiren araştırmalar aşağıdaki gibidir:

- Anket, mülakat, odak grup çalışması, gözlem, deney, görüşme teknikleri kullanılarak katılımcılardan veri toplanmasını gerektiren nitel ya da nicel yaklaşımlarla yürütölen her türlü araştırmalar,
- İnsan ve hayvanların (materyal/veriler dahil) deneysel ya da diğeri bilimsel amaçlarla kullanılması,
- İnsanlar üzerinde yapılan klinik araştırmalar,
- Hayvanlar üzerinde yapılan araştırmalar,
- Kişisel verilerin korunması kanunu gereğince retrospektif çalışmalar.)

Muhsin ÇELİK

01/02/2024

ÖN SÖZ

Bu çalışmanın konusu İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi'nde bulunan NEKTY00147 numaralı Mecmû'a-i Eş'âr ve Makâlât-ı Mahbûbiyye adlı şiir mecmuasıdır. Çalışmamız Sistemantik Tasnifi Projesi (MESTAP) esas alınarak yapılmıştır. Çalışmada öncelikle Türkçe şiirler transkripsiyon alfabesiyle günümüz Türkçesine aktarılmıştır. Mecmuadaki şiirler; yayımlanmış divanlar ve makalelerle karşılaştırılmış, bu çalışmada yer almayan şiirlerin eksik ya da olmayan kelime ve dizeleri dipnotlarda gösterilmiştir. Mecmuada şiir yazan şairlerin biyografileri hakkında bilgi verilmiştir. MESTAP'a uygun olarak hazırlanan çalışmada şairlerin ilk ve son beyti, bendi veya dörtlükleri, nazım biçimleri ve sayfa numaralarına yer verilmiştir. Kim tarafından yazıldığı belli olmayan şiirler araştırmacıların dikkatine sunulmuştur.

Çalışmanın başından beri desteğini esirgemeyen Dr. Öğr. Üyesi Orhan Kaplan'a canı gönülden teşekkür ederim. Lisans ve lisansüstü eğitimimde bana verdiği faydalı bilgilerden dolayı Prof. Dr. Bayram Ali Kaya, Prof. Dr. Ozan Yılmaz, Prof. Dr. Vildan Coşkun'a teşekkürü borç bilirim. Hayatımın her alanında gerek maddi gerekse manevi desteğiyle sürekli yanımda olan aileme teşekkür ederim.

Muhsin ÇELİK

01/02/2024

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	ii
TABLO LİSTESİ	v
GRAFİK LİSTESİ	vi
ÖZET	vii
ABSTRACT	viii
GİRİŞ	1
1. BÖLÜM: MECMÛ'A-İ EŞ'ÂR VE MAKÂLÂT-I MAHBÛBIYYE'NİN TANITIM VE İNCELENMESİ	4
1.1. Mecmuanın Dış Özellikleri, Muhtevası ve Dil Özellikleri	4
1.2. Mecmuada Yer Alan Şairler ile Kullandıkları Nazım Şekilleri ve Sayısı	5
1.3. Mecmuada Yer Alan Şiirlerde Kullanılan Bahirler, Vezinler ve Sayısı	8
1.4. Mecmuada Yer Alan Şairlerin Biyografileri	9
2. BÖLÜM: MECMÛ'A-İ EŞ'ÂR VE MAKÂLÂT-I MAHBÛBIYYE'NİN KARŞILAŞTIRMALI METNİ	40
2.1. Metnin Kuruluşunda İzlenilen Yol	40
2.2. Metnin Transkripsiyon ve İmlâsında İzlenen Yol	41
2.3. Metnin İşaretler Sistemi	42
2.4. Karşılaştırmalı Metin	43
SONUÇ	109
KAYNAKÇA	111
TIPKIBASIM	115
ÖZ GEÇMİŞ	145

KISALTMALAR

1. Karşılaştırmada Kullanılan Eserlere Ait Kısaltmalar

- Askerî D.** : Askerî Divanı (Metin- İnceleme), Tuba Bal, İstanbul 2019.
- Aynî D.** : Aynî Divanı, Mehmet Arslan, İstanbul 2004.
- Cevdet Efendi D.** : XIX. Yüzyılda Bir Divan Şairi R. A. Cevdet'in Divançe'si, Bengüsu Çetin, Ankara 2023.
- Ebubekir Kânî D.** : Kânî Divanı (İnceleme- Metin), İlyas Yazar, İzmir 2006.
- Fatîn D.** : Fatîn Divanı, Mehtap Erdoğan, İstanbul 2007.
- Ferrî Efendi D.** : Klasik Türk Edebiyatı Materyali Olarak İşlevsel Sözlükler ve Ferrî Divanı Örneği, Cihan İner, Konya 2020.
- G. Âlî Efendi D.** : Gelibolulu M. Âlî E. Divanı, İ. Hakkı Aksoyak, Ankara 2018.
- H. Nûrî Osman D.** : Hanyalı Nûrî Osman ve Divanı, Abdullah Aydın, Ankara 2009.
- Hilmi D.** : H. Hilmi Edirnevi Divanı (İnceleme- Metin), Hasan Ekici, Malatya 2010.
- İzzet D.** : Dîvân-ı İzzet ve Nigâr-Nâme (Tezkire-i Nigâriyye), Fatma Sabiha Kutlar Oğuz, Ankara 2019.
- Makâlî D.** : Alaşehirli Mustafa Makâlî Bey ve Mecmualardaki Bazı Şiirleri, Fatih Koyuncu, Manisa 2011.
- Nâbî D.** : Nâbî'nin Türkçe Divanı (Karşılaştırmalı
- Nâzım D.** : 17. Yüzyıl Divan Şairi Ördek-zâde Mustafâ Nâzım ve Dîvânçesi, Zahide Efe, Samsun 2022.
- Nazîm D.** : Yahya Nazîm Divanı (İnceleme-Tenkitli Metin), Mustafa Sefa Çakır, Sivas 2018.
- Nedîm D.** : Nedîm Divanı, Muhsin Macit, Ankara 2017.
- Pertev D.** : Muvakkit-zâde Muhammed Pertev Dîvânı, Ekrem Baş, Ankara 2017.

- Refî'-i Kâlâyî D.** : Refî'-i Kâlâyî Divanı (İnceleme-Metin), Bilal Apaydın, İstanbul 2007.
- Rüşdî D.** : Edirneli Ahmed Rüşdî Divanı, Melike Tunadurur, Edirne 2012.
- Sâbit D.** : Bosnalı Aleaddin Sâbit Divanı'nın Tahlili, Lejla Oener, Sakarya 2019.
- Safvet D.** : Beyitlere Akseden Ateş: Safvet'in Tophane ve Galata Yangınnameleri, Yunus Kaplan, 2021.
- Sâmî D.** : Arpaemîni-zâde M. Sâmî Dîvânı, Fatma Sabiha K.O, Ankara 2017.
- Sâmil D.** : Recâizâde Mustafa Sâmil Divançe'si, Halil Batur-Enes Yıldız, İstanbul 2020.
- Sermed D.** : Sermed (Feyzullah) Divanı (Edisyon-Kritik-İnceleme), Emel Ergün, Sivas 2004.
- Sırrî D.** : Üsküdarlı Sırrî Divanı (Tenkitli Metin-İnceleme), Şevkiye Kazan, Ankara 2003.
- Zâtî D.** : Zâtî Dîvânı (İnceleme-Tenkitli Metin), Orhan Kurtoğlu, Ankara 2017.

2. Diğer Kısaltmalar

- age.** : Adı geçen eser
- bk.** : Bakınız
- C.** : Cilt
- D.** : Divan
- DİA.** : Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
- G.** : Gazel
- Haz.** : Hazırlayan
- KB.** : Kültür Bakanlığı / Kültür ve Turizm Bakanlığı
- Kt.** : Kit'a
- Ksd.** : Kaside
- Mfr.** : Müfred
- Mhs.** : Muhammes

- Mş.** : Muaşşer
Mrb. : Murabba
Msd. : Müseddes
N. : Nazm
No. : Numara
NŞ. : Na't-ı Şerîf
Ö. : Ölüm tarihi
R. : Rubai
s. : Sayfa
S. : Sayı
SAÜ : Sakarya Üniversitesi
SBE : Sosyal Bilimler Enstitüsü
Tb. : Tıpkıbasım
TDK : Türk Dil Kurumu
TEİS : Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü
Trb. : Terci-i bend
Ths. : Tahmis
Tkb. : Terkib-i bend
T. : Tuyuğ
vb. : Ve bunun gibi
vr. : Varak
Yay. : Yayınevi / Yayınları
Yp. : Yaprak
YL : Yüksek Lisans

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Mecmuada Yer Alan Şairler ile Kullandıkları Nazım Şekilleri ve Sayısı	7
Tablo 2: Mecmuada Yer Alan Şiirlerde Kullanılan Vezinler ve Sayısı	9
Tablo 3: NEKTY00147 Numaralı Şiir Mecmuasının (25b-54b) Muhteva Tablosu.....	39
Tablo 4: Transkripsiyon Metni	42

GRAFİK LİSTESİ

Grafik 1: Nazım Şekilleri ve Sayıları.....	5
Grafik 2: En Fazla Şiiri Bulunan Şairler ve Şiir Sayıları.....	6
Grafik 3: Mecmuada Yer Alan Şairlerin Yaşadığı Yüzyıllar.....	6

ÖZET

Başlık: Mecmû'a-i Eş'âr ve Makâlât-ı Mahbûbiyye

Yazar: Muhsin ÇELİK

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Orhan KAPLAN

Kabul Tarihi: 01/02/2024

Sayfa Sayısı: viii (ön kısım) + 114 (ana kısım) + 30 (ek)

Çalışmanın amacı, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi'nde bulunan NEKTY00147 numaralı Mecmû'a-i Eş'âr ve Makâlât-ı Mahbûbiyye adlı şiir mecmuasının 25b-54b varakları arasındaki şiirleri çeviri yazıya aktarmak; bu konuyla alakalı yayınlanmış diğer nüshalarla karşılaştırmalar yaparak aradaki farkları tespit etmek; ve bu mecmuada bulunan manzumelerin meçhul müelliflerini araştırmacıların dikkatine sunmaktır. Böylelikle divanlarda olmayan veya eksik yazılan kelimelerin doğrusunu gün yüzüne çıkarmaktır.

Çalışmamızın amacını, konusunu, yöntemi ve önemini açıkladıktan sonra mecmuada yer alan şairlerin biyografilerine yer verilmiştir. Mecmuada geçen şiirlerin divanlarda bulunan şiirlerle karşılaştırması yapılarak eksik ya da farklı olan şiirler dipnotlarda belirtilmiştir. Çalışmamızın amacı divanı yayımlanmış şairlerin farklı olan şiirleri veya divanda olmayan şiirlerini gün yüzüne çıkarıp araştırmacılarının dikkatine sunmaktır.

Mecmuanın ilgili varaklarında toplamda 146 şiir ve 39 şair bulunmaktadır. Bunlardan 34 şairin hayatına ulaşıp bilgi verilmiş 5 şairin ise hayatı hakkında bilgi bulunamamıştır. 59 gazel, 55 müfret, 4 kıt'a, 3 terci-i bend, 1 kaside, 1 nazm, 1 muaşşer, 3 müstezad, 1 tuyuğ, 2 murabba ve 1 muhammes olmak üzere 12 nazım biçimiyle yazılmıştır. Mecmuada geçen şiirler 16. yüzyıl ve 19. yüzyıl arasında yaşamış şairlere aittir. Mecmuada aruzun 10 farklı kalıbına yer verilmiştir. Arapça ve Farsça yazılan şiirler incelemeye dahil edilmemiş sadece Türkçe şiirler incelenmiş ve Mecmuaların Sistematiği Tasnifi Projesi'ne uygun olarak hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mecmua, Klasik Türk Edebiyatı, MESTAP, Şiir

ABSTRACT

Title of Thesis: Mecmû'a-i Eş'âr and Makâlât-ı Mahbûbiyye

Author of Thesis: Muhsin ÇELİK

Supervisor: Assist. Prof. Orhan KAPLAN

Accepted Date: 01/02/2024

Number of Pages: viii (pre text) + 114 (main body) + 30 (add)

The aim of the study is to transcribe the poems between pages 25b-54b of the poetry magazine called Mecmû'a-i Eş'âr ve Makâlât-ı Mahbûbiyye, numbered NEKTY00147, located in Istanbul University Rare Works Library; to identify differences by making comparisons with other published copies on this subject; and to bring to the attention of researchers the unknown authors of the poems in this magazine. Thus, it is to bring to light the correct words that are not in the divans or are written incompletely.

After explaining the purpose, subject, method and importance of our study, the biographies of the poets in the magazine are included. The poems in the magazine were compared with the poems in the divans, and the missing or different poems were stated in the footnotes. The aim of our study is to unearth the different poems of the poets whose divans have been published or the poems that are not in the divan and bring them to the attention of researchers.

There are a total of 146 poems and 39 poets in the relevant pages of the magazine. Of these, the lives of 34 poets were reached and information was given, and information about the lives of 5 poets was not found. It was written in 12 verse forms, including 59 ghazals, 55 stanzas, 4 stanzas, 3 terci-i bends, 1 kaside, 1 verse, 1 muaşşer, 3 müstezad, 1 tuyuğ, 2 murabba and 1 muhammes. The poems in the magazine belong to poets who lived between the 16th and 19th centuries. 10 different patterns of aruz are included in the magazine. Poems written in Arabic and Persian were not included in the analysis, only Turkish poems were examined and prepared in accordance with the Systematic Classification of Magazines Project.

Keywords: Magazine, Classical Turkish Literature, MESTAP, Poetry

GİRİŞ

Çalışmanın Amacı

Çalışmanın amacı, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi'nde bulunan NEKTY00147 numaralı Mecmû'a-i Eş'âr ve Makâlât-ı Mahbûbiyye adlı şiir mecmuasının 25b-54b varakları arasında bulunan şiirleri çeviri yazıya aktarmak; bu konuyla alakalı yayınlanmış diğer nüshalarla karşılaştırmalar yaparak aradaki farkları tespit etmek; ve bu mecmuada bulunan manzumelerin meçhul müelliflerini araştırmacıların dikkatine sunmaktır. Şairlere ait şiirlerin tez, divan, makale gibi eserlerle karşılaştırmalarını yapıp divanlara alınmayan veya çeşitli sebeplerle divanları kaybolan şairlerin şiirlerini gün yüzüne çıkarmaktır.

Çalışmanın Önemi

Şiir mecmuaları, farklı dönemde yaşamış şairlerin hayatını, dönemin kültürünü ve mevcut divanlarda bulunmayan fakat aynı şairlere ait olan şiirlerin gün yüzüne çıkarılmasında önemli rol oynamaktadır. Bu nedenle şiir mecmuaları şairler hakkında bilgi edinilmesi ve divanlarda okunamayan, silinmiş, eksik kelime veya dizelerin tespit edilmesi açısından önemlidir. Şiir mecmuaları bilinmeyen şairlerin şiirlerini edebiyat camiasına tanıtmada konusunda yardımcı olmaktadır. Yine divanlardaki şiirlerin eksik olan beyit ve bendlerini ortaya çıkarma konusunda büyük bir öneme sahiptir. Şairlerin divanlarında olmayan şiirlerine mecmualar sayesinde ulaşılmaktadır. Bu sebeple divanlardan sonra en önemli ikinci kaynak kategorisinde yer almaktadır. İçerik olarak konularına göre ayrılan mecmualar bazen de karışık bir şekilde yazılmaktadır. Divanlarda olmayan nazım şekillerini bazı mecmualarda bulmak mümkündür. Ölümü ve doğumu hakkında bilgi olmayan şairlerin mecmualarda bulunan tarih manzumeleri sayesinde tespit edilebilmektedir. Araştırma yaptığımız mecmuada da yayımlanmış divanlardan farklı olarak yeni şairler ve şiirler bulunmaktadır.

Çalışmanın Yöntemi

İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi Koleksiyonu'nda NEKTY00147 numarada kayıtlı Mecmû'a-i Eş'âr ve Makâlât-ı Mahbûbiyye adlı mecmuanın yapısı incelenirken bu konuyla ilgili daha önce yayımlanan tez çalışmaları incelenecektir. Giriş

bölümünde çalışmanın önemi, amacı ve konusu ele alınmıştır. Ardından mecmuanın iç ve dış özellikleri, şiiirlerin nazım şekilleri, şiiirlerde kullanılan vezinler ile şiiirlerin tespit edilebildiği kadarıyla hayatları hakkında bilgi verilmiştir. Şiiirler, divanlardaki şekilleriyle karşılaştırılıp farklılıklar dipnotlarda verilmiştir. Daha sonra mecmuadaki şiiirler MESTAP'a göre tasnif edilmiştir. Mecmuadaki bir şiiir, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı e-Kitap ile YÖK Tez Merkezi'ndeki divanlarda bulunuyorsa veya herhangi bir akademik çalışmada ilk defa tanıtılmışsa tekrardan kaçınmak için bu şiiirler metne dâhil edilmemiştir. Diğer şiiirler gibi numaralandırılan bu şiiirler tez numarası veya erişim linkleriyle birlikte dipnotta verilmiş; varsa şiiirler arasındaki farklar da köşeli parantez içinde gösterilmiştir. Çalışmamızın en son kısmında kaynakçaya, mecmuanın tıpkıbasımına ve özgeçmişe yer verilerek çalışma tamamlanmıştır.

Çalışmanın Konusu

Bu çalışma, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY00147 numarada kayıtlı Mecmû'a-i Eş'âr ve Makâlât-ı Mahbûbiyye adlı şiiir mecmuasının 25b-54b varakları arasında bulunan şiiirlerin transkripsiyonlu metninden oluşmaktadır. Mecmuadaki şiiirlerde klasik geleneğin yanında Tekke-Tasavvuf şiiirlerine de rastlanılmaktadır. Bazı şiiirlerde gemi ve gemicilik terimlerine yer verilmiştir.

Mecmuanın Tanımı ve Mecmuaların Önemi

Toplanmış, yığılmış, bir araya getirilmiş anlamlarına gelen mecmua, çeşitli kişilere ait veya çeşitli konularla ilgili yazı veya şiiirlerin toplanmasından meydana gelen kitap, toplanıp düzenlenen şeylerin tamamıdır (Doğan, 2011: 890).

Mecmualar klasik Türk edebiyatı için oldukça önem arz etmektedir. İsimleri duyulan fakat şiiirlerine rastlanmayan şiiirlerin şiiirlerini mecmualarda bulmak mümkün olduğu gibi divanlarda eksik ya da olmayan şiiirleri mecmualar sayesinde edebiyat camiasına ve araştırmacılarına tanıtma olanağı sağlamaktadır.

Mecmualar; ismi tespit edilmeyen şiiirlerin keşfedilmesi, divanları basılan şiiirlerin divanlarında yer almayan şiiirlerin tespit edilmesi, yine divanı basılan şiiirlerin divanlarında olan şiiirlerin farklarının ortaya çıkarılması, dönemin edebi zevkinin şiiirlere yansıtılması bakımından edebiyat araştırmalarına önemli ölçüde katkı sağlamaktadır. Aydemir'e göre (2007: 123) mecmualar edebiyat tarihinde büyük bir boşluğu doldurur.

Bazen edebiyat tarihinin asıl kaynaklarına yardımcı olur, bazen yegâne kaynak olarak işlev üstlenir.

1. BÖLÜM: MECMÛ'A-İ EŞ'ÂR VE MAKÂLÂT-I MAHBÛBİYYE'NİN TANITIM VE İNCELENMESİ

1.1. Mecmuanın Dış Özellikleri, Muhtevası ve Dil Özellikleri

Bu çalışma İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY00147 numarada kayıtlı şiir mecmuasından oluşmaktadır. Mecmuanın istinsah tarihi ve müellifi hakkında bilgi yoktur. Nesih hattıyla yazılan mecmua, toplamda 246 sayfadır. Bu çalışma ise mecmuanın 27-55 sayfaları arasını kapsamaktadır. Müstensihin verdiği sayfa numaraları esas alınmıştır. Yazma metinde bazı sayfalar iki sütundan, bazıları ise üç sütundan oluşmaktadır. Sayfalarda her sütunda 12-17 arası satır bulunmaktadır.

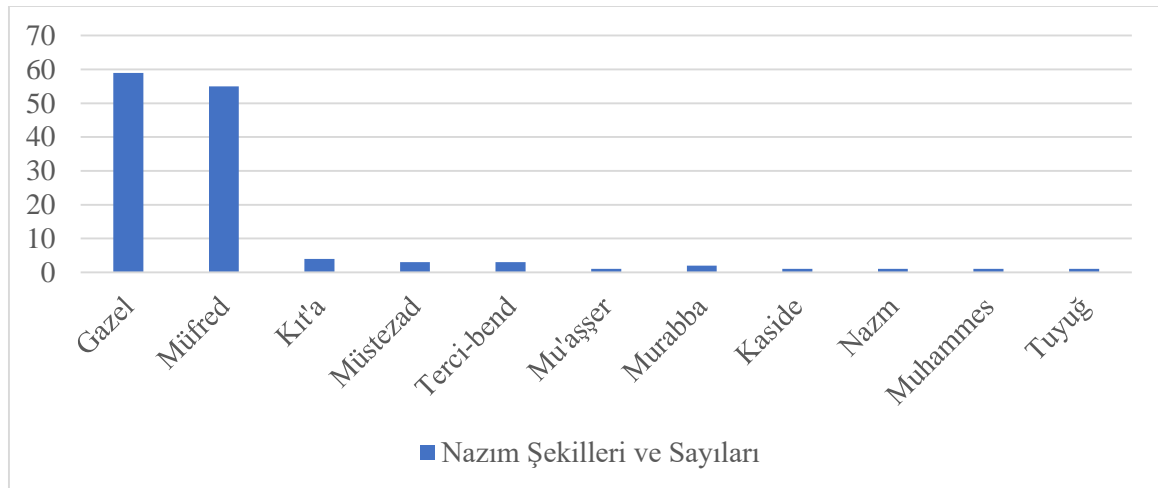
Mecmuanın incelediğimiz bölümünde 39 şair ve toplam 146 şiir bulunmaktadır. Bu şiirlerin 121 tanesi Türkçe, 25 tanesi de Arapça ve Farsçadır. Bu şiirlerden 49 tanesinin mahlası yoktur. Bazı şiirler kırmızı başlıklarla yazılmışken bazı şiirler başlıksızdır. Mecmuanın ilk sayfasında eserin ismi Mecmû'a-i İnşâ vü Eş'âr u Makâlât-ı Mahbûbiyye olarak geçmektedir. Aynı şairlere ait şiirler bazen alt alta yazılmış bazen de karışık bir şekilde verilmiştir. Beyit başlıklı şiirler birkaçı haricinde genellikle mahlassızdır. Necâtî'ye ait bir beyit farklı sayfalarda mükerrer olarak tekrar edildiği görülmelidir. Bazı şiirlerin başlıkları yanlış yazılmıştır. Örneğin Nazîre-i Sâmil Efendi başlıklı şiirin mahlas beytinde Aynî ismi geçmektedir. Genellikle şiirlerde Gazel-i Aynî, Nazîre-i Sâmil, Müstezâd-ı Cevdet Efendi, Beyt-i Ömer Hulûsi gibi başlıklar zikredilmiştir. Mecmuamızda ilk 25 sayfa nesir, 26 ile 55 arası şiir, 55 ile 246 arası nesir şeklindedir. Mecmuada yer alan şiirler genellikle hikemi tarzda bazı şiirler ise âşıkâne tarzda yazılmıştır. Sayfalar ikiye ayrılmış bir şekildedir. Şiirlerin yazıldığı sayfaların yan kısımlarına müfredler vardır. Sayfaların numaraları üst taraftadır. Şiirler genellikle gazel, nazire, tarih, yangın-nâme, müstezad, terci-i bend ve kıt'a gibi kırmızı mürekkeple yazılmış başlıklarla verilmiştir. Birkaç şiir ise başlıksızdır. Mecmuanın genelinde mahlaslar kırmızı mürekkeple üstü çizilmiştir. Sadece 45a'da yer alan şiirin mahlası kırmızı mürekkeple yazılmıştır. Şiirler sağ sayfalarda aşağı doğru eğik yazılmışken sol sayfalar yukarı doğru eğik bir şekildedir. Mecmuadaki şiirler ince bir şekilde yazılmışken derkenarlardaki müfredler ise kalın ve koyudur. 33b sayfasında kayıtlı olan Arapça bir şiir dışında şiirlerde hareke kullanılmamıştır. Bazı sayfaların sayfa numaraları kırmızı mürekkeple; bazı sayfalar ise siyah mürekkeple yazılmıştır. Nesir kısmındaki bazı

sayfalarda yanlışların üstü siyah mürekkeple çizilmiştir. Birkaç sayfada ise şekiller ve bu şekillerin içine yazılan kelimeler vardır. Bazı sayfalarda ise şekil çizilmiş fakat içine herhangi bir kelime yazılmamıştır.

Mecmua muhteva bakımından 16. yüzyıldan 19. yüzyıla kadar olan şairlerin şiirlerini içermektedir. Şiirler içerik bakımından klasik Türk edebiyatı ve Tekke-Tasavvuf edebiyatına ait izler taşımaktadır.

1.2. Mecmuada Yer Alan Şairler ile Kullandıkları Nazım Şekilleri ve Sayısı

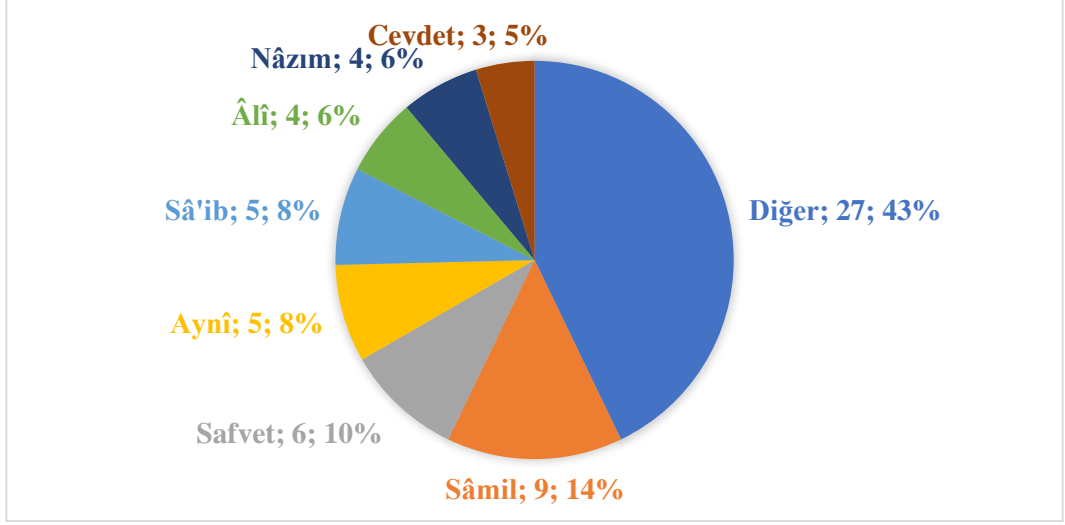
Bu çalışmada toplamda 121 Türkçe şiir bulunmaktadır. Bu şiirler; 59 gazel, 55 müfred, 4 kıt'a, 3 terci-bend, 1 kaside, 1 nazm, 1 muaşşer, 3 müstezad, 2 murabba, 1 muhammes 1 tuyuğdan oluşmaktadır.

Grafik 1: Nazım Şekilleri ve Sayıları

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

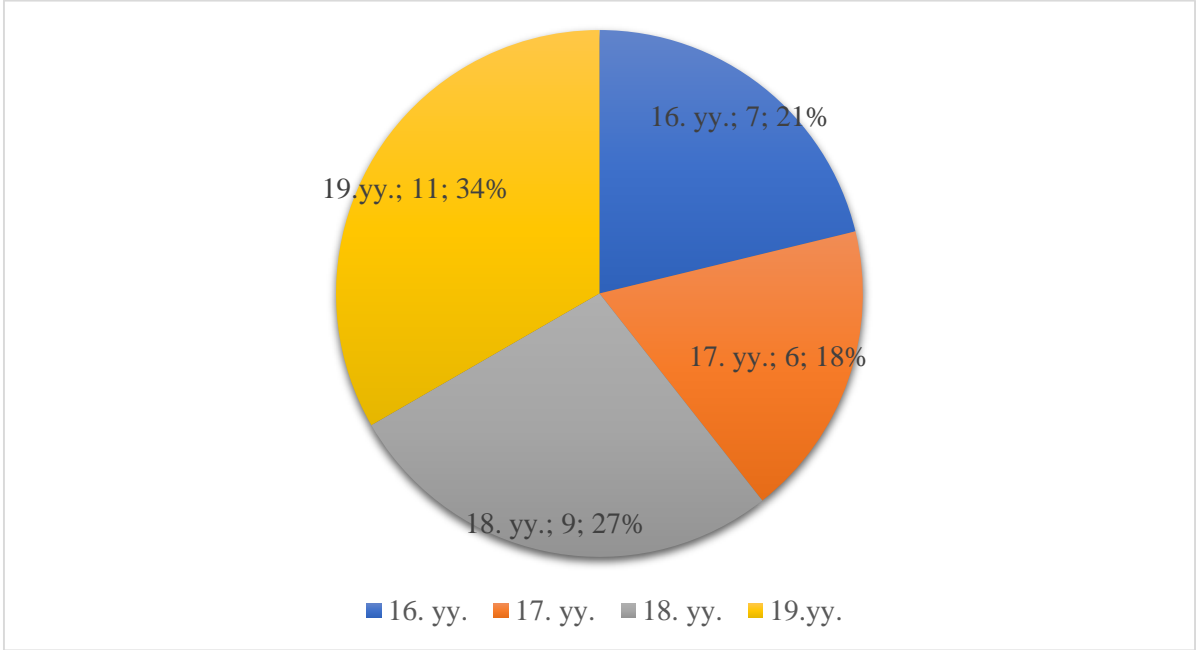
Mecmuanın incelediğimiz bölümünde yer alan şairlerin şiir sayıları şu şekildedir: Sâmîl (9), Safvet (6), Aynî (5), Sâ'ib (5) Âlî (4), Nâzım (4), Cevdet (3). Ferrî (2), İzzet (2), Sermed (2), Vahîd (2), Zihnî (2), Askerî, Fatîn, Firâkî, Günâhî, Hanyalı Nûrî, Kemâl Paşa-zâde, Makâlî, Nâbî, Nazîm, Ömer Hulûsî, Pertev, Refî', Rüşdî, Sâbit, Sâmî, Sırrî, Şâhidî, Şem'î, Trabzonî Zühdi, Vahîd, Zâtî.

Grafik 2: En Fazla Şiiri Bulunan Şairler ve Şiir Sayıları

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Mecmuada 16. ve 19. yüzyıl arasında 34 şairin kimliği tespit edilmiştir. Bunlar fazladan aza doğru şu şekilde sıralanmıştır: 19. yüzyılda 11, 18. yüzyılda 9, 16. yüzyılda 7, 17. yüzyılda 6. Kimliği tespit edilemeyen şairler ise şunlardır: Attâr Kâmil, Egribozlu Bekri Paşa, Kâmilî, Râsim Efendi, Tâbî Dede

Grafik 3: Mecmuada Yer Alan Şairlerin Yaşadığı Yüzyıllar

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Sıra No.	Şairin Kullandığı Mahlas	Nazım Biçimi ve Sayısı
1	Askerî	1 terci-bend
2	Aynî	5 gazel
3	Âlî Efendi	3 gazel, 1 muaşşer
4	Âttâr Kâmil	3 gazel
5	Cevdet Efendi	2 gazel, 1 müstezad
6	Egribozlu Bekri Paşa	1 müfred
7	Fatîn	1 gazel
8	Ferrî Efendi	2 gazel
9	Firâkî	1 murabba
10	Günâhî	1 terci-bend
11	Hanyalı Nuri Efendi	1 müfred
12	Hilmî	2 gazel
13	İzzet	2 gazel
14	Kâmilî	1 gazel
15	Kemâl Paşâ-zâde	1 kıt'a
16	Makalî	1 müfred
17	Nâbî	1 gazel
18	Nâzım Efendi	4 gazel
19	Nazîm Efendi	1 gazel
20	Nedîm	1 gazel
21	Ömer Hulûsî	1 müfred
22	Pertev	1 gazel
23	Râsim Efendi	1 gazel
24	Refî'	1 kıt'a
25	Rüşdî Efendi	1 gazel
26	Sâbit	1 müfred
27	Safvet	3 gazel, 1 kaside, 1 müstezad, 1 murabba
28	Sâ'ib	5 gazel
29	Sâmî	1 gazel
30	Sâmil	8 gazel, 1 müstezad,
31	Sermed Efendi	2 gazel
32	Sırrî	1 müfred
33	Şâhidî	1 gazel
34	Şem'î Efendi	1 gazel
35	Tâbî Dede	1 terci-bend
36	Trabzonî Zühdî	1 muhammes
37	Vahîd	2 gazel
38	Zâtî	1 müfred
39	Zihnî Efendi	2 gazel
40	Lâ-Edrî	48 müfred, 1 nazm, 1 tuyuğ, 3 kıt'a
41	Arapça-Farsça şiir	25
	Toplam	146 şiir

Tablo 1: Mecmuada Yer Alan Şairler ile Kullandıkları Nazım Şekilleri ve Sayısı

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

1.3. Mecmuada Yer Alan Şiirlerde Kullanılan Bahirler, Vezinler ve Sayısı

Mecmû'a-i Eş'âr u Makâlât-ı Mahbûbiyye adlı mecmuada toplamda 146 şiir bulunmaktadır. Bunlardan 121 tanesi Türkçedir. Arapça ve Farsça olan 25 tane şiir, vezin bakımından değerlendirmeye alınmamıştır. Türkçe şiirlerde remel (60), hezec (56), muzari' (4) ve hafif (1) bahirleri olmak üzere 10 farklı aruz vezni kullanılmıştır.

Remel	Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün	G.1, G.2, G.4, G.39, G.40, G.50, G.51, G.89, G.90, G.121, G.123, G.125, Trc.137, Trc.138, Trc.142, Mfr.11, Mfr.31, Mfr.34, Mfr.64, Mfr.69, Mfr.73, Mfr.83, Mfr.84	23
	Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün	G.16, G.17, G.18, G.29, G.78, G.79, G.80, G.100, G.101, G.102, G.103, G.111, G.112, G.113, G.139, G.144, Mfr.10, Mfr.13, Mfr.25, Mfr.26, Mfr.27, Mfr.28, Mfr.33, Mfr.38, Mfr.43, Mfr.44, Kt.36, Mfr.45, Mfr.61, Mfr.65, Mfr.74, Mfr.75, Mfr.76, T.49, Kt.70	35
	Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün	Kt.14	1
	Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün	Mfr.23	1
Hezec	Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ûlün	G.5, G.6, G.7, G.8, G.81, G.88, G.96, G.97, G.98, G.99, G.104, G.105, G.109, Mfr.9, Mfr.115, Mfr.62, Mfr.82, Mhs.114, Mrb.120	19
	Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün	G.30, G.53, G.54, G.92, G.93, G.106, G.107, G.122, G.123, G.128, Ksd.118, Mfr.12, Mfr.32, Mfr.42, Mfr.108, Mfr.117, Mfr.35, Mfr.47, Mfr.55, Mfr.57, Mfr.59, Mfr.60, Mfr.72, Mfr.77, Mfr.85, Mfr.86, N.58, R.87, Kt.116, Mrb.140, Mu'.141	31

	Mefâ'îlün Mefâ'îlün Fe'ûlün	Mfr.15, Kt.71, Mfr.69	3
	Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün Mef'ûlü Fe'ûlün	Müst.94, Müst.95, Müst.119	3
Hafif	Fe'ilâtün Mefâ'îlün Fe'ilün	G.52	1
Muzari'	Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'îlü Fâ'ilün	G.66, G.67, G.126, G.127	4

Tablo 2: Mecmuada Yer Alan Şiirlerde Kullanılan Vezinler ve Sayısı

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

1.4. Mecmuada Yer Alan Şairlerin Biyografileri

Mecmû'a-i Eş'âr u Makâlât-ı Mahbûbiyye adlı mecmuanın incelediğimiz bölümünde 39 şair bulunmaktadır. Kaynaklarda Attâr Kâmil, Egribozlu Bekri Paşa, Kâmilî, Râsim Efendi ve Tâbî Dede'nin biyografilerine dair bilgiye ulaşılamamıştır. 16. yüzyıl ve 19. yüzyıl arasında yaşayan 34 tane şairin ise kimliği tespit edilmiş ve hayatları hakkında bilgi verilmiştir.

Askerî (?-1591)¹

Asıl adı Mehmed olan Askerî Edirne'de doğmuş ve Kanuni Sultan Süleyman dönemi şairlerindedir. Bağdat'a gidip orada İmam Hasan Askerî'ye intisap etmiş ve onun dergahında belli bir süre kaldığı için şiirlerinde Askerî mahlasını kullanmıştır. Yeniçeri ve tımar sahibi olmuş, ardından zeamet alarak Selanik'e yerleşmiştir. Selanik'te İshak Paşa'nın oğlunun hanımıyla evlenmiş bu sayede büyük servet sahibi olmuştur. Hacca gitmesine rağmen Râfîzî olduğu iddia edilmiş ve zındıklık ile itham edilmiştir. 1591 yılında vefat eden Askerî'ye ait herhangi bir eser yoktur. Fakat şiir mecmualarında terci-bend, muhammes, müseddes gibi şiirlerine rastlanmaktadır. Yazdığı şiirlerde rindane bir tavır söz konusudur.

¹ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Kaplan, Yunus (2014);"Askerî", TEİS, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/askeri-mehmed>, (Erişim tarihi: 11.02.2023).

Aynî (1766-1837)²

1766 yılında Gaziantep'te dünyaya geldiği rivayet edilen Aynî, Antep'te iyi bir eğitim aldıktan sonra 1790'da İstanbul'a gidip eğitimini daha da ilerletmiştir. İstanbul'da evlendikten sonra on beş yıl kadılık yapmıştır. İyi derecede Arapça ve Farsça bilen Aynî, bu derslerin eğitimini vermiştir. Rumeli Kazaskerliği Dairesinde ilk görevine başlamıştır. Bazı kaynaklar Aynî'nin Nakşî olduğunu bildirmişlerdir. Kendi devrinde yaşamış birçok şaire nazire ve müşterek gazeller yazmıştır. Divan şairleri arasında itibar sahibi olan şair 1837 yılında İstanbul'da vefat etmiş ve Galata Mevlevîhânesi'ne defnedilmiştir. Eserleri: Divan, Sâkînâme, Dürrü'n-nizâm, Nazmü'l-cevâhir, Nusretnâme.

Âlî Efendi (1541-1600)³

1541 yılında Gelibolu'da dünyaya gelmiştir. Medrese eğitimi aldıktan sonra şiirleriyle dikkat çeken Âlî, Mihr ü Mâh adlı eserini şehzade Selim'e sunmuş ve divan katibi olmuştur. Gözü sürekli yüksek mevkilerde olan şair bir türlü bu arzularına ulaşamamıştır. Edebi kişiliğinin yanında birçok sefere tanıklık ettiği için tarihçilik vasfıyla da öne çıkan Gelibolulu Mustafa Âlî manzum ve mensur eserler kaleme almasına rağmen bazı eserlerine ulaşamamıştır. Aynı zamanda hattat olan Âlî, hırsı yüzünden devrinde pek çok sevilmemiştir. Eserleri: Nâdirü'l-mehârib, Heft Meclis, Zübdetü't-tevârih, Nusretnâme, Fursatnâme, Câmiu'l-buhûr der Mecâlis-i Sûr, Menâkib-ı Hünerverân, Mir'âtü'l-avâlim, Mirkâtü'l-cihâd, Kühnü'l-ahbâr, Türkçe Divan, Farsça Divan, Mihr ü Mâh, Tuhfetü'l-uşşâk, Mihr ü Vefâ, Enîsü'l-kulûb.

Cevdet Efendi (?-1831)⁴

Adı Ahmet Cevdet'tir. İstanbul doğumlu şair, Katip Recâî-zâde Cevdet ismiyle tanınmaktadır. Reîsü'l-küttâb Mehmed Recâî Efendi'nin torunu şair İbrahim Münib Efendi'nin oğludur. Tahsil hayatına dair ayrıntılı bilgiler bulunmasa da eserlerinden iyi bir eğitim aldığı anlaşılmaktadır. Doğum tarihi bilinmeyen Cevdet Efendi, Bâb-ı Âlî Dâhiliye Kalemî'nde memur iken İstanbul'da çıkan bir veba salgını sonucu 1831 yılında

² Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Ünver, İsmail (1991); "Aynî", DİA, cilt:4, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul. s,270-271. (Erişim tarihi: 11.02.2023).

³ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Kütükoğlu, Bekir (1989); "Âlî", DİA, cilt:2, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul. s,416-421. (Erişim tarihi: 11.02.2023).

⁴ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Yekbaş, Hakan (2014); "Cevdet", TEİS, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/cevdet-recaizade-ahmed>, (Erişim tarihi: 11.02.2023).

vefat etmiştir. Cevdet Efendi'nin üç eseri bulunmaktadır. Eserleri: Nevâdirü'l-Âsâr fi Mütâla'ati'l-Eş'âr, Zînetü'l-Mecâlis, Dîvân-ı Cevdet.

Firâkî (?-?)⁵

Kütahya doğumlu olan şairin asıl adı Abdurrahman'dır. Kanuni Sultan Süleyman döneminde yaşamış ve iyi bir eğitim aldıktan sonra babasının isteği üzerine memleketine dönmüştür. Önceleri içkiye düşkün olan Firâkî daha sonra tasavvufa yönelmiştir. Sultan Bayezid Firâkî'nin vaazlarına katılmış ve çok beğenmiştir. Bundan dolayı kendisine caize vermiştir. Doğum tarihi bilinmeyen şairin ölüm tarihi hakkında çeşitli rivayetler vardır. 1572-83 yılları arasında vefat ettiği düşünülmektedir. Eserleri: Ahlâk-ı Muhsinî Tercümesi, Kırk Sual.

Fatîn (1814-1866)⁶

1814 yılında Drama'da doğan Fatîn'in asıl adı Davut'tur. Eğitimine Drama'da başlayan şair daha sonraları Kahire'ye amcası Mehmed Hüsrev Bey'in yanına gitmiştir. Amcasının ölümünden sonra İstanbul'a gelmiştir. Kısa zamanda gösterdiği kabiliyeti ve zekası sayesinde Mühimme Kalemi'ne geçerek mühimmenüvisân sınıfına yükselmiştir. Fatîn mahlasını almış ve edebiyatımızda bu mahlası kullanan tek şair olmuştur. Kendi dönemine kadar uzanan şairler hakkında bir tezkire yazma düşüncesiyle Fatîn tezkiresini kaleme almıştır. Bu sayede ismi kalıcı hale gelmiştir. Salim tezkiresini bıraktığı yerden devralan Fatîn, tezkiresinin yeni basımını göremeden 1866 yılında vefat etmiştir. Eserleri: Hâtimetü'l-Eş'âr (Fatîn Tezkiresi).

⁵ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Köksal, Mehmet Fatih (2013); "Firâkî", TEİS, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/firaki>, (Erişim tarihi: 18.02.2023).

⁶ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Akün, Ömer Faruk (1995); "Fatîn", DİA, cilt:12, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul. s,256-260. (Erişim tarihi: 11.02.2023).

Ferrî Efendi (1756-1805)⁷

1756 yılında Filibe'ye bağlı Tatarpazarı'nda dünyaya gelen ve asıl adı Mehmed olan Ferrî Efendi, Neşat Süleyman Efendi'nin öğrencisidir. Ailesi hakkında pek fazla bilgi yoktur. Şiirlerinde genellikle aşk konusu üzerinde durmuş ve çok sayıda tarih düşürmüştür. Hocası Neşat Süleyman da dahil olmak üzere birçok şaire nazire yazmıştır. Defter-i Hâkânî ile Beylik Odası'ndaki memuriyetlerinin yanında mültezimlik de yapan şair, vergi tahsil ederken vurularak öldürülmüştür. Eserleri: Divan, Tarih Risalesi.

Günâhî (?-1581)⁸

Asıl adı Hasan olan şair “Baba Hasan” veya “Hasan Dede” olarak da anılmaktadır. Günâhî'nin doğum yeri Vardar Yenice'dir. Eğitimi ile ilgili bir bilgi yoktur. Derviş tabiatlı, temiz huylu ve sağlam inançlı olmasına rağmen Günâhî mahlasını kullanmıştır. Âşık Çelebi onu Vardarlı şairlerin serdari olarak anmıştır. Günâhî aynı zamanda Gelibolu ve Konya Mevlevihanelerinde bulunmuştur. Herhangi bir eseri bilinmeyen şairin mecmualarda şiirlerine rastlanmaktadır. Doğum tarihi bilinmeyen şair, 1850/51 yılında Selanik'te Farsça öğretmenliği yaptığı sırada vefat etmiştir.

Hanyalı Nuri Efendi (1767-1815)⁹

1767 yılında Hanya'da doğan Nûrî'nin asıl adı Osman, lakabı ise Emin'dir. Şiirlerinde genellikle Nûrî mahlasını kullanmıştır. Gençliğinde ise Emin, Sa'id ve Hicâzî mahlaslarını kullanmıştır. Kaside ve tarih alanında usta olan şairin Arapça ve Farsça bildiğine dair bilgiler vardır. Her ne kadar büyük şairlerden uzakta olsa da onların şiirlerini okumuş ve onları kendisine usta olarak seçmiştir. Yaşadığı bölgenin kültürünü şiirlerine konu etmiştir. Hayatını bazen Hanya'daki evinde bazen de Moras köyündeki çiftliğinde geçirmiştir. Hanyalı Nuri Efendi, 1815 yılında vefat etmiştir. Eserleri: Divan, Tarih-i Girid, Tuhfe-i Nûrîyye ve Zeyl-i Tuhfe-i Nûrîyye, Tezkire-i Şu'arâ-yı Cezîre-i Girid, Tarîkü'l-İhtisâr.

⁷ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Kırbıyık, Mehmet (2013); “Ferrî”, TEİS, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ferrî-mehmed-efendi>, (Erişim tarihi: 11.02.2023).

⁸ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Köksal, Mehmet Fatih (2013); “Günâhî”, TEİS, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/gunahi>, (Erişim tarihi: 11.02.2023).

⁹ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Kurtoğlu, Orhan (2013); “Nûrî”, TEİS, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nuri-osman-hanyevi>, (Erişim tarihi: 11.02.2023).

Hilmî (1881?- 1896?)¹⁰

Hasan Hilmî mahlasını kullanan şair Edirne'nin Hasköy ilçesin Salman köyünde doğmuştur. Münzevî Hilmî olarak tanınmıştır. Sultan Abdülhamid devrinde yaşayan şair, Ferhad Bey'in oğludur. Güllüvî cemaitine bağlı olan Hilmî, eğitim görmek için İstanbul'a gittiğinde Nakşîbendî tarikatına girmiş ve bu tarikattan ders almıştır. 18 yıl boyunca Fatih'te şeyhlik yapmıştır. Doğum tarihi ve ölüm tarihi tam belli olmayan şairin evlatları için yazdığı şiirden yola çıkılarak 1896 yılından sonra vefat ettiği anlaşılmaktadır. Eserleri: Divan.

İzzet (1692-1734?)¹¹

Asıl adı Ali olan şair İzzet mahlasını kullanmıştır. 1692 yılında İstanbul veya Edirne'de dünyaya geldiği hakkında bilgiler vardır. Damad Mehmet Paşa'nın oğludur. Patrona Halil İsyanı'nda asiler tarafından zorlanmasına rağmen görevinin başından ayrılmayıp ayaklanmanın bastırılmasında önemli rol almıştır. Lale Devri'nin önemli şairlerin sayılan İzzet, Arapça ve Farsçayı iyi bildiğinden dolayı tercüme faaliyetlerine katılmıştır. Daha sonrasında Nedim ile dost olmuş ve onun tarzında şiirler yazmanın yanında şair Nedim'e nazireler de yazmıştır. Yaşadığı dönemin olaylarını çok iyi bir şekilde şiirlerine konu etmiştir. Kaside sahasında Nef'i'yi örnek almış ve neşeli şarkılarıyla ün salmıştır. İran cephesinin seraskeri ve muhafızı olan şair genç yaşta vefat etmiştir. Eserleri: Divan, Târîh-i Aynî'den Mütercem Bir Parça, Nigârname.

Kemâlpaşa-zâde (1469- 1534)¹²

Asıl adı Şemseddin Ahmed olan şair Kemalpaşa-zâde veya İbn Kemal olarak anılmıştır. 1469 yılında dünyaya gelen Kemalpaşa-zâde'nin nerede dünyaya geldiği hakkında farklı bilgiler vardır. Bazı kaynaklarda Tokat bazılarında Edirne bazılarında ise Amasya olarak ifade edilmektedir. Yavuz Sultan Selim zamanında Şah İsmail'i ve akidesini eleştirmiş ve halkı savaşa teşvik etmiştir. Bununla ilgili yazdığı risale sayesinde şöhreti artmıştır. Mısır seferine katılıp padişahın itibar görmesi üzerine beylerbeyi yardımcılığına tayin

¹⁰ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Erdoğan, Mehtap (2014); "Hilmî", TEİS, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/hasan-hilmi>, (Erişim tarihi: 11.02.2023).

¹¹ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Albayrak, Nurettin (2001); "İzzet", DİA, cilt:23, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul. s.556-557. (Erişim tarihi: 11.02.2023).

¹² Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Turan, Şerafettin (2022); "Kemal Paşâ-zâde", DİA, cilt:25, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul. s.245-247. (Erişim tarihi: 11.02.2023).

edilmiştir. Zamanla şeyhülislamlığa kadar yükselmiştir. Sultan Bayezit, Yavuz Sultan Selim ve Kanuni Sultan Süleyman döneminde yaşamış ve üç padişahın sevgisini kazanıp önemli görevlerde bulunmuştur. Döneminde yanlış anlaşılabilen konuları cesaretli bir şekilde tartışmıştır. Şairliğinin yanında tarihçilik vasfına da sahip olan İbn-i Kemal, her padişah için ayrı bir cilt kaleme almış ve böylelikle sekiz ciltlik bir tarih kitabı olan *Tevârîh-i Âl-i Osmân* adlı eser ortaya çıkmıştır. İlmi sayesinde “el-muallimü'l-evvel” ünvanını almıştır.

Makâlî (?-1584)¹³

Asıl adı Mehmed Çelebi olan şair Alaşehir’de dünyaya gelmiş ve Hammamcı-zâde sanıyla tanınmıştır. Bazı kaynaklar Güzelhisarlı bazı kaynaklarda ise Akşehirli olduğunu söylemektedir. Kanunî Sultan Süleymân ve II. Selim devri şairi olan Makâlî hakkında detaylı bilgi yoktur. İlim konusunda derin bilgilere sahip olan şair ince manaları, nükteli hoş sözleri, atasözleri ve deyimleri şiirlerinde kullanmıştır. 1584 yılında vefat etmiştir.

Nâbî (1642-1712)¹⁴

Asıl adı Yusuf olan Nâbî, 1642 yılında Ruha (Urfa)’da doğmuştur. Seyyid Mustafa Efendi’nin oğludur. Çocukluk ve gençlik yıllarını Ruha’da geçiren şair burada iyi bir eğitim almış Arapça ve Farsçayı iyi derecede öğrenmiştir. Daha sonrasında İstanbul’a gelen Nâbî, şiirler yazarak ismini duyurmuş ve Hikemi tarzın öncülerinden kabul edilmiştir. 1679 yılında Rami Mehmet Paşa’yla beraber hacca gitmiş ve bu yolculuk esnasında *Tuhfetü'l-Harameyn* adlı eserini yazmıştır. Sultan Ahmet’e yazdığı bir kasideyle padişahın armağanları alan Nâbî, Çorlulu Ali Paşa’nın sadret mührünü almasıyla evi yıkılmış ve gelirlerine el konulmuştur. Şiirlerinde takındığı tavidan dolayı birçok şair tarafından takdir edilmiş ve birçok şaire öncülük etmiştir. Şiirlerinin genelinde öğreticilik ve ders verme söz konusudur. Manzum ve mensur olmak üzere birçok eser kaleme almıştır. 1712 yılında vefat etmiş, Karacaahmet Mezarlığı’nda Miskinler Tekkesi sofasına defnedilmiştir. Eserleri: *Divan*, *Dîvânçe*, *Hayriyye*, *Tercüme-i Hadîs-i Erbaîn*,

¹³ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Koyuncu, Fatih (2013);”Makâlî”, TEİS, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/makali-mehmed-celebi>, (Erişim tarihi: 11.02.2023).

¹⁴ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Erkal, Abdülkadir (2014);”Nâbî”, TEİS, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nabi-yusuf-nabi-efendi>, (Erişim tarihi: 11.02.2023).

Hayrâbâd, Surnâme, Tuhfetü'l-Haremeyn, Münşeât, Fetihnâme-i Kamanîçe, Zeyl-i Siyer-i Veysî.

Nâzım Efendi (?-1696)¹⁵

Asıl adı Mustafa olan şair, İstanbul'da dünyaya gelmiştir. Ördek İsmail Efendi'nin oğludur. İyi bir eğitim alıp yeniçeri kalemine girmiştir. Döneminde iyi bir şair olan Nâzım, tezkirelerde kendisinden övgüyle bahsedilmiştir. Hakkında fazla bilgi bulunmayan şairin eserine rastlanmamıştır. Bazı kaynaklara göre Nâzım Efendi'nin sesi çok güzel olduğundan dolayı çeşitli besteler yapmıştır. Nâbî tarzında eserler veren şair Hattat Osman Efendi'nin kardeşi olarak rivayet edilmektedir. Doğum tarihi belli olmayan Nâzım 1696 yılında vefat etmiştir.

Nazîm Efendi (1649- 1727)¹⁶

Asıl adı Yahya olan İstanbul'un Kumkapı semtinde dünyaya gelen Nazîm, Gedikpaşalı Nazîm olarak anılmıştır. Şiirlerinin diğer şairlerle karışmaması için Nazîm mahlasını kullanmıştır. 80 yaşında vefat ettiğine dair verilen bilgiler ışığından yola çıkıldığında 1649 yılında doğduğu anlaşılmaktadır. Ali Çelebi'nin oğludur. Enderun'da iyi eğitim alan şair Arapça ve Farsçayı da iyi derecede öğrenmiştir. Gençlik yıllarında Galata Mevlevîhânesi şeyhi Arzî Mehmed Dede'ye intisap etmiş, ardından Edirne şeyhi Neşâtî Dede'ye bağlanmıştır. Şiirlerinden anlaşıldığına göre şair yoksulluk çekmiş ve bunu sürekli dile getirmiştir. Naatlarıyla da ön plana çıkmıştır. Divan şiirinde şarkı türünün ilk örneklerini vermiştir. Başta Halim mahlasını kullanan şaire Neşâtî tarafından daha sonra Nazîm mahlası verilmiştir. Nerede vefat ettiğine dair bilgi yoktur. Vefat tarihi 1727'dir. Eserleri: Divan.

¹⁵ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Aksoy, Hasan (2006); "Nâzım", DİA, cilt:32, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul. s,448. (Erişim tarihi: 13.02.2023).

¹⁶ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Uzun, Özcan, Mustafa İsmet, Nuri (2006); "Nazîm", DİA, cilt:32, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul. s,452-453. (Erişim tarihi: 13.02.2023).

Nedîm (1681-1730)¹⁷

Asıl adı Ahmed'dir. 1681 yılında İstanbul'da doğmuştur. Merzifonlu Mustafa Muslihüddin Efendi'nin torunu, Kadı Mehmed Efendi'nin oğludur. İyi bir eğitim almıştır. III. Ahmed döneminde şiiirleriyle tanınmış ve Lale Devri'nin en önemli şairi olmuştur. Kendi tarzını geliştirmiştir. Şiiirlerinin çok sade ve anlaşılır olduğunu ve bu yüzden şiiirlerinde mahlas kullanmaya gerek olmadığını söylemiştir. Gazel sahasında ünlenerek Nedimâne tarzı oluşturmuştur. Kullandığı yerli kelimeler ve akıcı dili sayesinde mahallileşme akımının öncülerinden kabul edilmiştir. Bazı şairlerin şiiirlerine nazireler yazmış bazılarını da tanzir etmiştir. Kasidede Nef'i Efendi'yi gazelde ise Baki ve Yahya Efendi'yi beğendiğini ifade etmiştir. Döneminde tercüme odasında görev almış ve eserlerin farklı bölümlerini tercüme etmiştir. Nedim'in ölümü hakkında çeşitli rivayetler bulunsa da 1730 yılında illet-i vehimeden öldüğü düşünülmektedir. Eserleri: Divan, Sahâifü'l-Ahbâr, Aynî Tarihi.

Ömer Hulûsî (1805-1868)¹⁸

Uşşâkî şeyhi olan şairin asıl adı Ömer Hulûsî'dir ve şiiirlerinde Hulûsî mahlasını kullanmıştır. 1805 yılında Aydın Güzelhisarı'nda dünyaya gelmiştir. Hacı Hafız Efendi'nin oğludur. Mesleği bezirgânlıktır. Çocukluğunda babasının yanında çalışırken cömertliği sebebiyle malzemeleri ücretsiz dağıtmış, bunun üzerine babası da onu ilim tahsili için Nazilli'ye götürmüştür. Burada eğitim görmüş ve Uşşâkî şeyhlerine intisap etmiştir. Daha sonra Nazilli dışına çıkmış ve birçok ilde irşad görevini yürütmüştür. İstanbul'da iken bir iftiraya uğramış ve hapis yattıktan sonra tekrar Nazilli'ye dönerek aktarlık ile meşgul olmuştur. Hasan Bey'in kız kardeşi Emine Sultan ile evlenmiş, bu evlilikten bir kız ve bir oğlu olmuştur. 1868 yılında Nazilli'de vefat etmiştir. Eserleri: Divan.

¹⁷ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Macit, Muhsin (2006); "Nedîm", DİA, cilt:32, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul. s,510-513. (Erişim tarihi: 13.02.2023).

¹⁸ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Baş, Mehmet Şamil (2013);"Ömer Hulûsî", TEİS, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/hulusi-omer-mdbir>, (Erişim tarihi: 11.02.2023).

Pertev (1824-1873)¹⁹

Asıl adı İbrahim Edhem'dir. Erzurum doğumludur. Pertev mahlasını kullanmıştır. Mehmed Timur Efendi ve Fatma Dursun Hanım'ın evliliğinden dünyaya gelmiştir. Çocukluğunda Fennî mahlasıyla şiir yazmış fakat divanı basılmamıştır. İzmir'de kaldığı sürede Fransızca, Berlin'de ise Almanca öğrenmiştir. Hem nesir hem de şiirle meşgul olmuştur. Eski tarzda şiir yazmış ve herhangi bir yenilik elde edememiştir. Yükselme hırsı olmayan şair, açık sözlü olmanın yanında verilen görevlerin hepsini hakkıyla yerine getirmiştir. Nesih hattıyla güzel şiirler yazmıştır. Her ne kadar fazla şiiri olduğu hakkında rivayetler olsa da Koşka'da çıkan yangında hepsi yanmış, sadece birkaç tanesi günümüze ulaşılabilmiştir. Hem hece ölçüsüyle hem de aruz ölçüsüyle şiirler yazmıştır. 1873 yılında Kastamonu valisi iken vefat etmiştir. Eserleri: Hâbnâme, Emrû'l-acîb fi târîhi ehli's-salib, İtlâku'l-efkâr fi akdi'l-ebkâr, Medh-i Sa'y ve Zemm-i Betâlet, Bekâ-yı Şahsî ve Nev'îye Hizmet, Av'ave, Kırmızı Bayrak.

Refî' (1760?- 1822)²⁰

Asıl adı Mehmed Emin'dir. İstanbul Topkapı'da doğmuş ve bir kumaşçının oğlu olarak bilinmektedir. Doğum tarihi net bilinmemekle beraber oğlunun yazdığı mukaddimeden 1760 yılında doğduğu anlaşılmaktadır. Sürûî ile karşılıklı hicivleri meşhurdur. Nazım şekillerinin hemen hepsinde şiir yazan Refî'nin şairliği güçlü değildir. Refî' mahlasının yanında bazen Kâlâyî bazen de Refî'-i Kâlâyî mahlaslarını kullanmıştır. Gayûr mahlasıyla da şiir yazıldığı söylene de bu mahlasla yazılmış herhangi bir şiir bulunamamıştır. Şairin en çok rağbet ettiği nazım şekli tarih kıtalarıdır. 1822 yılında cilt hastalığından vefat etmiştir. Eserleri: Divan, *Ermenice-Türkçe Lugat*.

Rüşdî Efendi (?-?)²¹

Rüşdî Efendi Edirne'de dünyaya gelmiştir. Asıl adı Ahmed Rüşdî'dir. Edirne'de Hacı Ahmed olarak tanınır. Eğitimini burada tamamlayan şair hakkında detaylı bilgi yoktur.

¹⁹ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Okay, Orhan (1994); "Pertev", DİA, cilt:10, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul. s,420-421. (Erişim tarihi: 13.02.2023).

²⁰ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Karavelioğlu, Murat Ali (2007); "Refî'", DİA, cilt:34, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul. s,526. (Erişim tarihi: 13.02.2023).

²¹ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Aksoyak, İsmail Hakkı (2015); "Ahmed Rüşdî Efendi" <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/rusdi-ahmed-efendi> (Erişim tarihi: 11.02.2023).

Sâbit (?- 1712)²²

Asıl adı Alaeddin Ali olan şairin mahlası Sabit'tir. Bosna'da dünyaya gelmiş fakat doğum tarihiyle ilgili net bir bilgi yoktur. İlk eğitimini Müftü Halil Efendi'den almış ve ardından İstanbul'a gelmiştir. Şiirlerinde yerli ve yenilikçi olmanın yanında atasözleri ve deyimleri de kullanmıştır. Söz oyunları ve alay konusunu şiirde başarılı bir şekilde işlemiştir. Kasideleri belli bir olgunluğa ulaşmamakla birlikte şiirlerinin içeriği klasik şiire uygundur. Samimi bir dile sahiptir. Hikemi ve mahallileşme akımından etkilenmiştir. Şiirlerinde genellikle lirizm havası mevcuttur. Nâbî'nin şiir anlayışından etkilenmiş fakat bu tarzı şiirlerine tam anlamıyla yerleştirememiştir. 1712 yılında vefat etmiştir. Kendisinden sonra gelen birçok şairi etkilemeyi başarmıştır. Eserleri: Divan, Zafernâme, Edhem ü Hümâ, Derenâme, Berbernâme.

Safvet (1795-1866)²³

1795 yılında İstanbul Galata'da doğan Safvet Efendi, Mehmed Efendi'nin oğludur. Devrinin en önemli şairlerinden biridir. Yorgancı esnafı olarak anılmaktadır. Baş Musahib Hatif Efendi'nin uşağı olduğuna dair bilgiler vardır. Yorgancılık yaptığı sırada dükkanından çok Galata meyhanelerinde vakit geçirmiştir. Sevdiği kadının affedilmesi için Kaptan-ı Derya Hüsrev Paşa'ya bir kaside yazmış fakat kasidede hadisi örnek gösterdiği için Hüsrev Paşa bunu reddetmiştir. Bu olay üzerine sarhoş ve evsiz kalmıştır. Lebib Efendi'nin kendisine sahip çıkması ve hamisi olması üzerine tekrardan şiir dünyasına girmiştir. Bir evlilik yapmış bu evlilikten bir kızı olmuştur. Eşi genç yaşta vefat etmiştir. Hayatı boyunca yoksulluk içinde yaşamış ve hayatını caizelerle idame ettirmiştir. 1866/67 yılında vefat etmiştir.

Sâ'ib (?-?)²⁴

Asıl adı Yahya'dır. Doğum ve ölüm tarihleri hakkında bilgi bulunmamaktadır. Niğde'de dünyaya gelmiştir. Farsçasını geliştirmek için Sadî'nin Gülistân'ını okumuş ardından sarf ve nahiv konularını öğrenerek kendini geliştirmiştir. Daha sonra İstanbul'a gitmiş Fatih

²² Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Karacan, Turgut (2008); "Sâbit", DİA, cilt:35, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul. s.349-350. (Erişim tarihi: 13.02.2023).

²³ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Aksoyak, İsmail Hakkı (2015); "Safvet", TEİS, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/safvet-mustafa-safvet-efendi>, (Erişim tarihi: 11.02.2023).

²⁴ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Ekinci, Ramazan (2014); "Sâib", TEİS, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/saib-hasan-fazilzade-yahya-efendi>, (Erişim tarihi: 11.02.2023).

Medreseleri'nde müderris olmuştur. Râmiz'in *Âdâb-ı Zuraîfâ*'sının kaleme alındığı tarihte, şairin hayatta olduğuna dair bilgiler vardır. Bu bilgiler göz önünde tutulduğunda şairin vefat tarihi 1784 yılı veya sonrası olabileceği düşünülmektedir. Sâ'ib'in eserleri hakkında bilgi bulunmasa da mecmualarda şiirlerine rastlanmaktadır. Tespit edilen bu şiirler hangi Sâ'ib'e ait olduğu hakkında net bir bilgi bulunmamaktadır. Fakat kaynaklarda şairin edebi hayatıyla ilgili övgü dolu ifadeler yer almaktadır.

Sâmî (?- 1734)²⁵

Asıl adı Mustafa olan şair Sâmî mahlasını kullanmıştır. Babasının görevinden dolayı Arpaeminizâde olarak tanınmıştır. İsmail Belîğ diğer adının Mehmed olduğunu söylese de diğer kaynaklarda böyle bir bilgiye rastlanmamaktadır. Eğitimi hakkında fazla bilgi olmayan şair şiirlerinde musiki terimlerine yer vermiştir. Hatta bunlarla ilgili mesnevi bile kaleme almıştır. İyi bir eğitim alan şair, Mevlevî tarikatına girmiştir. Bazı kaynakların bildirdiğine göre Mustafa Sâmi Efendi tımarhaneye girmiştir. Kasidelerinden anlaşıldığına göre maddi sıkıntılar yaşamıştır. İran edebiyatı ve Nâbî'nin etkisinde kalmıştır. Şiirleri daha çok hikemi tarzdadır. Hem lafza hem de manaya önem veren şair, birçok şaire ilham kaynağı olmuştur. Sâmî 1734 yılında İstanbul'da vefat etmiştir. Eserleri: Divan, Tarih.

Sâmil (?- 1840)²⁶

Hayatı hakkında fazla bilgi bulunmayan ve Enderunlu Recâî-zâde sanıyla tanınan şairin asıl adı Mustafa Sâmil Efendi'dir. Ahmet Cevdet Efendi'nin kardeşidir. Sarây-ı humâyûnda dîvân-ı humâyûn kalemine memur olmuş ve ardından terceme odasında hâcegân sınıfına dahil olmuştur. Doğum tarihi bilinmemektedir. 1840 yılında vefat etmiştir. Bağdatlı İsmail Paşa'ya göre şairin Türkçe Dîvân'ı vardır ancak divan şu ana kadar bulunamamıştır.

²⁵ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Oğuz, Fatma Sabiha Kutlar (2013); "Sâmî", TEİS, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sami-arpaeminizade-mustafa>, (Erişim tarihi: 11.02.2023).

²⁶ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Erdoğan, Mehtap (2014); "Sâmil", TEİS, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/samil-enderunlu-recaizade-mustafa>, (Erişim tarihi: 12.02.2023).

Sermed Efendi (1794-1847)²⁷

Asıl adı Mehmed Sermed'dir. 1794 yılında İstanbul'da doğmuştur. On yedi yaşında kethüda kaleminde memur olarak çalışmaya başlamış daha sonra sırasıyla cânib-i ihtisâb, ebniye-i hassa müdürlüğü, karantina kâtipliğinde bulunmuştur. Hacelik rütbesi almıştır. Bilinen tek eseri Divan'dır. Eser iki yüksek lisans tezinin konusu olmuştur. Lirik, mahalli ve deyişlerle yüklü şiirler yazmıştır. 1847 yılında İstanbul'da vefat etmiştir. Eserleri: Divan.

Sırrî (?- 1699)²⁸

Asıl adı İbrahim Sırrî, mahlası ise Sırrî'dir. Üsküdar'da dünyaya gelmiştir. Doğum tarihi ve ailesi hakkında kaynaklarda yeteri kadar bilgi bulunmamaktadır. Bir müddet maliye kaleminde tarihçilikle uğraşmıştır. Sıkıntılı günlerden kurtulabilmek için dönemin önde gelen devlet adamlarına kaside yazmış ancak umduğunu bulamamıştır. 1699 yılında vefat etmiştir. Eserleri: Divan, Târih-i Sultân Mustafâ-yı Sâni, Hikâye-i Gâribü'l-Âsâr, Şerhu Medhi'n-Nebî.

Şâhidî (1470-1550)²⁹

Asıl adı İbrahim'dir. 1470 yılında Muğla'da doğmuştur. Babası Sâlih Hüdâyî Dede'yi on yaşındayken kaybetmiştir. İlk dinî bilgilerini babasından almıştır. On sekiz yaşına geldiğinde etrafında kendisine ders verecek hoca bulamadığından Muğla'dan ayrılarak İstanbul ve Bursa'ya gitmiştir. Bir müddet sonra tekrar Muğla'ya dönmüş ve orada Şeyh Bedreddin'e, Lazkiye'de ise Fânî Dede'ye ve Paşa Çelebi'ye intisap etmiştir. Afyon'da Divane Mehmed Çelebi'ye intisap edip Mesnevi şârihi olarak kendisini yetiştirmiştir. Şeyhinin vefatından sonra Muğla Mevlevîhânesi'nin şeyhi olmuş ve hayatı boyunca insanlara yol göstermiştir. Sürekli şeyhinin kabrini ziyaret eden Şâhidî, son ziyaretinde orada kalıp şeyhliği oğlu Şühûdî'ye teslim etmiştir. Yazdığı şiirlerinde babasının etkisinin görülmektedir. Halkı irşad için şiirlerini bir araç olarak görmektedir. Hem hece hem de aruz ölçüsünü kullanmıştır. 1550 yılında vefat etmiştir. Eserleri: Divan, Gülşen-i Vahdet,

²⁷ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Yekbaş, Hakan (2014); "Sermed", TEİS, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sermed-mehmed-sermed-istanbullu>, (Erişim tarihi: 12.02.2023).

²⁸ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Kazan, Şevkiye (2013); "Sırrî", TEİS, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sirri-ibrahim-sirri-efendi>, (Erişim tarihi: 12.02.2023).

²⁹ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Çıpan, Mustafa (2010); "Şâhidî", DİA, cilt:38, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul. s.273-274. (Erişim tarihi: 13.02.2023).

Gülşen-i Tevhid, Gülşen-i Esrâr, Tuhfe-i Şâhidî, Mevlid, Şerh-i Gülistân, Risâle-i Âfâk u Enfüs, Sohbetnâme, Gülşen-i İrfân, Tırâşnâme, Müşâhedât-ı Şâhidiyye.

Şem'î Efendi (1808-1882)³⁰

Asıl adı Mehmed'dir. 1808 yılında Maraş'ın Divanlı Mahallesi'nde doğmuş ve şiirlerinde Şem'î mahlasını kullanmıştır. Hz. Hasan'ın soyundan geldiği söylenmektedir. Gençlik döneminde Arapçayı öğrendikten sonra İstanbul'a gitmiş ve orada birkaç yıl kâtiplik yapmıştır. İzmir'de naiblik görevinden sonra evlenmiş fakat ailesi hakkında detaylı bilgi yoktur. Şem'î ilk peygamberden başlayıp Osmanlı padişahlarını da konu alan bir eser kaleme almıştır. Ömrü devlet kademelerinde görev yapmakla geçmiştir. Güzel gazellerinin yanında tarih düşürmekle de ün salmıştır. 1881-82 yılında vefat eden Şem'î'nin mezarı Üsküdar'da bulunmaktadır. Eserleri: Esmârü'l-Hadâik/Esmârü't-Tevârîh ve Mecmu'a-i Eş'ar/Şem'î Mecmuası.

Trabzonî Zühdi (1811-1875)³¹

Asıl adı Mehmed Zühdi olan şair 1811 yılında Trabzon'da dünyaya gelmiştir. Babasından hafızlık eğitimi almış ve kısa sürede hafızlığı tamamlamıştır. Kağıtçı dükkanı açmış, bir müddet çalıştıktan sonra Trabzon Nüfus Kalemi mukayyidi olmuştur. Ardından istifa edip Vilayet Temyiz Divanı üyeliğine tayin edilmiştir. Hece ve aruz ölçüsüyle yazdığı şiirleri vardır. 1862 yılında çıkan yangında şiir mecmuası yanmıştır. Kadirî tarikatına bağlı olduğu bilinmektedir. Hamsi Destanı ile ün salmıştır. Şiirlerinde kısmen de olsa tasavvuf havası vardır. Trabzon'da bulunan mezar taşlarının tarih manzumelerini yazmıştır. 1875 yılında vefat etmiştir.

Vahîd (?-1733)³²

Asıl adı Mehmed'dir. İstanbul'da dünyaya gelmiştir. Doğum tarihi hakkında bilgi bulunmamaktadır. Mehmed Mahtûmî Ağa olarak bilinmektedir. Eğitimini Enderun'da tamamlamıştır. Saz çalıp türkü söylemesi, cirit atma ve kılıç kullanma kabiliyeti

³⁰ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Alıcı, Lütfi (2013); "Şem'î Efendi", TEİS, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/semi-mehmed-efendi>, (Erişim tarihi: 12.02.2023).

³¹ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Arslan, Mehmet (2014); "Trabzonî Zühdi", TEİS, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/zuhdi-mehmed-trabzonlu>, (Erişim tarihi: 12.02.2023).

³² Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Kahraman, Bahattin (2012); "Vahîd", DİA, cilt:42, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul. s,436-437. (Erişim tarihi: 13.02.2023).

sayesinde Sultan III. Ahmed'in ilgisine layık olmuştur. Daha sonra Rakka'ya sürülmüştür. İstanbul'a dönemediği için Yenişehir'e gitmiş ve orada şiir meclisleri düzenlemiştir. Sultan I. Mahmûd'un saltanat tahtına çıkması üzerine bir *arz-ı hâl* kaleme alarak af dilemiş ve kabul edilince İstanbul'a dönmüştür. Vahîd mahlasının yanında Mahtûmî mahlasını da kullanmıştır. Mahtûmî mahlasını daha çok halk şiirlerinde tercih etmiştir. Eserleri: Divan, Lâlezâr, Sergüzeşt-i Garîb-i Bağdâdî, Nâme-i Âşıkâne-i Manzûm, Arz-ı Hâl-i Mahtûmî Berây-i Sultân Mahmûd Han, Târih.

Zâtî (1471-1546)³³

16. yüzyılda Balıkesir'de dünyaya gelmiştir. Asıl adının ne olduğu hakkında dönemin ünlü tezkire şairleri fikir ayrılığına düşmüştür. Sehî ve Latîfî'nin söylediğine göre asıl adı Bahşî, Kınalızâde'nin söylediğine göre İvaz, Âlî Mustafa Efendi'nin söylediğine göre ise Satı, Zâtî ya da Satılmış'tır. Fakat Âşık Çelebi'nin şairden naklettiğine göre asıl adı İvaz'dır. Ailesi hakkında herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Mesîhî ile tanıştıktan sonra II. Bayezid'in himayesine girmiş ve kasideler sunmuştur. Ali Paşa'nın şehid edilmesiyle hamisiz kalmıştır. Geçimini remilcilik yaparak sürdürmeye çalışmıştır. II. Selim'in tahta çıkmasıyla ona kasideler sunmuş ve bunun sonucunda iki köyün geliri kendisine bağlanmıştır. Hayatının sonuna kadar remilcilikle uğraşan şair, genç şairlere yol göstermiş ve onların şiirlerini düzelterek onlara yardımcı olmuştur. Şiirlerinin genelinde rindlik havası vardır. Her ne kadar sağır olsa da kendisini geliştirip edebiyat camiasında ismini duyurmuştur. Yazdığı şiirler sade ve anlaşılırdır. Hem öğrencileri hem de dönemin şairleri tarafından şiirlerine nazireler yazılmıştır. 1546 yılında vefat etmiş ve Edirnekapı'ya defnedilmiştir. Eserleri: Divan, Şem' ü Pervane, Letâif, Edirne Şehrengizi.

Zihnî Efendi (1797-1859)³⁴

Asıl adı Mehmed Emin olan şair, şiirlerinde genellikle Zihnî mahlasını kullanmıştır. 1797 yılında Bayburt'ta dünyaya gelmiştir. İyi bir eğitim almış, Arapça ve Farsçaya oldukça hakim olmuştur. İlk görev yeri İstanbul'dur. Daha sonra farklı yerlerde görev almışsa da istifa edip İstanbul'a oradan da Bayburt'a geri dönmüştür. İki defa evlenen şairin ilk

³³ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Coşkun, Vildan (2013); "Zâtî", DİA, cilt:44, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul. s,150-151. (Erişim tarihi: 13.02.2023).

³⁴ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Düzgün, Dilaver (2013);"Zihnî", TEİS, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/zihni-bayburtlu>, (Erişim tarihi: 12.02.2023).

eşinden Ahmed Revâyî adında bir oğlu olmuştur. İkinci eşinden boşanınca yüksek miktarda mihr ödemek zorunda kalmıştır. Aruzun yanında hece ölçüsüyle yazdığı şiirler sayesinde devrinde saygı görmüş ve klasik şiire farklı bir nefes aldirmiştir. Aruzla yazdığı şiirler anlaşılması güç ve Türkçe kelimelerden uzaktır. Dönemin olumsuz yönlerini şiirlerinde eleştirmiş böylelikle hiciv şairleri arasına ismini yazdırmıştır. 1859 yılında Bayburt'ta kendi köyünde vefat etmiştir. Eserleri: Divan, Sergüzeştname, Hikâye-i Garîbe.

Yp. No.	Mahlas	Matla' beyti/ bendi	Makta' beyti/ bendi	Nazım şekli/ birimi	Nazım türü	Vezin	Açıklamalar
26b	Sâmi	Bezm-i pâk-i hüsne zıverdür o zülf ü hâl ü ruḥ Dūd-ı 'anber micmer-i zerdür o zülf ü hâl ü ruḥ	Kıldı hüsni-şâhid-i nazmı dü bālâ Sâmiyâ Çün redifümde mükerrerdür o zülf ü hâl ü ruḥ	Ġazel		-.-- /-.-- /-.-- /-.--	Mecmuada "Ġazel-i Sâmi" başlığıyla kayıtlıdır.
27a	'Aynî	Fitne-sâz-ı hüsni-dilberdür o zülf ü hâl ü ruḥ Ejder ü cādū-yı âzerdür o zülf ü hâl ü ruḥ	Eksük olmaz şinede dūd u şerâr u sūz-ı ğam Dilde ' Aynî çünkü muzmerdür o zülf ü hâl ü ruḥ	Ġazel		-.-- /-.-- /-.-- /-.--	Mecmuada "Nazîre-i 'Aynî" başlığıyla kayıtlıdır.
27a	Sâmil	Dūd u âh u mâh-ı peykerdür o zülf ü hâl ü ruḥ 'Üd u 'anber âteş-i terdür o zülf ü hâl ü ruḥ	Genc-i hüsni ef'î-i nezzâreden hâlî degül Gerçi Sâmil emr-i diğerdür o zülf ü hâl ü ruḥ	Ġazel		-.-- /-.-- /-.-- /-.--	Mecmuada "Nazîre-i Sâmil" adıyla kayıtlıdır.
27b	'Aynî	Bağ güldeki bu hüsni-Ĥudâ-dâd nedendür Bülbülün olan âteş ü feryâd nedendür	Feyz aldum o Mehdî-i zamân kuṭb-ı cihândan Erbâb-ı dili itdigüm irşâd nedendür	Ġazel		--. / .--. / .--. / .- -	Mecmuada "Ġazel-i 'Aynî Efendi" başlığıyla kayıtlıdır.
28a	Sâmil	Ey h'âce saña 'ilm-i ebcâd nedendür Etfâla füyûzât-ı Ĥudâ-dâd nedendür	' Aynî o şehün olmuş-idüm çokdan eşri Bu vakte kadar itmedi âzâd nedendür	Ġazel		--. / .--. / .--. / .- -	Mecmuada "Nazîre-i Sâmil Efendi" başlığıyla kayıtlıdır. Fakat mahlas beytinde 'Aynî yazmaktadır.
28b	Sâmil	İtmez o perî 'âşıkını yâd nedendür 'Âşık ide nâmin anuḥ evrâd nedendür	Her şî'r-i terinde ne bu ebkâr-ı me'ânî Himmet mi ider 'Aynî-i üstâd nedendür	Ġazel		--. / .--. / .--. / .- -	Mecmuada "Ġazel-i Sâmil Efendi" başlığıyla kayıtlıdır.

29a	‘Ālî	Ey ‘āşık-ı şūrîde bu feryād nedendür Yāruj mi seni itmedi dil-şād nedendür	Bir dilber-i hūn-h̄āra mı meyl eyledūj āyā ‘Ālî bu kadar girye vü feryād nedendür	Ġazel	-- / .-- / .-- / .- -	Mecmuada “Nazîre-i Tercümān-ı ‘Ālî Efendi” başlığıyla kayıtlıdır.
29a	Lā-Edrî	Sā‘atūj çaldığı evķātı degüldür her gāh Müddet-i ‘ömri geçüp gıtdüğine eyler āh		Müfred	..-- / ..-- / ..-- / ..-	Mecmuada beyit başlığıyla kayıtlıdır.
29a	Lā-Edrî	Olmayınca nā-nüvişte fihris-i taķdîrde Maţlab u maķşūd bulunmaz nuşha-i tedbîrde		Müfred	-.-- / -.-- - / -.-- /-.-	Mecmuada beyit başlığıyla kayıtlıdır.
29a	‘Ömer Hulūşî	Bu hāristānda ey dil hem-nişîn-i yek gül olduĵ tüt Gülîstān-ı fenāda bu kitāba bülbül olduĵ tüt		Müfred	--- / --- / --- / .- --	Mecmuada “Beyt-i ‘Ömer Hulūşî” başlığıyla kayıtlıdır.
29a	Lā-Edrî	Hased-i kalb-i ‘adū luţf ile zā‘il olmaz Sengde muzmer olan āteşe āb itmez eşer		Müfred	..-- / ..-- /..-- /..--	Mecmuada beyit başlığıyla kayıtlıdır.
29a	İbn Kemāl	Yār-ı nev-ħaţ gibidür baĵa kitāb Aĵa hicrānı revā görmeyeler	Lekelerler lekeler ķorkum odur Dāmen-i pākini kir eyleyeler	Kıt‘a	..-- / ..-- / ..-	Mecmuada “Kıt‘a-i Kemāl Pāşā-zāde” başlığıyla kayıtlıdır.
29a	Lā-Edrî	Seni gördüm hemān bir ābı gördüm Mübārek tal‘atūj meymüne beĵzer		Müfred	--- / .-- - / .--	Mecmuada beyit başlığıyla kayıtlıdır.
29a	Sāmil	Telh olur ‘ālem-i vuşlatda şeker-h̄āba şabāh Raĵnedür neş‘e-i maĵmūr-ı mey-i nāba şabāh	Sāmilā āh-ı seĵergāh idegör yāra gider Zînetü‘l-bütde virür gizlice şîm-āba şabāh	Ġazel	..-- / ..-- /..-- /..--	Mecmuada “Ġazel-i Sāmil Efendi” başlığıyla kayıtlıdır.
29b	Şā‘ib	Raĵnedür ‘āşık-ı ser-mest-i mey-i nāba şabāh Şîn-i vuşlatda daĵı dîde-i bî-h̄āba şabāh	Şafaķ-ı hūsîni Şā‘ib o mehūj görse eger Virür elbetde şafā gerdem-i şîm-āba şabāh	Ġazel	..-- / ..-- /..-- /..--	Mecmuada “Nazîre-i Şā‘ib Efendi” başlığıyla kayıtlıdır. Şaire ait herhangi bir eser tespit edilememiştir.

30a	Vahid	Reşk ider mihr-i felek 'arız-ı pür-tâba şabâh Şafağ-ı hüsni göstermede meh-tâba şabâh	Reşk ider görse Vahid nazmuñı erbâb-ı kalem Şağla 'arz itme şağın zümre-i küttâba şabâh	Ġazel	..- / ..- /..- /..-	Mecmuada "Nazire-i Vahid Efendi" başlığıyla kayıtlıdır. Divanda tespit edilememiştir.
30a	Lâ-Edri	Tekye-i şıdk u rızâda kıl mağâm <i>El-muğadder lâ yuğayyer ve 's-selâm</i>		Müfred	..- / ..- /..- /..-	Mecmuada beyit başlığıyla kayıtlıdır.
30a	Lâ-Edri	Ṭotalum şimdi Süleymân-ı zamân olmışsın 'Âkıbet yise gerek [ol] ten-i fersüdeni mür		Müfred	..- / ..- /..- /..-	Mecmuada beyit başlığıyla kayıtlıdır.
30a	Lâ-Edri	Ṭotalum cümle cihân mülkine olduñ server İrişüp bir gün ecel dir ki şağa gel ser ver		Müfred	..- / ..- /..- /..-	Mecmuada beyit başlığıyla kayıtlıdır.
30a	Zâti	Şanma şâhum kocalık bükdi belin Zâtinüñ Nağd-i 'ömrün yitürüpdür egilüp anı arar		Müfred	..- / ..- /..- /..-	Zâti'ye ait olan şiir mecmuada başlıksız bir şekilde kayıtlıdır.
30a	Şâbit		Ben bu vîrânede Şâbit kadem olmam cânâ Dil-i vîrânemi yapsañ da yıkılsam gitsem	Müfred	..- / ..- /..- /..-	Mecmuada beyit başlığıyla kayıtlıdır.
30b	Kâmil	Mâ' ilüm cünbiş-i yâra uyumam tâ be-şabâh Görine tal'at-i ems dide-i hünâba şabâh	Şubha bir ân olamaz mişl ü nazire Kâmil 'Afv ider eyle niyâz cürmini Tevvâba şabâh	Ġazel	..- / ..- /..- /..-	"Nazire-i Atâr Kâmil Efendi" başlığıyla kayıtlıdır. Şaire ait herhangi bir eser tespit edilememiştir.
30b	Şâ'ib	Gül-i ruhsârına mecbür bir dil bir de âyine Cilâ-yı kalb ile ma'mûr bir dil bir de âyine	Hemişe Şâ'ibâsâ iştiyâkı ile meh-rû[nuñ] Gül-i ruhsârına mecbür bir dil bir de âyine	Ġazel	...- / ...- /...- /...- --	"Ġazel-i Şâ'ib Efendi" başlığıyla kayıtlıdır. Şaire ait herhangi bir eser tespit edilememiştir.
31a	Lâ-Edri	Şimdi bildüm derd imiş dermâna irgüren beni Ṭağ degül terciğ idersem derdi dermân üstine		Müfred	..- / ..- - / ..- /..-	Mecmuada beyit başlığıyla kayıtlıdır.

31a	Lā-Edrî	Cihân ‘arîfleri her dem ğam-ı derd ü belâ yerler Bu ma’niden dimişlerdür kişi ‘âlemde aç olmaz		Müfred	.---/ .--- / .---/ .- --	Mecmuada beyit başlığıyla kayıtlıdır.
31a	Lā-Edrî	Başa yetmez mi bu devlet ki cefâ eyleyesin Vây aña kim ne cefâ vü ne vefâ eyleyesin		Müfred	..-- / ..-- /..-- /..--	Mecmuada beyit başlığıyla kayıtlıdır.
31a	Lā-Edrî	Çâr eşyanuñ vefâsı yokdur ey şâhib-kemâl Biri hüsñ ü biri ‘ömr ü biri dünyâ biri mâl		Müfred	-.-- / -.- - / -.- /-.-	Mecmuada beyit başlığıyla kayıtlıdır.
31a	Lā-Edrî	Hakîm ü Hâfîzuñ olmazsa ger bir işde takdîri Müfîd olmaz hezâr erbâb-ı ‘aqluñ re’y-i tedbîri		Müfred	.---/ .--- / .---/ .- --	Mecmuada başlıksız bir şekilde kayıtlıdır.
31a	Lā-Edrî	Bildügin bilmedügin şahşa muşâhib olma Hem-nişîni kişinüñ şöyle bil ey ehbel-i nâs	Ma’rifet tâlîbi olmazsa sühâ ehli gerek Bu iki olmayıcağ bârî gerek kıadr-şinâs	Kıt’a	..-- / ..-- /..-- /..-	Kıt’a başlığıyla kayıtlı olan şiirin kim tarafından yazıldığı tespit edilememiştir.
31a	Lā-Edrî	Kanda aḥşamladı âyâ deyü ol mâhveşi Şehre şaldum şehri hâne-be-hâne güneşi		Müfred	..-- / ..-- /..-- /..-	Mecmuada beyit başlığıyla kayıtlıdır.
31a	Şâ’ib	Şu’le-efzâ-yı muḥabbetdür belâ-yı ibtilâ Hân mân-süz-ı refâhetdür belâ-yı ibtilâ	Fâriğ olma Şâ’ib âsâ derd-i dâğ-ı ‘aşkıdan Şu’le-efzâ-yı muḥabbetdür belâ-yı ibtilâ	Ġazel	-.-- / -.- - / -.- /-.-	“Ġazel-i Şâ’ib Efendi” başlığıyla kayıtlıdır. Şaire ait herhangi bir eser tespit edilememiştir.
31b	Safvet	Bü’l-‘aceb bir zevk ü hâletdür belâ-yı ibtilâ Feyz-baḥşâ-yı mezelletdür belâ-yı ibtilâ	Neş’e-yâb-ı bâde-i ‘aşkı olmada Safvet gönül Şu’le-efrüz-ı muḥabbetdür belâ-yı ibtilâ	Ġazel	-.-- / -.- - / -.- /-.-	“Nazîre-i Şafvet Efendi” başlığıyla kayıtlıdır. Şaire ait herhangi bir eser tespit edilememiştir.

31b	Lā-Edrî	Ġarîb itme beni yā Rab kerem kıl rûz-ı maḥşerde Ġarîb olmağ ne müşkildür kişi iklîm-i âḥarda		Müfred	...- / ...- / ...- / .- --	Mecmuada beyit başlığıyla kayıtlıdır.
31b	Lā-Edrî	Sā'atüñ mu'cize-i ḥazret-i Yûsuf idügin Darb-ı âḥād ile devrinden işit leyl ü nehâr		Müfred	..- / ..- / ..- / ..-	Mecmuada beyit başlığıyla kayıtlıdır.
31b	Lā-Edrî	Sā'atüñ çaldığını vakt şanursın her gâh Geçdi 'ömrüñ deyü ġâfil seni eyler âgâh		Müfred	..- / ..- / ..- / ..-	Mecmuada beyit başlığıyla kayıtlıdır.
31b	Lā-Edrî	Dürbîn-i neyi al destine bağ gör ney-imiş Niye ḥalk itdi dime Ḥazret-i Mevlâ nâyı		Müfred	..- / ..- / ..- / ..-	Mecmuada başlıksız bir şekilde kayıtlıdır.
31b	Lā-Edrî	Nedendür dehrüñ ey 'arîf ezelden böyledür kârı Sitemler âşinâlardan kerem bigânedendür hep		Müfred	...- / ...- / ...- / .- --	Mecmuada başlıksız bir şekilde kayıtlıdır.
31b	Lā-Edrî	Feyz-baḥş itdi semâ' ehline Mevlâ nâyı Pîş-rev kıldı aḡa ḥazret-i Mevlânâyı Kuru efsâne şanur şüfî şadâ-yı nâyı Neyile sâlik imiş görsene Mevlânâyı		Tuyuğ	...- / ...- / ..- / ..-	Mecmuada başlıksız bir şekilde kayıtlıdır.
31b	'Aynî	Giydi gördüm meh-cebñüm bu gice rû yâda fes Şâh-ı ḥüsne tâc ile ta'bjr olur ma'nâda fes	Baş kabağ yalın ayağ gördi beni bildi o şüḥ Çünkü vardur ['Ayniyâ] ednâda fes a'lâda fes	Ġazel	..- / ..- - / ..- / ..-	Mecmuada başlıksız ve mahlassız bir şekilde kayıtlıdır.
32a	Hilmi	İ'tibâr-ı şâh-ı 'âlemle bulup iqbâl fes Şimdi başlar tâcıdur rağbetdedür her âl fes	Büzme düzme külfetinden dürüşüp destârını Ḥilmiyâ vâreste kıldı herkesi bu dâl fes	Ġazel	..- / ..- - / ..- / ..-	Mecmuada başlıksız bir şekilde kayıtlıdır. Mahlas beytinden tespit edilmiştir.
32b	Cevdet	Şanma dil neş'e-dârdur sensüz Sâkiyâ pür-ḥumârdur sensüz	Ey gözüm nûri Cevdet -i zâra Şeb-i Qadr olsa târdur sensüz	Ġazel	..- / ...- / ..-	Mecmuada "Ġazel-i Cevdet Efendi" başlığıyla kayıtlıdır.

32b	Şā'ib	Şeb-i firkatde çeşmüm şubha dek bîdârdur sensüz Ser-â-ser mûlarum gÿyâ tenümde hârdur sensüz	Nigâh-ı luţf-ıla raĥm eyleyüp gel Şā'ib -i zâra Reh-i 'aşkunġa zîrâ pek ĥarâbezârdur sensüz	Ġazel	.---/ .--- / .---/ .- --	Mecmuada “Nazîre-i Şā'ib Efendi” başlıġıyla kayıtlıdır. Şaire ait herhangi bir eser tespit edilememiştir.
33a	Vahîd	Gözüm nergis gibi tâ şubha dek bîdârdur sensüz Görünmez mihr-i vuşlat dîdeme şeb târdur sensüz	Vahîdâ kilik-i tab'uş Şā'ibi tanzîr babında Ġazel irâd ile söz söylemek düşvârdur sensüz	Ġazel	.---/ .--- / .---/ .- --	Mecmuada “Nazîre-i Vahîd” başlıġıyla kayıtlıdır.
33b	Nâbj	Ne sendendür ne bendendür ne çarġ-ı kîneverdendur Bu derd-i ser ĥumâr-ı neş'e-i cām-ı kâderdendür		Müfred	.---/ .--- / .---/ .- --	Mecmuada başlıksız bir şekilde kayıtlıdır.
33b	Lâ-Edrî	İçerden âşinâ ol taşradan bîġâne şansunlar Bu bir zîbâ revîşdür 'âkîl ol dîvâne şansunlar		Müfred	.---/ .--- / .---/ .- --	Mecmuada başlıksız bir şekilde kayıtlıdır.
33b	Lâ-Edrî	Ġurûr itme libâs-ı faĥr ile şâhum cihândur bu Şoyarlar cāmeni 'ürÿân iderler cāmekândur bu	Tefâĥur eyleme mâluġ firāvân ise ey ĥ'âce Senüġ gibi nice baykuş uçurmuş âşiyândur bu	Nazm	.---/ .--- / .---/ .- --	Mecmuada başlıksız bir şekilde kayıtlıdır.
33b	Sırrî		Yaġarsa ta'n-ı a'dâdan melâmet tîri ey Sırrî Taĥammüldür aġa çäre deniz bārândan incinmez	Müfred	.---/ .--- / .---/ .- --	Mecmuada başlıksız bir şekilde kayıtlıdır.
33b	Makâlî	Maġâl-i ta'n-ı cāhilden çi ġam erbâb-ı 'irfâna Atarlar sengi elbetde dıraĥt-ı mîġve-dâr üzre		Müfred	.---/ .--- / .---/ .- --	Mecmuada başlıksız bir şekilde kayıtlıdır.
33b	Râġîb Paşa	Şoydı devrân beni pāk ġalender kıldı N'ola keşkül şunarsam saġa ey şâh-ı kerem		Müfred	-- / .--- / .--- / .- -	Mecmuada başlıksız bir şekilde kayıtlıdır.
33b	Lâ-Edrî	Ġitdi Mecnûn ĥâne-i 'aşkı baġa ışmarladı Bir ĥarâb evdür ġalur dîvânenen dîvâneye		Müfred	-- / .- - / .- / .-	Mecmuada başlıksız bir şekilde kayıtlıdır.

33b	Lā-Edrî	Nice biş yıldır adı atlas-ı gerdün çarhûş Nesi var bir giyecek köhne kabâdan gayrı		Müfred	..- / ..- / ..- / ..-	Mecmuada başlıksız bir şekilde kayıtlıdır.
33b	Cevdet	Māni' olup ol şūha seyrāna rūzgār Döndürdi cūy-ı eşkümi 'ummāna rūzgār	Cevdet 'aceb mi geçe günüm cevr-i dehr ile Rāhat virür mi şem'-i fūrūzāna rūzgār	Ġazel	-. / -.- / .-. / - . -	Mecmuada "Ġazel-i Cevdet Efendi Birāder-i Sāmil Efendi" başlığıyla kayıtlıdır.
34a	Sāmil	Meylüm görüp ol serv-i hırāmāna rūzgār Esdî şavurdı reşk-ile dīvāne rūzgār	Sāmil o nev-nihāli de meyl itdürür saña Tahrīke geldi çünki bu devrāna rūzgār	Ġazel	-. / -.- / .-. / - . -	Mecmuada "Nazīre-i Sāmil Efendi Birāder-i Cevdet Efendi" başlığıyla kayıtlıdır.
34b	Sāmil	Çeşm-i 'ibretle bugün 'ālemi süzdüm yatdum Ta'na kalçdum da biraz ağzumı bozdum yatdum	Sāmilā 'ayn-ı hayālümde degül nakş-ı cihān Çeşm-i 'ibretle bugün 'ālemi süzdüm yatdum	Ġazel	..- / ..- / ..- / ..-	Mecmuada "Ġazel-i Sāmil Efendi" başlığıyla kayıtlıdır.
34b	Zātî	Ķāmetüñ ey būsītān-ı lā-mekān pīrāyesi Nürdan bir servdür düşmez zemjine sāyesi		Müfred	-. / -.- - / -.- / -.-	Mecmuada başlıksız bir şekilde kayıtlıdır.
34b	Lā-Edrî	Benüm ol kışe tehî müflis-i nakd-i tāt Ĥ'āce-i şehri-i baṭālet şeh-i iḳlīm-i kesel	Nic' olur hālüm eger rüz-ı kıyāmetde benüm Yā Nebiyyü'l- Arabî irmese dāmānına el	Ķıṭ'a	..- / ..- / ..- / ..-	Mecmuada başlıksız bir şekilde kayıtlıdır.
34b	Lā-Edrî	Teġāfül itmez erbāb-ı başiret Seher vaḳti ider uyḥuya perhiz	Cihānda kāmrān olmaḳ dilerseñ Seher-ḥiz ol seher-ḥiz ol seher-ḥiz	Ķıṭ'a	.-. / -.- - / -.-	Mecmuada başlıksız bir şekilde kayıtlıdır.
34b	Lā-Edrî	Ne 'ayşum var ne tedbīrüm ne fikrüm Tevekkeltü 'alallah oldı zikrüm		Müfred	.-. / -.- - / -.-	Mecmuada başlıksız bir şekilde kayıtlıdır.
34b	Lā-Edrî	Cihān ṭasında ma'cün-ı hayāta sa'y idüp Loḳmān Çürütüdi māye-i 'ömri memāta bulmadı dermān		Müfred	.-. / -.- / .-. / - --	Mecmuada başlıksız bir şekilde kayıtlıdır.

34b	Lā-Edrî	Şarmaşup çıkdı dıraht-ı ‘ömrüme mār-ı ecel Âşiyân-ı tende yatur bülbül-i cān bî-ḥaber		Müfred	--- / -.- - / -.- / -.-	Mecmuada başlıksız bir şekilde kayıtlıdır.
34b	Lā-Edrî	Ummazuz cām-ı şafā çarḥ-ı denî-perverden Bir içim şuyı dirîğ eyledi İskenderden		Müfred	--- / --- / --- / -.-	Mecmuada başlıksız bir şekilde kayıtlıdır.
34b	Lā-Edrî	Kimsenün ḳalbini nā-ḥaḳ yere kırma ḥazer it Ki bir āyîne şikest olsa olur bîñ nişter		Müfred	--- / --- / --- / -.-	Mecmuada başlıksız bir şekilde kayıtlıdır.
34b	Lā-Edrî	Kevkeb-i baht-ıla ey dil nice bir ceng ü cedel Bu imiş ḳismet-i <i>lā-yūs’elu ‘ammā yef’al</i>		Müfred	--- / --- / --- / -.-	Mecmuada başlıksız bir şekilde kayıtlıdır.
34b	‘Aynî	Sāḳiyā ben ‘araḳa bādeyi süzdüm ḳatdum Mest olup dîde-i ḡam-dîdemi süzdüm yatdum	Bilmedün ḳıymet-i dendānını subḥān’allah ‘ Ayniyā sübḥa-i dūr-dānemi üzdüm şatdum	Ġazel	--- / --- / --- / -.-	Mecmuada “Naḳire-i Ḥ’āce ‘Aynî Efendi” başlığıyla kayıtlıdır.
35a	‘Aynî	Neş’e virdi baḡa bu şeb yine ol ḥün ḳadeḥ Leb-i sāḳî iledür olması gülgün ḳadeḥ	Cüyveş itse revān rāḥ-ı murād anı felek Bilürüz [‘ Aynî] o dem ḳıymet-i gerdün ḳadeḥ	Ġazel	--- / --- / --- / -.-	Mecmuada başlıksız bir şekilde kayıtlıdır.
35a	Kāmil	Teşne-dil nüş idüp elbet ola memnün- ḳadeḥ ‘Aks-i ruḥsār-ıla gülfāmdı bîrün-ḳadeḥ	Ḳalbe ḥiffet virelüm bāde-i gülgün içelüm Kāmile şunmuş idi pîr-i muḡān nün-ḳadeḥ	Ġazel	--- / --- / --- / -.-	Mecmuada “Naḳire-i ‘Atṭār Kāmil Efendi” başlığıyla kayıtlıdır.
35b	‘Aynî	Bend itdi dili zülfüne sevdā-yı muḥabbet Mecnūnını buldı yine Leylā-yı muḥabbet	Medḥ eyleyeli la’l-i leb-i dilberi ‘ Aynî Mest itdi beni neş’e-i şahbā-yı muḥabbet	Ġazel	--- / --- / --- / -.- -	Mecmuada “Ġazel-i ‘Aynî Efendi Raḥmetu’llāhi ‘Aleḫ” başlığıyla kayıtlıdır.
35b	Necāṭî	Gerek aḡla gerekse gül cihān fānîdür ey bülbül Kimine nār olur güleşen kimine gülsitān āteş		Müfred	--- / --- / --- / -.- --	Mecmuada başlıksız bir şekilde kayıtlıdır.
35b	Lā-Edrî	El virmedi mekkāre-i dūnyā deyü ey dil Efkāra düşüp eyleme izḥār telāşı		Müfred	--- / --- / --- / -.- -	Mecmuada başlıksız bir şekilde kayıtlıdır.

35b	Osman Şiret	Kimseden ümmîd-i istimdâd gelmez yâduma Ey benüm feryâd-res Rabbüm yetiş imdâduma		Müfred	-.-- / -.-- - / -.-- /-.--	Mecmuada başlıksız bir şekilde kayıtlıdır.
35b	Fuzûlî	Germ olup meclisde dilber şinesin açup didi <i>Hazihî cennâtü ‘adnin fadhulühâ hâlidîn</i>		Müfred	-.-- / -.-- - / -.-- /-.--	Mecmuada başlıksız bir şekilde kayıtlıdır.
35b	Lâ-Edriî	Muhabbet çünkü mihnetsiz bulunmaz dâr-ı dünyâda Muhabbet mihnet anuñçün yazılmışdur bir imlâda		Müfred	.---/ .--- / .---/ .- --	Mecmuada başlıksız bir şekilde kayıtlıdır.
35b	Kânî	Ğubâr-ı pâyuna almam cihâmı yâ Resûla’llah Değişmem müyuna heft âsumânı yâ Resûla’llah	Duyınca mağdem-i teşriñüñ Âdem şulb-i pâkenden Değişdi ħabbeye bâğ-ı cinânı yâ Resûla’llah	Na‘t-ı Şerîf	.---/ .--- / .---/ .- --	Mecmuada başlıksız bir şekilde kayıtlıdır.
36a	Kâmil	Sen mâhı görüp aldı dil efkâr-ı muhabbet Ey bedr-i münîr tâbiş-i âşâr-ı muhabbet	Setr eyleyemez ‘aşkıñı Kâmil dahı deyyâr Ketm olmadı elbet olur izhâr-ı muhabbet	Ğazel	--. / .--- / .--- / .- -	Mecmuada “Nazîre-i ‘Attâr Kâmil Efendi Raĥmetu’llâhi ‘Aleyh” başlığıyla kayıtlıdır.
36b	Râsim	Ağladur üftâdeñi cevri ü cefâ-yı perçemüñ Kimseler şemm itmemiş büy-ı vefâ-yı perçemüñ	Bî-irâde Râsimâsâ dil viren ey meh saña Ķayd-ârâ bend olup olsun fedâ-yı perçemüñ	Ğazel	-.-- / -.-- - / -.-- /-.--	Mecmuada “Ğazel-i Râsim Efendi” başlığıyla kayıtlıdır.
36b	Sâmil	Şâneveş çâk eyledi şabrum edâ-yı perçemüñ Ĥâtrırum şalkım şaçak itdi hevâ-yı perçemüñ	Ĥağtına tâb-âver olmuşdum dil-i Sâmil gibi Şâneveş çâk eyledi şabrum edâ-yı perçemüñ	Ğazel	-.-- / -.-- - / -.-- /-.--	Mecmuada “Nazîre-i Sâmil Efendi” başlığıyla kayıtlıdır.
37a	Lâ-Edriî	Hevâdur ser gönül âteş tenüm ĥâk ü dü dîdem nem Ne çâre çâr ‘unşurdan ‘ibâret cism-i cândur bu		Müfred	.---/ .--- / .---/ .- --	Mecmuada başlıksız bir şekilde kayıtlıdır.

37a	Safvet	Dilüm ey meh çatı pür-hündur ruhsâr-ı alından Dü dîdem şanki bir Ceyhündur ruhsâr-ı alından	Figânüm boş degüldür Safvet âsâ rahm kıl ey meh Dilüm hâsretle pek meşhündur ruhsâr-ı alından	Ġazel	---/ --- / ---/ .- --	Başlıksız kayıtlı olan şiir mahlastan tespit edilmiştir.
37b	Şâ'ib	Şafaķâsâ gönül bir hündur ruhsâr-ı alından Daĥı tās-ı felek gülgündur ruhsâr-ı alından	Degül maĥşuş kızarmaķ bir dil-i nālâna ey Şâ'ib Daĥı tās-ı felek gülgündur ruhsâr-ı alından	Ġazel	---/ --- / ---/ .- --	Mecmuada "Nazîre-i Şâ'ib Efendi" başlığıyla kayıtlıdır.
37b-39a	Cevdet	Aldı dil-i nālânımı bir muġbeçe dilber Cüz'ice ĥaţ-âver İşler keser 'uşşâķ-ı dil-efġâr yine ekser Pek kâfire beņzer	Şon ġaldı bir ol mâhla tām aķdarabilsem Şu defteri silsem Paydos ider idüm yapuyı ġayrı ser-â-ser Cevdetle ber-â-ber	Müstezâd	-- / --- / --- / .- - -- / --	Mecmuada "Müstezâd-ı Cevdet Efendi Raĥmetu'llahi 'Aleyh" başlığıyla kayıtlıdır.
39a-40b	Sâmil	Gördüm yeņi bir yapıda bir âfet-i dülger Ġâyet ile dilber Mıĥlandum orada aņa mânende-i eņser Dil ġaldı mükesser	Feryâdum o şūĥa gelür âvâze-i paydos Sâmil dimedi şus Mi'mâr-ı muĥabbet olur elbet saņa yaver Baķ sen de o demler	Müstezâd	-- / --- / --- / .- - -- / --	Mecmuada "Nazîre-i Birâdere Sâmil" başlığıyla kayıtlıdır.
40b	Nâbî	Gül-çin olamaz dest-i temâşâ çemenümden Leb-beste-i nâzum söz alınmaz dehenümden	'Uşşâķı helâķ eylemede ĥaçer-i ĥübân Furşat mı bulur ġamze-i ĥâţır-şikenümden	Ġazel	-- / --- / --- / .- -	Mecmuada "Ġazel-i Nâbî Efendi Raĥmetu'llahi 'Aleyh" başlığıyla kayıtlıdır.
41a	Rüşdî	Mest olmadadır sâmi'a nutķ-ı dehen[üm]den Cüş eylese kevşer n'ola zevķ-i suĥan[um]dan	Rüşdî baņa emr ile o şūĥuĥ dehenünden Oldı bu ġazel bir gül-i ra'nâ çemenümden	Ġazel	-- / --- / --- / .- -	Mecmuada "Nazîre-i Rüşdî Efendi Raĥmetu'llahi 'Aleyh" başlığıyla kayıtlıdır.
41b	Nedîm	Bir söz didi cânân ki kerâmet var içinde Dün giceye dâ'ir bir işâret var içinde	Ey şūĥ Nedîmâ ile biz seyrün işitdük Tenhâca varup Gökşuya 'işret var içinde	Ġazel	-- / --- / --- / .- -	Mecmuada "Ġazel-i Nedîm Efendi" başlığıyla kayıtlıdır.
41b	'İzzet	Ĥoşdur bize mey-ĥâne ki 'işret var içinde Ol gözleri maĥmûr ile şoĥbet var içinde	Destüm ile 'İzzet lebin öpmek o nigârûĥ Bir bâdeye beņzer ki ĥarâret var içinde	Ġazel	-- / --- / --- / .- -	Mecmuada "Nazîre-i 'İzzet" başlığıyla kayıtlıdır.

41b - 42a	Pertev	Māhcık istesem ol mehden eger annā dir Göricek eşkümi bu çıb çıbıdan buvva dir	Dil-i şıbyān eline kim ki virür ey Pertev 'Ākil ü kāmīl olan öylelere hoppa dir	Ġazel	... / ... / ... / ...	Mecmuada başlıksız bir şekilde kayıtlıdır. Mahlas beytinden tespit edilmiştir.
42b	Vahyî	Küçücek oğlan bebek takyesi oldı tata Nenni babam uyğudur şu buvva itmek pappa	Müfte' il fā' il müfte' il fā' il Kim bu kitābı oğur isteye gönli lapa	Ġazel	..- / ..- / ..- / ..-	Mecmuada başlıksız ve mahlassız bir şekilde kayıtlıdır.
42b	Ferri	O gül-i naḥvet[i] açılmasun <deyü>örter yaṭarum Degmesün bād-ı ḥarīf üstüne ditrer yaṭarum	Hāşılı ye' s-ile āzürde dilüm ey Ferri Şubḥ-ı ferḥunde-i ümmidümi bekler yaṭarum	Ġazel	..- / ..- / ..- / ..-	Mecmuada "Ġazel-i Ferri Efendi" başlığıyla kayıtlıdır.
43a	Zihni	Mehd-i vuşlatda o tıflı öper oğşar yaṭarum Virürüm tatlı meme ḥāşılı besler yaṭarum	Mihr-i tanzir virür necm-i dilüm Ferriye Zihniyā gerçi meh-i nev gibi bı-fer yaṭarum	Ġazel	... / ... / ... / ...	Mecmuada "Nazire-i Zihni Efendi" başlığıyla kayıtlıdır.
43a- 43b	Ferri	Rindüm bu şuver-ḥāne-i dünyāda ḡarībüm Ol mü' min-i pāküm ki kilışāda ḡarībüm	Biḡ zevk-ile ger semt-i vaṭanda daḡı olsam Ferri o bütün 'aşqına üftāde ḡarībüm	Ġazel	-- / ... / ... / .. -	Mecmuada "Ġazel-i Ferri Efendi Raḡmetu'llahi 'Aleyh" başlığıyla kayıtlıdır.
43b	Zihni	Ḥubb-ı vaṭan-ı vaşl ile ma' nāda ḡarībüm Oldum ṭaraf-ı firḡate üftāde ḡarībüm	Timsāḥ-ı ḡaḡıḡat benüm endişede Zihni 'Akkāse-i ārāyiş-i deryāda ḡarībüm	Ġazel	-- / ... / ... / .. -	Mecmuada "Nazire-i Zihni Efendi Raḡmetu'llahi 'Aleyh" başlığıyla kayıtlıdır.
43b - 44a	Nazim	Ḳadeḡ-nüşān-ı bezm-i 'işrete ey ḡāne mey- ḡāne Ḥuşuşā sāḡı-i meclis şuna kestāne mestāne	Olursa mazḡar-ı feyz-i Ḥudā luṭf-ı cihān-girün Nazimā ḡükm ider Ṭuran ile İrāna mırāna	Ġazel	... / ... / ... / .. --	Mecmuada "Ġazel-i Nazim Efendi Raḡmetu'llahi 'Aleyh" başlığıyla kayıtlıdır.

44a	Kāmilî	Gezer zāhid kabā-yı fahr ile şeyhāne meyhāne Şunar ağzına sākî nāz-ıla kestāne mestane	Hezār iqlîm ü kişver berr ü bahre hüküm ider şimdi Bu şi'ri dinle sen de Kāmilî İrāna mîrāna	Ġazel	.../... /.../.. --	Mecmuada “Nazîre-i Kāmilî Efendi Raḥmetu'llahi 'Aleyh” başlığıyla kayıtlıdır.
44b	Sermed	'Āşîk ne zamān eyler ise yād-ı muḥabbet Mümkün mi 'aceb itmeye feryād-ı muḥabbet	Sermed ne kadar ḥālümü itdüm ise izhār Olmadı baña kimseden imdād-ı muḥabbet	Ġazel	--/... /.../.. -	Mecmuada “Ġazel-i Sermed Efendi” başlığıyla kayıtlıdır.
44b	Şem'î	Rāziyum her ne iderse baña serv-i semenüm Tîğ-i cevri ile şad-pāre kılsa bedenüm	Şem'iyem güşe-i meyhāneyi virmem felege Gülşen-i bāğ-ı cināndan baña yegdür vaṭanum	Ġazel	.../... /.../... -	Mecmuada “Ġazel-i Şem'î Efendi” başlığıyla kayıtlıdır.
44b	Faṭîn	Bir cefā-kār u sitem-ger püserüm var püserüm Baña şorma neler itdi nelerüm var nelerüm	Deftere kayd olacak sāde bu nazmumu Faṭîn Söylenilmiş nice yüz biş eşerüm var eşerüm	Ġazel	.../... /.../... -	Mecmuada “Ġazel-i Faṭîn” başlığıyla kayıtlıdır.
44b - 45a	Sermed	Şanma tîğ-i nighinden ḥazerüm var ḥazerüm Siper olmuş aña āh-ı seḥerüm var seḥerüm	Rehber oldı baña bu yolda nice nazm-ı Faṭîn Sermedā şehr-i murāda seferüm var seferüm	Ġazel	.../... /.../... -	Mecmuada “Ġazel-i Sermed Efendi” başlığıyla kayıtlıdır.
45a	Zühdî	Bir gönca-i nev-ḥande henüz nāzdan uyanmış Ruḥsār u lebi la'l-i muḥaddesle boyanmış Gencine-i ḥüsni aña Mevlāsı inanmış Bir nūr-ı Rifā'î ki melek görmüş uṭanmış Pervāne gibi 'ālem anuḡ nūrına yanmış	Ol şūḡuḡ erenler didiler nāmına Nūrî 'Āşîkdur anuḡ nūrına ḡilmān ile ḥūrî Baş itdi benüm cānuma Zühdî bu sürürü Bilmem nice bir şāne ile saçı ṭaranmış 'Āşîk gibi ol gerden-i mîñāya ṭolanmış	Muhamme s	--/... /.../.. -	Mecmuada “Trabzonî Zühdî Efendi” başlığıyla kayıtlıdır.
45a	Lā-Edrî	Ol şūḡ-ı Rifā'î-beçemiz āfet-i cānmış Ser-tābe-ḡadem şivesi maṭbū'-ı cihānmış		Müfred	--/... /.../.. -	Mecmuada beyit başlığıyla kayıtlıdır.
45a	Refî'	Medār-ı ḡayra dā'ir merkezinde rub'-ı meskūnuḡ Binā oldı bu nev-dār-ı muvaḡḡit bir güzel vādî	Refî'ā cevheri şāḡülves aş böyle tārîḡin Muvāḡḡit-ḡāḡ-ı Fātiḡdür bu resme ḡondı bünyadı	Tarih	.../... /.../.. --	Mecmuada “Tārîḡ-i Muvāḡḡit-ḡāne-i Fātiḡ” başlığıyla kayıtlıdır.

45b	Lā-Edrî	Vücūd-ı enbiyâ tesbîh-i dür gibi ser- âmeddür Tesbîhe imâme gevher-i zât-ı Muhammeddür		Müfred	.---/ .--- / .---/ .- --	Mecmuada beyit başlığıyla kayıtlıdır.
45b - 46b	Safvet	Yine hükmi-hüsufi burc-ı ‘akreb eyledi icrâ Mişâl-i heft-ser ejder bir âteş eyleyüp peydâ	Bu ihrâk-ı mehîne yandı cânım söyledüm târih Top-ıla yandı nâra acıdum Top-hâneye hayfâ	Kaside	.---/ .--- / .---/ .- --	Mecmuada “Yangın-nâme-i Tophâneli Şafvet Efendi” başlığıyla kayıtlıdır.
46b - 47b	Safvet	Bugün gemiye düşdi kazâ ile bir âfet Pek yoşma kıyâfet Şaşurdu bütün puşlayı erbâb-ı muhabbet Hağ vire selâmet	Ecnâdına İlyâs nebî mangadaş olsun Hızr arkadaş olsun Zâtın idesin işte budur da ‘vet-i Şafvet Nuşret ile ‘avdet	Müstezâd	-- / .--- / .--- / .- - -- / .---	Mecmuada “Müstezâd-ı Tobhâneli Şafvet Efendi” başlığıyla kayıtlıdır.
47b	Safvet	Luţf-ı felek-i zâlim-i gaddâreyi gördüm İtmişdi sefer geldi o meh-pâreyi gördüm Ben derdine bi-çâre dilin çâreyi gördüm İtmişdi sefer geldi o meh-pâreyi gördüm	Dil cennet-i zevk oldu yine kalmadı mâtem Ġam kâfiri gitdi yıkılıp oldu cehennem Şafvet başa gayrı gözin aydın disün ‘âlem İtmişdi sefer geldi o meh-pâreyi gördüm	Murabba	-- / .--- / .--- / .- -	Mecmuada “Tobhâneli Şafvet” başlığıyla kayıtlıdır.
47b - 48a	Safvet	Câm-ı la‘li bâde-i hâlet-fezâdur Seyyidün Nuţq-ı pâki hasta-i ‘aşka devâdur Seyyidün	Bende-i âl-i resûl-i zû‘l-celâlüm Şafvetâ Derd-i ‘aşkıyla figân itsem sezâdur Seyyidün	Ġazel	-- / .- - / .- / .-	Mecmuada “Tobhâneli Şafvet Efendi” başlığıyla kayıtlıdır.
48a	‘Âli	Niçün şeb-tâ-seher feryâd u zâr eylersin ey bûlbûl Dil-i ‘uşşâkı bir kâat dahı nâr eylersin ey bûlbûl	Bahâr eyyâmıdır var gülşeni seyr ü temâşâ kıl Niçün ‘ Âli gibi Ġam ihtiyâr eylersin ey bûlbûl	Ġazel	.---/ .--- / .---/ .- --	Mecmuada “Ġazel-i Tercümân-ı ‘Âli Efendi” başlığıyla kayıtlıdır.
48a	Nâzım	Nedür şahın-ı çemende rûz u şeb efgânun ey bûlbûl Gül-ruh mı senün de bâ‘is-i nâlânun ey bûlbûl	Gülün devri dükendi şevkine haylî kesel virdi Bu nevbet Nâzım a geldi geçüp devrânun ey bûlbûl	Ġazel	.---/ .--- / .---/ .- --	Mecmuada “Ġazel-i Nâzım Efendi” başlığıyla kayıtlıdır.
48a	Nâzım	Ağlama gül üstine ey ‘andelîb-i hasta gül Olmasun te‘şîr-i âhuñla senün dem-beste gül	İtse de da‘vâ-yı ferdiyyet dıraht üzre yine Nâzımâ hâr-ı ta‘alluğdan olur mı reste gül	Ġazel	-- / .- - / .- / .-	Mecmuada “Ġazel-i Nâzım Efendi” başlığıyla kayıtlıdır.

48a-48b	Nāzım	Seyr idelden hüsñ ü eṭvārın o şūḥuñ dūrdan Dest-şüst-i ārzū oldum behişt ü ḥūrdan	Vaḳt-ı feyz itse taḳarrüb Nāzımā bir kimseye Nūr alur āteş-i ümmid ile varsa Ṭurdan	Ġazel	--- / -.- - / -.- /.-	Mecmuada “Ġazel-i Nāzım Efendi” başlığıyla kayıtlıdır.
48b	Nāzım	Ruhsāra dökdi perçemün ol mihrībān bu şeb Zulmet içinde ḳaldı ser-ā-ser cihān bu şeb	Dil şem‘-i hüsñ-i yārda pervāne şu‘lede Yandı kül oldu Nāzım idüp terk-i cān [bu şeb]		--- / -.- /.- / - .-	Mecmuada “Ġazel-i Nāzım Efendi” başlığıyla kayıtlıdır.
48b	Sāmil	Ruhsāra dökdi kākülün ol nev-civān bu şeb Çeşm-i ‘alile virdi o kāfir ṭuman bu şeb	Bir beyt-i dil-nişinini gördüm şabāḥa dek Tanzire ḳadir olmadı nazm-āverān bu şeb	Ġazel	--- / -.- /.- / - .-	Mecmuada “Ġazel-i Sāmil Efendi” başlığıyla kayıtlıdır.
48b - 49a	‘Alī	Süleymān-ı zamānum hiç saña beñzer nigār olmaz Nice şimurğ-ı dil ‘aşḳuñla mūrāsā nizār olmaz	Müdārā ile aḡyāra yeter zār itdüğüñ ‘ Alī Ne mümkündür olur elbet nihāl-i gülde ḥār olmaz	Ġazel	--- / --- / --- / - --	Mecmuada “Ġazel-i Tercümān-ı ‘Alī Efendi” başlığıyla kayıtlıdır.
51b - 52a	Günāḥı	Bülbül-i nevrüz-ıla nālişde nāyilerdenüz Rastı-i ‘uşşāḳ içinde pür-nevāyilerdenüz Şanma mānend-i ḥabāb-ı mey hevāyilerdenüz ‘Aşḳ meydānında baş oynar fedāyilerdenüz Görmedük bāḳı beḳā gördük fenāyiler[denüz] Geçmişüz ḥodlıḳdan ey zāhid Ḥudāyilerdenüz İhtiyār itdük nemed āl-i ‘abāyilerdenüz Ḳomazuz cām-ı müdām elden şafāyilerdenüz[z] Ḳana boyanduk şehid-i Kerbelāyilerdenüz Şāh-ı ḥaḳḳıçün ‘Alī-i Murtażāyilerdenüz Şevḳ-ı Mevlānā-y-ile Şems-i Ḍuhāyilerdenüz Ümmet-i Aḥmedden olduk Muştafāyilerdenüz	Cānuma şem‘-i tecellānuñ uralden pertevī Zerre zerre rakş urur mānend-i Ṭūr-ı Müsevī Zulmet-ābād-ı fenādur çünki dünyānuñ evi Güşe-i bī-tüşe-i faḳr içre olduk münzevī Ne ḳalur ḳuds-i Ḥalīlullah ne deyr-i ‘İsevī Ḳandadır nüş-ı devrān ya tāc u taḥt-ı Ḥüsrevī Şüreti ḳo ‘aşḳa olduñsa mürīd-i ma‘nevī Def ü nāy-ıla semā‘ it Mevlevī ol Mevlevī Bir Günāḥı veş olup nūr-ı celālün pertevī Geh ḡazel nazm eylerüz gāḥı kelām-ı Meşnevī [Şevḳ-ı Mevlānā-y-ile Şems-i Ḍuhāyilerdenüz Ümmet-i Aḥmedden olduk Muştafāyilerdenüz]	Terci- bend	--- / -.- - / -.- /.-	Mecmuada başlıksız bir şekilde kayıtlıdır. Mahlas beytinden tespit edilmiştir.

52a-52b	Tābî	Es-selām ey vākîf-ı sırr-ezel baħr-i ‘ulūm Es-selām ey Ka‘be-i ‘uṣṣāk-ı sultān-ı rūsūm Es-selām ey ħāk-i pānuḡ sūrme-i çeṣm-i nūcūm Es-selām ey dergehūḡ melce‘-i ħāṣṣ u ‘umūm Es-selām ey vāriṣ-i ‘ilm-i Nebî Monlā-yı Rūm Es-selām ey Mehdî-i dîḡ hādî-i cümle ‘umūm	Ĥaḡ Muħammed Muṣṭafā vü Murṭazānuḡ sırrısın Bir Ĥüseyn iki Ĥasan zeyne‘l-‘abānuḡ sırrısın Ca‘fer ü Mūsî-i Kāzım evliyānuḡ sırrısın Dörd Muħammed üç ‘Alî şāhib-livānuḡ sırrısın [Es-selām ey vāriṣ-i ‘ilm-i Nebî Monlā-yı Rūm Es-selām ey Mehdî-i dîḡ hādî-i cümle ‘umūm]	Terci-bend	-- / -- - / -- / -	Mecmuada “Tercî‘-i Bend-i Sa‘dü‘l-ħayāt Seyyidü‘l-memāt Merħūm Tābî Dede” başlıḡıyla kayıtlıdır.
52b-53a	Şāhidî	Mevlevîler köçegi ol şanma ki külehi Def ü nāy-ıla semā‘ ile şalın gāh ü gehî	Sen ki devr eylesesin reşk ide tāvus-ı cinān Şāhidî karşıḡa ħayrān zehî devr-i zehî	Ġazel	..- / ..- / ..- / ..-	Mecmuada “Ġazel-i Şāhidî Şāhib-i Tuħfe” başlıḡıyla kayıtlıdır.
53a	Firākî	Ṭarîḡ-i ġamda bir dil-ħasta gördüm yaşdanur taşî Batur dāḡ-ı derūn-ı ħūn-ı dilden etmegi aşî Fenā yolında yoḡ olmuş ne yārî var ne yoldaşî Zebān-ı remz ile bu maṭla‘ı oḡur gözi yaşî	Firākî yem şehā fennümde ben de fā‘ikūm ħaḡḡā Uyar her ḡavlüme fi‘lüm yolunda şādıkum ħaḡḡā Ĥaḡıḡatde ne deḡlü medḡ olunsam lāyıkum ħaḡḡā Gözi yaşlu ġarîbüm baḡrı başlu ‘aşıḡum ħaḡḡā	Murabba	--- / --- / --- / - --	Mecmuada başlıksız bir şekilde kayıtlıdır. Mahlas beytinden tespit edilmiştir.

53b	‘Ālî	<p>Yine bir serv-i bālāya kıl oldum iĥtiyārumla Görünmez derde düşdüm dġde-i gevher- nisārumla Tuyurdum rāz-ı pinhānum cihāna āh u zārumla ‘Adū oldum dil-i dġvāne gibi yār-ı ġārumla Müyesser olmadı hem-bezm olam şabr u karārumla Göñül bir yaña gitdi kıldı cān cism-i nizārumla Barışmaz yıldızum ġayfā o mihr-i tāb- dārumla ‘Aceb ġālüm n’olur āġir benüm bu intizārumla [Eger ġaşr olamazsam ol kıyāmet-ġad niġārumla Gezem maġşerde göġsüm döġerek seng-i mezārumla]</p>	<p>Gören duyan o māhuġ mā’il olmaz ġūr u ġılmāna Rızāsın gözleyen baġmaz riyāz-ı ġuld u Rıdġvāna Zebānum bir nefes yār itmezüm feryād u efġāna Su’āl itsün melekler çekdügüm ālāmı mġzāna Eger dünyāda derd ü firġati irmezse pāyāna Ziyā virmezse mihr-i vaşl-ı dilber şām-ı hicrāna Nice bir zaġm irişsün bir dem içre cism-i ‘üryāna Benüm bu ‘ahdüm ey ‘Ālî irişdür cümle yārāna [Eger ġaşr olamazsam ol kıyāmet-ġad niġārumla Gezem maġşerde göġsüm döġerek seng-i mezārumla]</p>	Mu‘aşşer	<p>---/ --- / ---/ .- --</p>	Mecmuada başlıksız bir şekilde kayıtlıdır. Mahlas beytinden tespit edilmiştir.
54a-55a	‘Askerî	<p>Baġa dirdi şefġat-ile pend idüp her dem dedem Çekme dünyā-yı denġçün ey püser bir laġza ġam ġāk olursuġ varlıġuġ olur senüġ bir ġün ‘adem Aşşı ġalmaz gel naşġhat ġüş kıl şonra n’edem Bāġda bülbül terennüm birle söyler dem- be-dem Geçdi dün ferdāyı ġo ‘ālem bugündür dem- be-dem</p>	<p>ġāfil olma aç gözin gezme hemişe serserî Pġşvā kıl kendüġe cehd eyle gel bir serveri Bendeveş ırma irādet āsitānından seri İbn-i vaġt ol kıl ü ġālî terk idüp gel sen berî Ehl-i ġāl ol virdüġ olsun dem-be-dem ey ‘Askerî Geçdi dün ferdāyı ġo ‘ālem bugündür dem-be- dem</p>	Terci- bend	<p>--- / -.- - / -.- / -.-</p>	Mecmuada “Tercî-i Bend-i ‘Askerî” başlığıyla kayıtlıdır.
55a	‘İzzet	<p>ġük-m-i taġdırde ġüşyār ile ġāfil birdür ġısmet-i rüz-ı ezel ‘ālim ü cāhil birdür</p>	<p>‘İzzetā rahmet-i ġaġ nġk ü bede yeksāndur Yaġsa bārān-ı kerem baġr ile sāhil birdür</p>	ġazel	<p>..- / ..- / ..- / ..-</p>	Mecmuada “ġazel-i ‘İzzet Beg” başlığıyla kayıtlıdır.

Tablo 3: NEKTY00147 Numaralı Şiir Mecmuasının (25b-54b) Muhteva Tablosu **Kaynak:** Yazar tarafından oluşturulmuştur.

2. BÖLÜM: MECMÛ'A-İ EŞ'ÂR VE MAKÂLÂT-I MAHBÛBİYYE'NİN KARŞILAŞTIRMALI METNİ

2.1. Metnin Kuruluşunda İzlenilen Yol

1. Mecmuadaki bütün şiirler numaralandırılmış ve ardından şairin ismi ile şiirin vezni yazılmıştır.
2. Şiirlerde geçen mahlaslar kalın olarak gösterilmiştir.
3. Şiirlerde satır başları, mahlaslar ve özel isimler büyük harflerle yazılmıştır.
4. Şiirler Latin harfleriyle yazılmıştır.
5. Nüshalardaki farklılıklar gösterilirken iki şekil arasına “:” işareti konulmuştur.
6. Mecmuadaki beyitlerin diğer nüshalardaki farklılıkları dipnotlarda gösterilmiştir.
7. Karşılaştırma sırasında mecmuada eksik olan kelimeler dipnotta satır başında (-) ile; divanda eksik olan kelimeler ise (-D.) şeklinde; şiirin tamamı divanda yoksa “Divanda tespit edilememiştir.” şeklinde gösterilmiştir. Divanda olmayıp nüshalarda bulunan şiirler ise nüshanın adıyla yazılmıştır.
a'lâ: vâlâ T10198.
8. Mecmuada Farsça veya Arapça olan şiirlerin transkripsiyonu yapılmayıp sadece dipnotta “Şiir Farsçadır” veya “Şiir Arapçadır” şeklinde belirtilmiştir.
9. Üzerinde çalışma yaptığımız metinde bulunmayan mısraları “-“ şeklinde gösterdik:
-: Müsevvif T10198
10. Vezin problemi olan beyitleri “Vezin aksamaktadır.” şeklinde dipnotta açıkladık.
11. Metinde eksik veya yanlış olduğunu düşündüğümüz kelimeleri köşeli parantez içinde metne dahil ettik: Hemîşe Şâ'ib-âsâ iştîyâkuñ eyle[me] meh-rû/ Terk idüp tâc u kabâ-yı dehri 'üryân [olmuşuz]
12. Metinde olmayıp divanda bulunan şiirler metne dahil edilmeyip sadece dipnotta gösterilmiştir.
13. Karşılaştırmada farklı olan kelimeler “sehâb-âlūd çok gördüm: sehâb ardında görüşdüm D.” şeklinde gösterilmiştir.
14. Mecmuada yer alan şiirlerin farklarını açıklamak için dipnotlar “a” şeklinde gösterilmiştir.
15. Metinde olan şiirlerin beyitleri divanda farklı bir beyit sıralamasında bulunuyorsa ilgili fark şu şekilde gösterilmiştir: Sâmi Divanı'nda 5. beyittir.

16. Der-kenarlarda yer alan beyit, müfred ve kıt'alar da metne dahil edilmiştir. Karışıklık olmaması için der-kenarlardaki şiirler aynı sayfadaki şiirlerden sonra yazılmıştır.

2.2. Metnin Transkripsiyon ve İmlâsında İzlenen Yol

1. Metin hazırlanırken Latin harfleri kullanılmıştır.
2. Eski Anadolu Türkçesi kurallarına uyulmaya çalışılmıştır.
3. Farsça ve Arapça kelimelerin yazımıyla ilgili İsmail Ünver'in makalesi³⁵ örnek alınmıştır.
4. Vav-ı ma'dûle'ler “” işaretleriyle gösterilmiştir: ḥ'āb, ḥ'āce
5. Vezinlerde özel kelimelerde zihaf kullanılmamıştır: Nābj, sākī
6. Vav-ı mechûle'ler kısa okunmuştur: hoş
7. Elif-i maksûre'ler kelime sonunda “ﺀ” ile yazılmışsa “i” ile; “ı” ile yazılmışsa “a” şeklinde okunmuştur: Mûsî-Mûsâ
8. Özel isimler büyük harfle yazılmış fakat kesme işaretleriyle ayrılmamıştır: Firākīyem, Şem'iyem,
9. Satır başı kelimeleri büyük harfle yazılmıştır.
10. Kalın ünlülerle başlayan kelimelerde “d” sesini karşılayan harf olarak “ط” kullanılmışken ince ünlülerle başlayan kelimelerde “d” sesini karşılayan harf olarak “د” kullanılmıştır: tağ-ditrer
11. Çift ünsüzle biten kelimeler, vezin gereği bazen tek bazen de çift ünsüzle kullanılmıştır: Hakk, Hakk.
12. “ile” bağlacının yazımında “ﺀ” harfi varsa “sebz ile” şeklinde; “ﺀ” harfi yoksa “ibretle” şeklinde yazılmıştır.
13. “de” eki bağlaç şeklinde kullanılmışsa ayrı yazılmıştır: bulsam da
14. N'ola, n'eyesün gibi kelimelerdeki büzülmeler vezne uyularak tertip edilmiştir.
15. Arapça ve Farsça ön ekler “-” işaretleriyle ayrılmıştır: bî-vefâ
16. Metinde “ç” harfiyle yazılan bazı kelimeler “c” şeklinde okunmuştur: gonca.
17. İkilemelerde kullanılan ekler ayrı yazılmıştır: dem-be-dem
18. İki kelimededen oluşan sıfatlar ve isimler ayrı yazılmıştır: gonca-dehen, suhan-sâz

³⁵ İsmail Ünver, “Çevriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler”, Türkoloji Dergisi, C. XI, S. I, İstanbul, 1993, s. 51- 89.

19. Metinde geçen kapalı e'ler "i" şeklinde okunmuştur: ider, gice
20. Sonu "b" ile biten kelimeler Arapça ve Farsça kelimelerde b'li şeklinde; zarf fiil olarak kullanıldığında ise p'li şekli tercih edilmiştir: diyüp, gelüp
21. Bazı kelimeler ünsüz benzeşmesine uğramayıp metindeki hâli kullanılmıştır: itdükce
22. Anuñçün kelimesi vezin gereği bazı yerlerde anuñiçün şekli kullanılmıştır.

2.3. Metnin İşaretler Sistemi

أ	A, a, E, e,	ث	Ş, ş
آ	Ā, ā, A, a	ط	Ş, ş
ب	B, b	ظ	Ž, ž, Đ, đ
پ	P, p	ط	Ṭ, ṭ
ت	T, t	ظ	Z, z
ث	Š, š	ع	'
ج	C, c	غ	Ġ, ġ
چ	Ç, ç	ف	F, f
ح	Ĥ, ĥ	ق	Q, q
خ	Ĥ, ĥ	ك	K, k, g, ŋ
د	D, d	ل	L, l
ذ	Z, z	م	M, m
ر	R, r	ن	N, n
ز	Z, z	و	v, o, ö, u, ü, ū, V, O, Ö, U, Ü, Ū
ژ	J, j	ه	H, h, a, e
س	S, s	ي	Y, y, İ, i, İi

Tablo 4:Transkripsiyon Metni

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

2.4. Karşılaştırmalı Metin

[26b]

1³⁶

2³⁷

Nazîre-i ‘Aynî

Fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

1. Fitne-sāz-ı hüsni dilberdür o zülf ü hāl ü ruḥ
Ejder ü cādū-yı āzerdür o zülf ü hāl ü ruḥ

[27a]

2. Biri kāfir biri hindū birisi āteş-perest
Birbiriyle āşinālardur o zülf ü hāl ü ruḥ
3. Hüsniñ üzre gūyiyā³⁸ bir mücmer-i şiminde
Dūd-ı ‘anber kırs-ı aḥkerdür o zülf ü hāl ü ruḥ
4. Kıl kalemle nokta konmuş şafha-i nūr üstine
Levha-i dilde muşavverdür o zülf ü hāl ü ruḥ
5. Halka-i girdāb-ı meh-tāb u ḥabāb-ı necm-ile
Kulzüm-i envār-dijerdür o zülf ü hāl ü ruḥ
6. İşlenilmiş ibrişimi āh-ıla dāğ-ı derün
Bir güzel dil-bend-i aḥmerdür o zülf ü hāl ü ruḥ
7. Nakş olunmuş çeşm-i bülbül rişte-i şeb-bū ile
Kaşr- ı bāğ-ı hüsne pisterdür o zülf ü hāl ü ruḥ

³⁶ Sâmi D., G. 22 (9 Beyit), s. 306-307. [8. Beyit; “-: Tâ ki zîb-i rüy-ı dilberdür o zülf ü hāl ü ruḥ D.] <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/56084,arpaeminizade-mustafa-sami-divanipdf.pdf?0>

³⁷ Ayıntablı ‘Aynî D., G. 24 (9 beyit), s. 274.

³⁸ Hüsniñ üzre gūyiyā: Hüsniñi tebḥîr için D.

8. Burc-ı ‘akrebde kırān itmek meh ü necm-i sa‘jd
Vaşf olundukca muḳarrerdür o zülf ü ḫāl ü ruḫ

9. Eksük olmaz şinede dūd u şerār u sūz-ı ğam
Dilde ‘Aynı çünkü muzmerdür o zülf ü ḫāl ü ruḫ

3³⁹

4⁴⁰

[27b]

5⁴¹

Ġazel-i ‘Aynı Efendi

Mef‘ūlü mefā‘ilü mefā‘ilü fe‘ūlün

1. Baḳ güldeki bu ḫüsn-i Ḥudā-dād nedendür
Bülbülüḡ⁴² olan āteş ü feryād nedendür
2. Ādem gibi itdüm anı çok meclise da‘vet⁴³
Meyl itmedi āḫir o perı-zād nedendür
3. Āşüb-ı cihān āfet-i cān başa belāsun
Bu fıtneleri perçeme isnād nedendür
4. Ḥarc eyleme naḳd-i nefesi ḫıfz-ı ḫayāt it
Yetmez bu kadar maşrafa ĵrād nedendür
5. Ceyş-i ğama pā-māl olalı zır-i felekde
Bir kimse başa itmedi imdād nedendür

³⁹ Bu şiir 7 beyitten oluşup Şevket adlı şaire ait olan Farsça bir şiirdir.

⁴⁰ Sâmil D., G. 39 (6 Beyit), s. 35-36. [2. Beyit; “seḫāb-ālūd çok gördüm: seḫāb ardında görüşdüm D.”]; “‘indümde muḳarrerdür: ‘indümde muvaḳḳardur D.” // 7. Beyit; “Gerçi Sâmil emr-i diğerdür: Neyleyüm Sâmil mükedderdür D.”] <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1279468>

⁴¹ Ayıntablı ‘Aynı D., G. 44 (11 beyit), s. 291-292.

⁴² Bülbülüḡ: Bülbülde D.

⁴³ Ayıntablı ‘Aynı Divanı’da 5. beyittir.

6. Bu meykedenüñ pîr-i muğânı beni sâķı⁴⁴
Bir kâse ile eylemedi yâd nedendür

[28a]

7. ‘Aynî dü cihân mülkine mâlik daķı olsam⁴⁵
Memnûn⁴⁶ olamaz bu dil-i nâ-şâd nedendür
8. Ben çâker-i şâhen-şeh-i dâd-âver-i vaķtem⁴⁷
Ey çarķı-ı cefâ-pîşe o⁴⁸ bî-dâd nedendür
9. Feyz aldum o Mehdî-i zamân ķuţb-ı cihândan⁴⁹
Erbâb-ı dili itdigüm irşâd nedendür

6⁵⁰

Nazîre-i Sâmil Efendi

Mef‘ûlü mefâ‘ilü mefâ‘ilü fe‘ûlün

1. Ey ķıāce saķa ‘ilm-i ebķcâd nedendür
Etķfâla füyüzât-ı Ĥudâ-dâd nedendür
2. Ey vâşıl-ı ser-menzil-i iķlîm-i muķabbet
Dür olmaması ‘âşıkā Baġdâd nedendür
3. Bir nûr-ı mücessem o perî-rû-yı melek-ķû
Taşvîr idemez şeklini Bihzâd nedendür
4. Bil ķadrini mevcûd olan erbâb-ı kemâlün
Mevtâları tercîķ iderek yâd nedendür

⁴⁴ Ayıntablı ‘Aynî Divanı’da 2. beyittir.

⁴⁵ Ayıntablı ‘Aynî Divanı’da 9. beyittir.

⁴⁶ Memnûn: Mesrûr D.

⁴⁷ Ayıntablı ‘Aynî Divanı’da 10. beyittir.

⁴⁸ o: bu D.

⁴⁹ Ayıntablı ‘Aynî Divanı’da 11. beyittir.

⁵⁰ Gazel Aynî’ye aittir. Fakat Aynî Divanı’nda tespit edilememiştir.

5. Çokdan beri ben Hızır ile komşu idüm ammā
Vırāne göñül olmadı ābād nedendür
6. İtdüğ dehen u noқта-i medhūşeyi inkār
Şūfī saña bu mezheb-i ilhād nedendür
7. ‘Aynı o şehūğ olmuş-idüm çokdan eşiri
Bu vakte kadar itmedi āzād nedendür

[28b]

7⁵¹

Ġazel-i Sāmil Efendi

Mef‘ūlü mefā‘ilü mefā‘ilü fe‘ūlün

1. İtmez o perī ‘āşıkını yād nedendür
‘Āşık ide nāmın anuğ evrād nedendür
2. Her serv-i şehī mā’il-i reftār-ı hırāmuğ
Ey nağl-ı emel ey kad-i şimşād nedendür
3. Dāğ-ı sitem-i yāra ben āhumla şataşdum
Bilmem dinilen tışe-i Ferhād nedendür
4. Füssāka zarāfet ola itdügi ħabāşet
Medhūl ola perhiz ile zūhhād nedendür
5. Genc ise bağar sālīke pırān-ı tarīkat
Girdüm yola yok şāhib-i irşād nedendür
6. Bir şūğ-ı cefā-pişe ħarāb itmek dā’im
Olmaz dil-i vırānemüz ābād nedendür

⁵¹ Sāmil Divançesi’nde tespit edilememiştir.

7. Kayd-ı ser-i zülfinde misin söyle o şūhū
Sāmil dahı sen olmadın āzād nedendür

8. Her şî'r-i terinde ne bu ebkār-ı me'ānı
Himmet mi ider 'Aynı-i üstād nedendür

8⁵²

Nazıre-i Tercümān-ı 'Ālî Efendi

Mef'ūlü mefā'ılı mefā'ılı fe'ūlün

1. Ey 'āşık-ı şūrīde bu feryād nedendür
Yāruñ mı seni itmedi dil-şād nedendür

2. Her şubh u mesā zārumı gūş eyleyüp o şūh
Bir zerre baña itmedi imdād nedendür

[29a]

3. Ağyār-ıla hem-bezm olur 'uşşāka gelince
Biñ dürlü 'özürler ider irād nedendür

4. Luţf u keremin ġayra idüp 'āşıkā dā'im
İtdi elem ü cevrini mu'tād nedendür

5. Dil-bend olalı silsile-i zülfüñe cānā
Ġamdan beni hiç kılmadıñ āzād nedendür

6. Dil oldı ġarāb 'aşkuñ-ıla ey büt-i bî-dād
Bir kerre yıķup itmedüñ ābād nedendür

7. Bir dilber-i ġūn-ġāra mı meyl eyledüñ āyā
'Ālî bu kadar girye vü feryād nedendür

⁵² Mustafa Ālî Divanı'nda tespit edilememiştir.

9⁵³

[Müfred]

Mef'ülü mefā 'ilü mefā 'ilü fe 'ülün

Gülşende okur güllere bülbül bunu her bār
Yā Gülşenī yā Rūşenī yā Aḥmed-i Muḥtār

10⁵⁴

[Müfred]

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Sā'atün çaldığı evkātı degüldür her gāh
Müddet-i 'ömri geçüp gitdüğine eyler āh

11⁵⁵

[Müfred]

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Olmayınca nā-nüvişte fihris-i taqđırde
Maḥlab u maḥşūd bulunmaz nuşḥa-i tedbırde

12⁵⁶

[Müfred]

‘Ömer Hülüşī

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Bu ḥāristānda ey dil hem-nişin-i yek gül olduḡ tut
Gülistān-ı fenāda bu kitāba bülbül olduḡ tut

13⁵⁷

[Müfred]

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Ḥased-i ḳalb-i 'adū luṭf ile zā'il olmaz
Sengde muzmer olan āteşe āb itmez eşer

⁵³ Bu şiir beyit başlığıyla verilmiştir. Kime ait olduğu tespit edilememiştir.

⁵⁴ Bu şiir beyit başlığıyla verilmiştir. Kime ait olduğu tespit edilememiştir.

⁵⁵ Bu şiir beyit başlığıyla verilmiştir. Kime ait olduğu tespit edilememiştir.

⁵⁶ Bu şiir beyt-i Ömer Hulusi başlığıyla verilmiştir.

⁵⁷ Bu şiir beyit başlığıyla verilmiştir. Kime ait olduğu tespit edilememiştir.

14⁵⁸

ıt'a-i Kemāl Pāṣā-zāde

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

1. Yār-ı nev-ḥaṭ gibidür baña kitāb
Aña hicrānı revā görmeyeler
2. Viremem illere maḥbūbumı ben
o ne dirlerse benimçün diyeler
3. Lekelerler lekeler orkum odur
Dāmen-i pākini kir eyleyeler

15⁵⁹

[Müfred]

Mefā 'ilün mefā 'ilün fe 'ülün

Seni gördüm hemān bir ābı gördüm
Mübārek al'atūḡ meymūne beḡzer

16⁶⁰

[29b]

17⁶¹

Naḡire-i Ṣā'ib Efendi

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

1. Raḡnedür 'āṣı-ı ser-mest-i mey-i nāba ṣabāḡ
Ṣın-i vuṣlatda daḡı dıde-i bı-ḡ'āba ṣabāḡ
2. Oldı zıḡ-i ruḡ-ı gülgünına ṣermende ṣafa
Reṣ ider ṣa'ṣa'a-i vech-i amer-tāba ṣabāḡ

⁵⁸ Kemal Paṣa-zade Divanı'nda tespit edilememiṣtir.

⁵⁹ Bu Şiir beyit baŐlıḡıyla verilmiştir. Kime ait olduḡu tespit edilememiştir.

⁶⁰ Sāmil D., G. 38 (7 Beyit), s. 35. [1. Beyit; "Raḡnedür: Duḡtedür D." // 3. Beyit; "Avlar: ölür D." // 6. Beyit; "Zulmet-i Őebde baılmaz: Şeb-i taride baamam D."] <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1279468>

⁶¹ Şaire ait herhangi bir eser tespit edilememiştir.

3. Bir iki buse alup hayli bu şeb yalvardum
Didüm ey şüh-ı cefâ söyleme aḥbāba şabāḥ
4. Gizlice avlayarak koynuma aldum yatdum
Bister-i ḥ`ābda o meh-pāreyi şeb-tābe-şabāḥ
5. Meclis-i meyde başa itdüğini söyleyeyüm
Yanarak yakılarak ol ruḥ-ı pür-tāba şabāḥ
6. Raḥnedür dest-res olmazsa vişāl-i yāra
Şeb-i firḫatde kalan `āşık-ı bî-tāba şabāḥ
7. Şafaḫ-ı ḥüsnini **Şā`ib** o mehün görse eger
Virür elbetde şafā gerden-i şim-āba şabāḥ

18⁶²

Nazire-i Vahid Efendi

Fe `ilātün fe `ilātün fe `ilātün fe `ilün

1. Reşk ider mihr-i felek `arız-ı pür-tāba şabāḥ
Şafaḫ-ı ḥüsnini göstermede meh-tāba şabāḥ
- [30a]
2. Bister-i gamda yatup fikr-i vişālünle bu şeb
Gözüme uyḫu ḫarām oldı benüm tā be-şabāḥ
 3. Şaḫın ey bülbül uyandırma fiḡānuḫla yazuḫ
Varmış ol ḡonca-i ser-mest henüz ḫ`āba şabāḥ
 4. Yār ile bu gice `ahd eyledüm öpdürse lebin
Bir daḫı urmayam el cām-ı mey-i nāba şabāḥ
 5. Fülful-i Hind-i siyeh ḫālünḫi gösterme başa
Baḫaram āyine-i gerden-i şim-āba şabāḥ

⁶² Vahid Divanı'nda tespit edilememiştir.

6. Hasb-i hālāne saña hālūmi ‘arz itdüm ise
Kerem it rāzumı cānā dime aḥbāba şabāḥ

7. Reşk ider görse **Vaḥid** nazmuḡı erbāb-ı kalem
Şakla ‘arz itme şaḡın zümre-i küttāba şabāḥ

19⁶³

[Müfred]

20⁶⁴

[Müfred]

21⁶⁵

[Müfred]

22⁶⁶

[Müfred]

23⁶⁷

[Müfred]

Fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

Tekye-i şıdḡ u rızāda kıl maḡām

*El-muḡadder lā yuḡayyer ve’s-selām*⁶⁸

24⁶⁹

[Müfred]

⁶³ Beyit başlıklı Farsça bir şiiirdir.

⁶⁴ Beyit başlıklı Farsça bir şiiirdir.

⁶⁵ Beyit başlıklı Farsça bir şiiirdir.

⁶⁶ Beyit başlıklı Farsça bir şiiirdir.

⁶⁷ Başlıksız bir şiiirdir. Kime ait olduḡu tespit edilememiştir.

⁶⁸ Kader deḡiştirilemez, işte o kadar. Riyazus Salihin/63 numaralı hadisten iktibas edilmiştir.

⁶⁹ Beyit başlıklı Farsça bir şiiirdir.

25⁷⁰

[Müfred]

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Ṭotalum şimdi Süleymān-ı zamān olmışsın

'Ākıbet yise gerek [ol] ten-i fersüdeñi mūr

26⁷¹

[Müfred]

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Ṭotalum cümle cihān mülkine olduñ server

İrişüp bir gün ecel dir ki saña gel ser ver

27⁷²

28⁷³

29⁷⁴

Nazire-i 'Atṭār Kāmil Efendi

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

1. Mā' ilüm cünbiş-i yāra uyumam tā be-şabāḥ

Görine ṭal'at-i şems dide-i ḥünāba şabāḥ

2. Nār-ı 'aşkla yüregüm yağını kaynadayum

Döne taḫṭir-i sirişküm mül ü gül-āba şabāḥ

3. Şeb-i zulmetde şalup keştıyi bahır-ı emele

Bilirem düşdigümi ḥ'āb-ıla girdāba şabāḥ

[30b]

4. Ey gözüm ğafleti қо zevk ü muḥabbet demidür

Behre virmez bu şafā nā'im-i bı-tāba şabāḥ

⁷⁰ Bu şiir beyit başlığıyla verilmiştir. Kime ait olduğu tespit edilememiştir.

⁷¹ Bu şiir beyit başlığıyla verilmiştir. Kime ait olduğu tespit edilememiştir.

⁷² Zâtî D. F. 43, s. 324. [Şanma şāhum: Şanmañuz kim D. // 'ömrün yitürüpdür: 'ömrini yitirmiş D.] <https://www.elmustafa.com.tr/assets/documents/zati-divanipdf.pdf>

⁷³ Sâbit D. G. 242 (5 Beyit), s.711. [Ben bu vırānede Şâbit kadem olmam cānā: Bu ḥarābātde Şâbit olamam sulṭānum D. // vırānemi: vırānumı D.] Tez Numarası: 551475

⁷⁴ Şaire ait herhangi bir eser tespit edilememiştir.

5. Dil-i bîmârı uyar hâlî iken aġyârdan
Çekilüp yâr-ıla hâlvet-geh-i serdâba şabâh
6. Bezm-i vaşlında şehâ bir şeb-çerâġun olayum⁷⁵
Yanaraġ tapu kılam kaşları mihrâba şabâh
7. Şülüşü'l-âhirede cām-ı şabûh nûş idicek
Lezzet-âmîz-i dimâġ eyledi şehd-âbe şabâh
8. Ders-i hüsnüñ okuyam h'âce-i 'aşġdan seheri
Varayum medreseye aç deyü bevvâba şabâh
9. Ruġ-ı yâruñ düri üftâdelerüñ gözyaşidur
Jâleler düşme gül-i ġonca-i şâd-âba şabâh
10. Nâle-i bülbüli feryâd-ı tıyûrı dinle
Gezerek dilber ile gülşeni bak âba şabâh
11. Şubġa bir ân olamaz mişl ü nazîre **Kâmil**
'Afv ider eyle niyâz cürmini Tevvâba şabâh

30⁷⁶

Ġazel-i Şâ'ib Efendi

Mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün

1. Gül-i ruġsârına mecbür bir dil bir de âyiñe
Cilâ-yı kalb ile ma'mûr bir dil bir de âyiñe
2. Firâġ-ı yâr-ıla dūd-ı ciger bālâ-rev olduġca
Sevâd-ı âh-ıla mestûr bir dil bir de âyiñe

⁷⁵ Vezin aksamaktadır.

⁷⁶ Şaire ait herhangi bir eser tespit edilememiştir.

3. Hazer kııl ey sitem-cū seng-i cevrünle kırılmağdan
Bu iki hātır-ı meksūr bir dil bir de āyine

[31a]

4. Kenār-ı lebde hāl-i nokta-i dil-cūy gördükce
Ser-ā-pā şevk-ile pūr nūr bir dil bir de āyine
5. Nice tāb-āver olsun iştiyāk-ı hatt-ı ruhsāra
Ġamuñla dā'imā mehcūr bir dil bir de āyine
6. Eger görmezse de la'l-i leb-i gülfāmuñı ey şūh
Ġayālūñle yine mesrūr bir dil bir de āyine
7. Hemişe Şā'ibāsā iştiyākı ile meh-rū[nuñ]
Gül-i ruhsārına mecbūr bir dil bir de āyine

31⁷⁷

[Müfred]

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Şimdi bildüm derd imiş dermāna irgüren beni
Tañ degül terciħ idersen derdi dermān üstine

32⁷⁸

[Müfred]

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Cihān 'ārifleri her dem ğam u derd ü belā yerler
Bu ma'niden dimişlerdür kişi 'ālemde aç olmaz

⁷⁷ Bu şiir beyit başlığıyla verilmiştir. Kime ait olduğu tespit edilememiştir.

⁷⁸ Bu şiir beyit başlığıyla verilmiştir. Kime ait olduğu tespit edilememiştir.

33⁷⁹

[Müfred]

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Başa yetmez mi bu devlet ki cefâ eylesesin

Vây aña kim ne cefâ vü ne vefâ eylesesin

34⁸⁰

[Müfred]

Fâ 'ilātün fâ 'ilātün fâ 'ilātün fâ 'ilün

Çār eşyānuñ vefâsı yokdur ey şāhib-kemāl

Biri hūsn ü biri 'ömr ü biri dünyā biri māl

35⁸¹

[Müfred]

Mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün

Hakīm ü Hāfızuñ olmazsa ger bir işde taqđiri

Müfīd olmaz hezār erbāb-ı 'aqluñ re' y-i tedbiri

36⁸²

Kit'a

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

1. Bildügin bilmedügin şahşa muşāhib olma
Hem-nişini kişinüñ şöyle bil ey eḥbel-i nās

2. Ma'rifet tālibi olmazsa seḥā ehli gerek
Bu iki olmayıcağ bārı gerek ḳadr-şinās

37⁸³

⁷⁹ Bu şiir beyit başlığıyla verilmiştir. Kime ait olduğu tespit edilememiştir.

⁸⁰ Bu şiir beyit başlığıyla verilmiştir. Kime ait olduğu tespit edilememiştir.

⁸¹ Başlıksız bir şiirdir. Kime ait olduğu tespit edilememiştir.

⁸² Kime ait olduğu tespit edilememiştir.

⁸³ Kit'a-i Hāzret-i Mevlānā başlıklı Farsça bir şiirdir.

38⁸⁴

[Müfred]

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Çanda aḥşamladı āyā deyü ol mähveşi
Şehre şaldum seheri ḥāne-be-ḥāne güneşi

39⁸⁵

Ġazel-i Şā'ib Efendi

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

1. Şu 'le-efzā-yı muḥabbetdür belā-yı ibtilā
Ḥānmān-süz-ı refāhetdür belā-yı ibtilā
 2. Kāle gelmez mācerā-yı zaḥm-ı derd-i dāğ-ı 'aşk
Vādī-i ıtnāb-ı fikretdür belā-yı ibtilā
 3. Maḥrem-i esrār-ı 'aşka reh-nümādur feyz-i Ḥaḳ
Pertev-efzā-yı celādetdür belā-yı ibtilā
 4. Yanmasun mı dāğ-ı ğamla şine-i erbāb-ı 'aşk
Şu 'le-i cān-süz-ı tākātdür belā-yı ibtilā
 5. Ġam mı var erbāb-ı 'aşka ta'ne-i aġyārdan
Sāḥa-i rāh-ı melāmetdür belā-yı ibtilā
 6. Nā'il-i feyz-i Ḥudā olmaz mı āyā ehl-i 'aşk
Pertev-i nūr-ı hidāyetdür belā-yı ibtilā
- [31b]
7. Fāriğ olma **Şā'ib**āsā derd-i dāğ-ı 'aşkdan
Şu 'le-efzā-yı muḥabbetdür belā-yı ibtilā

⁸⁴ Bu şiir beyit başlığıyla verilmiştir. Kime ait olduğu tespit edilememiştir.

⁸⁵ Şaire ait herhangi bir eser tespit edilememiştir.

Nazire-i Şafvet Efendi*Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün*

1. Bū'l- 'aceb bir zevk ü hāletdür belā-yı ibtilā
Feyz-bahşā-yı mezelletdür belā-yı ibtilā
2. Ehl-i 'aşkı vāşıl-ı ser-menzil-i tahkik ider
Rehber-i semt-i hidāyetdür belā-yı ibtilā
3. Dilde ümmid-i vişāl-i yār serde şūr-ı 'aşk
Derd-i āteş-riz-i hasretdür belā-yı ibtilā
4. Zevk-peymā-yı melāmet olmada erbāb-ı 'aşk
Perde-endāz-ı hacāletdür belā-yı ibtilā
5. Nāle vü āh itdürür firkat deminde 'āşıkā
Hāme-süz-ı şabr u gayretdür belā-yı ibtilā
6. Neş' e-yāb-ı bāde-i 'aşk olmada Şafvet gönül
Şu'le-efrūz-ı muhabbetdür belā-yı ibtilā

41⁸⁷

[Müfred]

42⁸⁸

[Müfred]

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Ġarīb itme beni yā Rab kerem kıl rüz-ı maşşerde
Ġarīb olmağ ne müşkildür kişi iqlim-i āharda

⁸⁶ Şaire ait herhangi bir eser tespit edilememiştir.

⁸⁷ Beyit başlıklı Farsça bir şiiirdir.

⁸⁸ Bu şiir beyit başlığıyla verilmiştir. Kime ait olduğu tespit edilememiştir.

43⁸⁹

[Müfred]

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Sā'atün mu'cize-i Hâzret-i Yūsuf idügin
Darb-ı âhâd ile devrinden işit leyl ü nehâr

44⁹⁰

[Müfred]

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Sā'atün çaldığını vaqt şanursın her gâh
Geçdi 'ömrün deyü gâfil seni eyler âgâh

45⁹¹

[Müfred]

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Dürbîn-i neyi al destine baq gör ney-imiş
Niye halk itdi dime Hâzret-i Mevlâ nâyı

46⁹²

[Müfred]

47⁹³

[Müfred]

Mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün

Nedendür dehrün ey 'ârif ezelden böyledür kârı
Sitemler âşinâlardan kerem bigânedendür hep

48⁹⁴

⁸⁹ Bu şiir beyit başlığıyla verilmiştir. Kime ait olduğu tespit edilememiştir.

⁹⁰ Bu şiir beyit başlığıyla verilmiştir. Kime ait olduğu tespit edilememiştir.

⁹¹ Başlıksız bir şiirdir. Kime ait olduğu tespit edilememiştir.

⁹² Beyit başlıklı Farsça bir şiirdir.

⁹³ Başlıksız bir şiirdir. Kime ait olduğu tespit edilememiştir.

⁹⁴ Kıta başlıklı Arapça bir şiirdir.

49⁹⁵

[Tuyuğ]

Fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilün

Feyz-bağş itdi semā‘ ehline Mevlā nāyı
Piş-rev kıldı aña Hāzret-i Mevlānāyı
Kırı efsāne şanur şūfī şadā-yı nāyı
Ney-ile sālīk imiş görsene Mevlānāyı

50⁹⁶

[32a]

51⁹⁷

[Ġazel]

[Hilmî]

Fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilātün fā ‘ilün

1. İ‘tibār-ı şāh-ı ‘ālemler bulup iķbāl fes
Şimdi başlar tācıdur rağbetdedür her al fes
2. Şol kadar zıbende vü nāzīk turur başlarda kim
Berg-i gülden olsa destār eyler istişķāl fes
3. Bir hılālun bārını çekmez fenā dünyāda hem
Resm-i āyın-i tecerrüdle olup abdāl fes
4. Başına çalsun metā‘un ba‘de-zā Hind u ‘Acem
Gevher olsa başa almaz şāl fes⁹⁸
5. Büzme düzme külfetinden dürüşüp destārını
Hilmiyā vāreste kıldı herkesi bu dāl fes

[32b]

⁹⁵ Başlıksız bir şiiirdir. Kime ait olduğu tespit edilememiştir.

⁹⁶ Nurgül Özcan, Türk Sosyo-Kültürel Hayatına Fesin Yansıması Bağlamında Antepli Aynî'nin Divanında Fes, <https://dergipark.org.tr/download/article-file/845078>

⁹⁷ Hilmî Divanı'nda tespit edilememiştir.

⁹⁸ Vezin aksamaktadır.

Ġazel-i Cevdet Efendi*Fe 'ilātün mefā 'ilün fe 'ilün*

1. Şanma dil neş' e-dārdur sensüz
Sākiyā pür-ḥumārdur sensüz
2. Gönlüm eglenmez oldı bir yerde
Ben de bilmem ne vardur sensüz
3. 'Aybını toprak örter insānuḡ
Yaşamaḡ baḡa 'ārdur sensüz
4. Gözlerüm yolda ḡaldı gelmedi[ḡ] āh
Cān u dil bḡ-ḡarārdur sensüz
5. Şinede böyle vaḡf-ı ḡasret idüp
Çekdigüm intizārdur sensüz
6. Künc-i firḡatde hep ḡayālünḡle
İtdigüm āh u zārdur sensüz
7. Şaḡlaram dāḡ-ı hicri şinemde
Baḡa bir bergüzārdur sensüz
8. Ben nice seyr-i ḡülşen eyleyeyüm
Çeşümüme ḡonca ḡārdur sensüz

⁹⁹ Cevdet D., G. 56 (9 Beyit), s. 252-253

9. Ey gözüm nūrı **Cevdet-i zāra**
Şeb-i Kadr olsa tārdu sensüz

53¹⁰⁰

Nazire-i Şā'ib Efendi

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

1. Şeb-i firqatde çeşmüm şubha dek bîdārdur sensüz
Ser-ā-ser mūlarum gūyā tenümde hārdur sensüz
- [33a]
2. Şebāt üzre tūtur şevk-ı ruḥuḥla merkez-i 'aşkda
Göñül mānend-i pāy-ı āhenin pergārdur sensüz
3. Göz açmaz ğayra bakmaz ḥasretünle çeşm-i giryānum
Cihāna itdūgi 'atf-ı nigeḥ nāçārdur sensüz
4. Nücūmāsā açıldıķca sipihr-i şinede gözler
Şerār-ı nār-ı āhumdan felek bîzārdur sensüz
5. Niķāb-ı ruḥlaruḥ 'aks-i ḥayāle ḥā'il olduķca
Ĝubār-ı ğamla mir'āt-ı dilüm jengārdur sensüz
6. Firāķuḥla o rütbe oldı göñlüm lāleveş pūr-ḥūn
Açılmış dāğ-ı şinem bir şükūfe-zārdur sensüz
7. Ĝam-ı hicrūḥle pā-māl olmuş-iken künc-i 'uzletde
Göz açdurmaz bütün 'ālem baḡa aġyārdur sensüz
8. Niġāh-ı luṭf-ıla raḥm eyleyüp gel **Şā'ib-i zāra**
Reh-i 'aşkuḡda zîrā pek ḥarābezārdur sensüz

¹⁰⁰ Şaire ait herhangi bir eser tespit edilememiştir.

Nazîre-i Vahîd*Mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün*

1. Gözüm nergis gibi tâ şubha dek bîdârdur sensüz
Görünmez mihr-i vuşlat dîdeme şeb târdur sensüz
2. Efendim firkatünle kendi kendüm yoqladum buldum
Ciger kan dîde giryan şinede dil zârdur sensüz
3. Tenümde şayısız dâğlar serümde yaralar sızlar
Göñülde âteş-i şevkûñ yanar bir nârdur sensüz

[33b]

4. Kalem elde gözüm yolda hisâb-ı vuşlatuñ dilde
Raķamâsâ sirişküm dökilü[r] hûn-bârdur sensüz
5. Tenümde za'f-ıla cânâ hemân bir üstüh'ân kalmış
Yazuķ dil pister-i gamda yatur bîmârdur sensüz
6. **Vahîdâ** kilik-i tab'uñ **Şâ'ibi** tanzîr bâbında
Ġazel îrâd ile söz söylemek düşvârdur sensüz

Egribozlu Bekri Paşa ile Hanyalı Nuri Efendinün bi'l-iştirâk söyledikleri beyt-i**ra' nâdur****Bekri Paşa***Fâ 'ilatün fâ 'ilâtün fâ 'ilün*

Rûy-ı sürhî şanma zâtıdur gülün

Nuri Efendi*Fâ 'ilatün fâ 'ilâtün fâ 'ilün*

Eşk-i çeşminden kızardı bülbülün

¹⁰¹ Vahîd Divanı'nda tespit edilememiştir.¹⁰² Nâbî D., G. 93 (5 Beyit), s. 463. [ķaderdendür: kederdendür D.] Tez Numarası: 526609.

56¹⁰³

57¹⁰⁴

[Müfred]

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

İçerden āşinā ol taşradan bığāne şansunlar

Bu bir zıbbā revışdür 'ākıl ol dıvāne şansunlar

58¹⁰⁵

[Nazm]

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

1. Ğurūr itme libās-ı fahr ile şāhum cihāndur bu
Şoyarlar cāmeni 'üryān iderler cāmekāndur bu

2. Tefāhur eyleme mālūñ firāvān ise ey h'āce
Senüñ gibi nice baykuş uçurmuş āşiyāndur bu

59¹⁰⁶

[Müfred]

[Sırrı]

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Yağarsa ta'n-ı a'dādan melāmet tıri ey Sırrı

Taħammüldür aña çāre deñiz bārāndan incinmez

60¹⁰⁷

¹⁰³ Kıta Arapça

¹⁰⁴ Hayālî Bey Divanı'nda tespit edilememiştir.

¹⁰⁵ Kime ait olduğu tespit edilememiştir.

¹⁰⁶ Sırrî Divanı'nda tespit edilememiştir.

¹⁰⁷ Fatih Koyuncu, Alaşehirli Makâlî Mustafa Bey ve Mecmualardaki Bazı Şiirleri, s. 306. [çi: ne age]
https://www.academia.edu/5875636/Ala%C5%9Fehirli_Mak%C3%A21%C3%AE_Mustafa_Bey_ve_Mecmualardaki_Baz%C4%B1_%C5%9Eiirleri

61¹⁰⁸

[Müfred]

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Şoydı devrān beni pāk alender ıldı

N'ola keşkül şunarsam saa ey şāh-ı kerem

62¹⁰⁹

[Müfred]

[Rāgıb Paşa]

Mef'ülü mefā 'ilü mefā 'ilü fe 'ülün

Bir kerre tounsa teline sāz-ı derūnu

Bi dürlü nevāzişle düzelmez bozılınca

63¹¹⁰

64¹¹¹

[Müfred]

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Gitdi Mecnūn hāne-i 'aşı baa ışmarladı

Bir harāb evdür alur dıvāneden dıvāneye

65¹¹²

66¹¹³

azel-i Cevdet Efendi Birāder-i Sāmil Efendi

Mef'ülü fā 'ilātü mefā 'ilü fā 'ilün

1. Māni' olup ol¹¹⁴ şūa¹¹⁵ seyrāna rūzgār
Döndürdi cūy-ı eşkümi 'ummāna rūzgār
2. Serde hevālık¹¹⁶ eyledi şalkım şaa beni
Urduca şāne zūlf-i perişāna rūzgār

¹⁰⁸ Kime ait olduu tespit edilememiştir.

¹⁰⁹ Koca Rāgıb Paşa Divanı'nda tespit edilememiştir.

¹¹⁰ Beyit Arapadır.

¹¹¹ Kime ait olduu tespit edilememiştir.

¹¹² Nilgün Aık, Gayrı redifli gazeller (inceleme-aıklama-karşılaştırama) s. 39. Tez Numarası: 72208

¹¹³ Cevdet D., G. 37 (10 Beyit), s. 237-240

¹¹⁴ Vezin aksamaktadır.

¹¹⁵ ol şūa: o şū ile D.

¹¹⁶ Serde hevālık: Ser-der-hevālık D.

3. Çokdan iderdüm ‘aqluma yelken cünun-ıla
Ruḥṣat vireydi çāk-ı girîbāna rûzgār

4. Hāşmuṅ qarınca olsa da merdāne bil anı
Seyr it ne yaptı taḥt-ı Süleymāna rûzgār

5. Hiç esmez oldu kıble-i kūy-ı ḥabîbden
Gidükce döndi ḥacı peşîmāne rûzgār

6. Başdan çıkardı anı da sevdā-yı kākül[üṅ]
Düşdi gamuṅla dağlara¹¹⁷ dîvāne rûzgār

7. Geçmekdedür bahār u ḥazān u şitā vü şayf
Bir gün virür netîce şu devrāna rûzgār

[34a]

8. Hāşr oldu germ u serdine vaḳtüm bu ‘ālemde
Esdükce esdi şîne-i ‘üryāna rûzgār

9. Bir berg-i sebz ile bizi yād itmedi dirîğ
Bîhüde geldi gitdi gülistāna rûzgār

10. **Cevdet** ‘aceb mi geçe¹¹⁸ günüm cevr-i dehr ile
Rāḥat virür mi şem‘-i fūrüzāna rûzgār

¹¹⁷ dağlara: tağlara D.

¹¹⁸ geçe: geçse D.

Nazîre-i Sâmil Efendi Birâder-i Cevdet Efendi*Mef'ûlû fâ 'ilâtü mefa 'ilü fâ 'ilün*

1. Meylüm görüp ol serv-i hırâmâna rûzgâr
Esdî şavurdı reşk-ile dîvâne rûzgâr
 2. Farţ-ı hevâdan oldı derûnuş şıkındısı
Te'şîr ider şedîd ise insâna rûzgâr
 3. Bir keştî-i ümîdümi sâhil-res itmedi
Gitdükce atdı [hep] bizi 'ummâna rûzgâr
 4. Dānāyı gerd-i ğamda tutar ızdırābla
Şağlar neşîm-i luţfuñı nādāna rûzgār
 5. Bilmem ki tünd bādını ğaşr eyledi bize
Hep mu'tedilce gitmede yārāna rûzgār
 6. Bād-ı semūmı bitse de berde'l-'acūzı var
Bu germ ü serdi aşsa beyābāna rûzgār
 7. Kalmaz fuşûl-ı erba'ası yok beĳā-yı çarĳı
Eyler şoñunda anı da vîrāne rûzgār
- [34b]
8. Aldanma bir vefāsına imhāl ider bütün
Baĳ kavm-i 'Āda n'eyledi merdāna rûzgār
 9. **Sâmil** o nev-nihāli de meyl itdürür saña
Tahrîke geldi çünki bu devrāna rûzgār

¹¹⁹ Sâmil Divançesi'nde tespit edilememiştir.

68¹²⁰

Ġazel-i Sāmil Efendi

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

1. Çeşm-i 'ibretle bugün 'ālemi süzdüm yatdum
Ta'na kılkdum da biraz ağzımı bozdum yatdum
2. O mehüñ keşti-i vaşlında iken bir eyyām
Baħr-i firkatde bulup kendümi yüzdüm yatdum
3. Mey ü maħbüb ile ben zevke bakup tā-be-şabāħ
Şu ğamuñ māderini bu ğice düzdüm yatdum
4. Yārdan geçdi şanurmuş beni çingāne rakıb
Şarılp göz göre ben kāfiri üzdüm yatdum
5. **Sāmilā** 'ayn-ı ħayālümde degül naķş-ı cihān
Çeşm-i 'ibretle bugün 'ālemi süzdüm yatdum

69¹²¹

70¹²²

[Kıt'a]

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

1. Benüm ol kışe tehı müflis-i naķd-i tā'at
H'āce-i şehir-i baťalet şeh-i iķlīm-i kesel
2. Nic' olur ħālüm eger rüz-ı kıyāmetde benüm
Yā Nebiyyü'l-'Arabı irmese dāmānına el

¹²⁰ Sāmil Divançesi'nde tespit edilememiştir.

¹²¹ Zātî Divanı, Terb. 1(6 Bendin) s. 268. [6. Bendin 1. Beyit] <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/56164,zati-divanipdf.pdf?0>

¹²² Kime ait olduğu tespit edilememiştir.

71¹²³

[Kıf'a]

Mefā 'ilün mefā 'ilün fe 'ülün

1. Teğāfül itmez erbāb-ı başiret
Seher vaḳti ider uyḫuya perhiz

2. Cihānda kāmrān olmaḳ dilersen
Seher-ḫiz ol seher-ḫiz ol seher-ḫiz

72¹²⁴

[Müfred]

Mefā 'ilün mefā 'ilün fe 'ülün

Ne 'ayşum var ne tedbjrüm ne fikrüm
Tevekkeltü 'alallah¹²⁵ oldı zikrüm

73¹²⁶

[Müfred]

[Gevrekzāde Hāfız Hasan]

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Cihān tāsında ma'cün-ı ḫayāta sa'y idüp Loḳmān
Çürütüdi māye-i 'ömri memāta bulmadı dermān

74¹²⁷

[Müfred]

[Ulvî]

Fā 'ilātün fa 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Sarmaşup çıkdı dıraḫt-ı 'ömrüme mār-ı ecel
Āşiyān-ı tende yatur bülbül-i cān bî-ḫaber

¹²³ Kime ait olduğu tespit edilememiştir.

¹²⁴ Kime ait olduğu tespit edilememiştir.

¹²⁵ Allah'a dayandım ve güvendim. Ebû Dâvud, Edeb, 102-103 hadisinden iktibas edilmiştir.

¹²⁶ Gevrekzāde Hāfız Hasan Divanı'nda tespit edilememiştir.

¹²⁷ Ulvî Divanı'nda tespit edilememiştir.

75¹²⁸

[Müfred]

[Fâ'izi]

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Ummazuz cām-ı şafâ çarḥ-ı denj-perverden
Bir içim şuyı dirîğ eyledi İskenderden

76¹²⁹

[Müfred]

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Kimsenüj ḳalbini nā-ḥaḳ yere ḳırma ḥazer it
Ki bir āyine şikest olsa olur biñ nişter

77¹³⁰

[Müfred]

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Kevkeb-i baḥt-ıla ey dil nice bir ceng ü cedel
Bu imiş ḳısmet-i lā-yüs 'elu 'ammā yef'al¹³¹

78¹³²

Nazire-i H'ace 'Ayni Efendi

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

1. Sāḳiyā ben 'araḳa bādeyi süzdüm ḳatdum
Mest olup dide-i ḡam-didedemi süzdüm yatdum

2. Çıkmadan sāḫiline baḥr-ı muḥit-i 'ışḳuḡ
Nice biñ ḡavṭayidüm bir iki yüzdüm yatdum

[35a]

3. O mehi hāleyi āḡūşuma aldum bu gice
Kemer ü tügmesini zūr ile çözdüm atdum

4. Tiğ-i ebrū vü sinān-ı nighümden didi yār

¹²⁸ Fâ'izî D., Mfr. 43, s.278.

¹²⁹ Kime ait olduğu tespit edilememiştir.

¹³⁰ Kime ait olduğu tespit edilememiştir.

¹³¹ (Allah) yaptıklarından dolayı sorguya çekilmez. Enbiyâ/23 ayetinden iktibas edilmiştir.

¹³² Ayıntablı 'Aynî D., G.151 (5 beyit), s.377.

Raķıbā¹³³ ķaşdına ben esliħa düzdüm çatdum

5. Bilmedüñ¹³⁴ kıymet-i dendānını subħān'allah
‘Ayniyā sübhā-i dūr-dānemi üzdüm şatdum

79¹³⁵

[Ġazel]

[‘Aynı]

Fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilün

1. Neş'e virdi baņa bu şeb yine ol ħün ķadeħ
Leb-i sākı iledür olması gülgün ķadeħ
2. Bend olur mı dil anuñ silsile-i kāküline
Olmasaydı ser ü cān ‘aşķ-ıla Mecnün ķadeħ
3. Zıkr-i pür-şevķini yād eyleyüp olduķ ezeli
Biz ser-i kūy-ı ħarābātda meftün ķadeħ
4. Zırve-i ‘arş-ı mu‘allāya çıkardı āhum
N'eyleyem itdi felek böylece maġbün ķadeħ
5. Cüyveş itse revān rāħ-ı murād anı felek
Bilürüz [‘Aynı] o dem kıymet-i gerdün ķadeħ

¹³³ Raķıbā: Ruķabā D.

¹³⁴ Bilmedüñ: Bilmeden D.

¹³⁵ Ayıntablı ‘Aynî Divanı’nda tespit edilememiştir.

Nazire-i 'Atfâr Kâmil Efendi*Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün*

1. Teşne-dil nūş idüp elbet ola memnün-kađeđ
'Aks-i ruhsār-ıla gülfāmdı bjrün-kağeğ

[35b]

2. Zülf-i ğarrāsı olur gerden-i 'uşşāka kemend
Ġamz-ı cellādı ider beste-i mey-ĥün-kağeğ
3. Dilberi maĥfı görüp oldı lisānum [epsem]
Söyledür bir bir aña ĥāl-i diğergün-kağeğ
4. Gidelüm meykedeye zevk ile 'işret idelüm
Tās-ı zerrin gibidür lü'lü'-i meknün-kağeğ
5. Döniyor şevk-i dil-ārā-y-ıla peymāne-i 'aşk
Ele aldı ruĥ-ı gül kāmēt-i mevzun-kağeğ
6. Kāmile şunmuş idi pır-i muġān nün-kağeğ

Ġazel-i 'Aynı Efendi Raĥmetu'llāhi 'Aleyh*Mef'ülü mefā 'ilü mefā 'ilü fe 'ülün*

1. Bend itdi dili zülfüğe sevdā-yı muĥabbet
Mecnünımı buldı yine Leylā-yı muĥabbet
2. Başımda kavağ yeli eser fikr-i kağünle
Ey servi budur toġrısı a'lā-yı muĥabbet

¹³⁶ Şaire ait herhangi bir eser tespit edilememiştir.¹³⁷ Ayıntablı 'Aynı D., G.14 (7 beyit), s.266.

3. Āyine-i hüs-ninde ne bu hüs-n-i İlähî¹³⁸
Hayretde kalur tütî-i güyâ-yı muhabbet
4. Geh zülfüñe geh la'lüñe meyl itmede gön'lüm
Dîvâne mi sarhoş mı o rüsvâ-yı muhabbet
5. Sür¹³⁹ 'âlem-i âb içre o zevrakçe-i cāmı¹⁴⁰
Eyyâmını buldı yine deryâ-yı muhabbet
6. Medh eyleyeli la'l-i leb-i dilberi 'Aynî
Mest itdi beni neş'e-i şahbâ-yı muhabbet

82¹⁴¹

[Müfred]

[Necâtî]

Mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün

Gerek ağla gerekse gül cihân fânîdür¹⁴² ey bülbül
Kimine nâr¹⁴³ olur gülşen¹⁴⁴ kimine gülsitân âteş

83¹⁴⁵

[Müfred]

Mef'ülü mefâ 'ilü mefâ 'ilü fe 'ülün

El virmedi mekkâre-i dünyâ deyü ey dil
Efkâra düşüp eyleme izhâr telâşı

84¹⁴⁶

¹³⁸ hüs-n-i İlähî: sırr-ı İlähî D.

¹³⁹ Sür: Sor D.

¹⁴⁰ Divanda 6. beyittir.

¹⁴¹ Necâtî D., G.250/5 s.91.

¹⁴² fânîdür: fâriğdür D.

¹⁴³ nâr: âteş D.

¹⁴⁴ gül-şen: gül D.

¹⁴⁵ Kime ait olduğu tespit edilememiştir.

¹⁴⁶ Fatîn Tezkiresi'nde Osman Sîret'e ait olan müseddesin tekrarlanan beytidir. s. 231. Tez Numarası: 480134

85¹⁴⁷

[Müfred]

[Fuzûlî]

Fā 'ilātün fa 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

Germ olup meclisde dilber şinesin açup didi

*Hazihî cennātü 'adnin fadhulühā hālidin*¹⁴⁸

86¹⁴⁹

[Müfred]

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

Muhabbet çünkü miñnetsiz bulunmaz dār-ı dünyāda

Muhabbet miñnet anuñçün yazılmışdur bir imlāda

87¹⁵⁰

[36a]

88¹⁵¹

Nazîre-i 'Aṭṭār Kāmil Efendi Raḥmetu'llāhi 'Aleyh

Mef'ülü mefā 'ilü mefā 'ilü fe 'ülün

1. Sen mähî görüp aldı dil efkār-ı muhabbet
Ey bedr-i münîr tâbiş-i āsâr-ı muhabbet
2. Bir aşnalıgum var güzelüm bezm-i ezelden
Sevdüm seni kaynatdı kanum nār-ı muhabbet
3. Kūyına qarın olma imiş dilber-i ra'nā
Aqşā-yı merām h'āhiş-i āsâr-ı muhabbet
4. 'İrfān-ı zarāfetle bilür dilde zamîrūñ
Hiç söylemeden 'āşıkā esrār-ı muhabbet

¹⁴⁷ Fuzûlî Divanı'nda tespit edilememiştir.

¹⁴⁸ İşte bu Adn Cenneti'dir, ebedî kalmak üzere buraya girin. Beyyine/8 ayetinden iktibas edilmiştir.

¹⁴⁹ Kime ait olduğu tespit edilememiştir.

¹⁵⁰ Kânî D., NŞ.16 (2 Beyit), s.46. Tez Numarası: 221726

¹⁵¹ Şaire ait herhangi bir eser tespit edilememiştir.

5. Vaşlını harîdâr isen ağıyârı gözet pek
Maḥfîce olur yâr-ıla bāzâr-ı muḥabbet
6. Bu kevn-i zamân ‘âlemün içâdı esâsı
Hep nūr-ı muḥabbet didi ebrâr-ı muḥabbet
7. Gerdende beşimün bigi vechinde ğazūbuḡ
Güyâ biri miḥnet biri hem yâr-ı muḥabbet
8. Ḥardur meger olmaz âteş-i ‘aşk yüreginde
Zâhid ne cesâret ider inkâr-ı muḥabbet
9. Bir meclis-i rindân ola yârân-ı muvâfık
‘Uşşâkı uşandırmadı güftâr-ı muḥabbet

[36b]

10. Setr eyleyemez ‘aşkını **Kâmil** dahı deyyâr
Ketm olmadı elbet olur izhâr-ı muḥabbet

89¹⁵²

Ġazel-i Râsim Efendi

Fâ ‘ilâtün fa ‘ilâtün fâ ‘ilâtün fâ ‘ilün

1. Ağladur üftâdeni cevri ü cefâ-yı perçemün
Kimseler şemm itmemiş büy-yı vefâ-yı perçemün
2. Zîr-i fesden mâh-ı nevveş gâhîce uc gösterür
Mülk-i hüsne nūr bahş eyler ziyâ-yı perçemün
3. Şem‘-i ruḥsârıñ öñünde yanmağa pervâneveş
Kıl kadar kılmaz teḥâşî mübtelâ-yı perçemün
4. Mâlik-i iklîm-i fes olsa ser-â-ser çok mıdur
Sad hezârân genc-i Mısr olmaz bahâ-yı perçemün

¹⁵² Şaire ait herhangi bir eser tespit edilememiştir.

5. Hatt-ı ruhsârıyla şaf tertîb idüp her rûz u şeb
Karalarda kan döker ceş-i veğâ-yı perçemün
6. Dâl-ı fes meclisde dün gördüm diyen bigânedür
Görmedüm 'âlemde bir ser aşinâ-yı perçemün
7. Bî-irâde **Râsimâsâ** dil viren ey meh saña
Kayd-ârâ bend olup olsun fedâ-yı perçemün

90¹⁵³

[37a]

91¹⁵⁴

[Müfred]

Mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün

Hevâdur ser göñül âteş tenüm hâk ü dü dîdem nem

Ne çâre çâr 'unşurdan 'ibâret cism-i cândur bu

92¹⁵⁵

[Ġazel]

[Şafvet]

Mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün

1. Dilüm ey meh katı pür-hûndur ruhsâr-ı alından
Dü dîdem şanki bir Ceyhûndur ruhsâr-ı alından
2. Televvünde yüzüm her vechle sevdâ-yı hâlûñle
Kızarmak gerçi kim efzûndur ruhsâr-ı alından
3. Kızardı lâciverdî reng iken her dâmen-i âfâk
Felekler reşk ile gül-gûndur ruhsâr-ı alından

¹⁵³ Sâmil D., G. 45 (5 Beyit), s. 38-39. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1279468>

¹⁵⁴ Kime ait olduğu tespit edilememiştir.

¹⁵⁵ Şaire ait herhangi bir eser tespit edilememiştir.

4. Cigerden olmada dūd-1 siyāh u āh-1 dil peydā
Şanasın āteş-i kânūndur ruhsār-1 alından
5. Fiğānum boş degüldür **Şafvetāsā** raḥm kıl ey meh
Dilüm ḥasretle pek meşḥūndur ruhsār-1 alından

[37b]

93¹⁵⁶

Nazīre-i Şā'ib Efendi

Mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

1. Şafaḳāsā gönül bir ḥūndur ruhsār-1 alından
Daḥı tās-1 felek gülgūndur ruhsār-1 alından
2. Ser-ā-pā dāğ-1 ğamla yanmada şeb-tā-seḥer dilde
Fırāḳuḅ āteşi eفزūndur ruhsār-1 alından
3. Gönül sevdā-yı la'lünle boyandı kıpkızıl ḳana
Meger cām-1 lebüḅ meygūndur ruhsār-1 alından
4. Ḥayāl-i 'ārız-1 gülfāmuḅ ey meh yāda geldükde
Gözüm yaşı aḳar Ceyḥūndur ruhsār-1 alından
5. Degül maḥşūş kızarmaḳ bir dil-i nālāna ey **Şā'ib**
Daḥı tās-1 felek gülgūndur ruhsār-1 alından

94¹⁵⁷

[38a]

[38b]

¹⁵⁶ Şaire ait herhangi bir eser tespit edilememiştir.

¹⁵⁷ Cevdet D., Müst. 51 (15 Beyit), s. 247-249. [1 beyit; “dilber: dülger D.” // 2. Beyit; “meykedede şevkine: meykede-i şevkine D.” // 4. Beyit; “Pek: Yek D.” // 6. Beyit; “yönünce: bütünce D.” // 8. Beyit; “maḳaşvārj: maḳaş urı D.” // 9. Beyit; “durdum: tırdum D.” // 10. Beyit; “āḥir-zede-i vaşlımı: āḥir reze-i vuşlatı D.” // 11. Beyit; “Bārān-ı: Yārān-ı D.” // 12. Beyit; “torḫu: yortu D.”; “İrgat: İrgād D.”; “Bilmem: Bilmez D.” // 13. Beyit; “dime: ayem D.” // 14. Beyit; “ḳalfa murāddan: ḳalfamız evden D.”] Tez Numarası: 786049

[39a]

95¹⁵⁸

Naẓire-i Birādere Sāmil

Mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün

Mef'ūlü fe'ūlün

1. Gördüm yeñi bir yapıda bir āfet-i dülger
Ġāyet ile dilber
Mıhlandum orada aña mānende-i eñser
Dil kaldı mükesser
2. Bir çırpıda serv ile tenāsüb kad u kāmēt
Ol mehde bu hālet
Ebrūsı amānum keser elbetde muzaffer
Yoğdur aña beñzer
3. Mānend-i direk cismümi şavalladı haylī
Var mı deyü meyli
Toğrılatdı çeküp göñlümi kendine ser-ā-ser
Üstād u hünerver

[39b]

4. Cürm çekicisin bilürem didi temelden
Geç cümle emelden
Bu sözi kulağ buğusu ammā baña işler
Lāzım mı bu işler
5. Rūmuñ güzeli bī-bedeli nāmı Anestī
Ol nergis-i mesti
Bağrın kişinüñ rendeler enzārı çü hañçer
Hiç olma mükedder

¹⁵⁸ Sāmil Divançesi'nde sadece son beyit vardır.

6. Çifte kanadum olsa uçardum o Perūye
Sen kalma girūye
Dūlāb-ı emel hep o yaņa dönmeđi ister
Gündüz gice inler
7. Bu çağı yiterken ne belā erre-i nāzı
Hoş tavr u tırāzı
Dil-hāne-i ‘uşşākda hiç koymadı sağ yer
Kāfir degül ekfer
8. Bel virse benā-yı bedeni deyü baqarlar
Āñide çatarlar
Āğūşına herkes o mehi yelmeyi gözler
İş olsa müyesser
9. Dülgerlige diğer reviş eylermiş o kāfir
Kārında da māhir
Olmaz mı derinde gönül ol resmle zencir
Zihnün baņa pek vir
- [40a]
10. Tut kaşr-ı vişālinde beni mu‘temed ey yār
Zann eyleme her bār
Şimjin bilegin var aņa çalmaz-ıdı çenber
Kāni‘dür o kem-ter
11. Kā’il mi beni bilmeğe baq Hāzret-i Neccār
Ey dilber-i ğaddār
Yap hātırımı sen dağı ol böyle mu‘ammer
Zātuñ buña mazhar

12. Ta‘rif idemem derdümi cânâ bilici ol
Eşküm silici ol
Oldı saña kiriş geçinenler tolı defter
Lâzımsa it ezber

13. Elbetde geçer tîşe-i âhum o rakîbe
Güldi bu qarîbe
Kurtulmaz elümden benüm olur yüzi bed-ter
Olur o da müdemmer

14. Zenbîl-i ‘avādânını ol dilberüñ ey dil
Baş tâcı gibi bil
‘Aşık olan ister mi k’ola zînet u zîver
‘Ârif anı neyler

[40b]

15. Feryādum o şüha gelür âvāze-i paydos
Sāmil dimedi şus
Mi‘mār-ı muḥabbet olur elbet saña yaver
Bağ sen de o demler

96¹⁵⁹

97¹⁶⁰

[41a]

98¹⁶¹

[41b]

99¹⁶²

¹⁵⁹ Nâbî D., G. 631 (7 Beyit), s. 840-841. [1. Beyit; “temāşâ: temenna D.” // 2. Beyit; “tîz-dest: ter-dest D.” // 3. Beyit; “ser-â-pâ bedenümden: ser-â-pây tenümden D.” // 4. Beyit; “Âlüde gibi: Âlüde-leb-i D.” // 7. Beyit; “eylemede: eylemege D.”] Tez Numarası: 526609

¹⁶⁰ Rüşdî D., G. 123 (15 Beyit), s. 111-112. [1. Beyit; “kevşer: güş D.” // 2. Beyit; “râyiḥa-i: bû-yı gül ü D.” // 4. Beyit; “olamam: olmam D.” // 6. Beyit; “kesb-i ziyâ: kesb-i şafâ D.” // 8. Beyit; “baña: yine D.”; “ra‘nâ: zîbâ D.”] Tez Numarası: 320922

¹⁶¹ Nedîm D. G. 143 (5 Beyit), s. 267. [3. Beyit; “Eyvâh: Eyvâh o D.”; firâkum: kararım D.” // 4. Beyit; “Nâyun: Nâyın D.” // 5. Beyit; “biz seyrün: bir seyrin D.”] <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/56214,nedim-divanipdf.pdf?0>

¹⁶² İzzet D., G. 118 (6 Beyit), s. 223-224. [6. Beyit; “Destüm: Düşnâm D.”; “ḥarâret: merâret D.”] <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/68921,divan-i-izzet-ve-nigar-name-pdf.pdf?0>

100¹⁶³

[42a]

101¹⁶⁴

[42b]

102¹⁶⁵

[43a]

103¹⁶⁶

Nazîre-i Zihni Efendi

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

1. Mehd-i vuşlatda o tıflı öper oşşar yaţarum
Virürüm tatlı meme hâşılı besler yaţarum
2. Yūsuf-ı vuşlat için Hâzret-i Ya'küb gibi
Beytü'l-aḥzân-ı firâkıında mükedder yaţarum
3. O kuzı koynuma burc-ı ḥamelāsâ girse
Sereḫân görmesün anı deyü örter yaţarum
4. Arpalatdı o na'l-bend püseri esb-i dili¹⁶⁷
Düşüp işṭabl-ı vedād içine ḳalkar yaţarum
5. Sūk-ı endişede kālâ-yı vişâl-i yârı
Kendi endâzem ile dem-be-dem ölçer yaţarum
6. Rûz-ı vuşlatda başâr şiklet-i aġyâr beni
Her gice anlara iġzâb-ile muġber yaţarum

¹⁶³ Pertev D., G. 198 (7 Beyit) s. 144-145. [3. Beyit; “koynuma girse daḫı: koyuna girse bile D.”] <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/55973,pertev-divanipdf.pdf?0>

¹⁶⁴ Haluk Gökalp, Tecride Gizlenen Anlatıcı ve Divan Şiiri Anlatıcı Tipolojisinde Yeni Tipler, s. 172. [1. Beyit; “buvva: budu age.” // 2. Beyit; “di: dek age.” // 3. Beyit; “di: de age.”; “öci öci böci: böcü öcü böcü age.” // 4. Beyit; “bir bire: bir bir age.” // 6. Beyit; “dâdıya: dâyeye age.”] <https://tkidergisi.com/tki-dergisi/tecride-gizlenen-anlatici-ve-divan-siiri-anlatici-tipolojisinde-yeni-tipler>

¹⁶⁵ Ferrî D., G. 137 (7 Beyit), s. 75. Tez Numarası: 641935

¹⁶⁶ Şaire ait herhangi bir eser tespit edilememiştir.

¹⁶⁷ Vezin aksamaktadır.

7. Mihr-i tanzîr virür necm-i dilüm Ferriye
Zihniyâ gerçi meh-i nev gibi bî-fer yatarum

104¹⁶⁸

[43b]

105¹⁶⁹

Nazîre-i Zihni Efendi Raḥmet’ullahi ‘Aleyh

Mef’ülü mefâ’lü mefâ’lü fe’ülün

1. Ḥubb-ı vaṭan-ı vaşl ile ma’nâda ğarîbüm
Oldum ṭaraf-ı firḳate üftâde ğarîbüm
2. Güm-kerde-i kūy olalı şūḥ-ı cihānuḡ
Dünyâda degül maḥşer-i ‘uḳbâda ğarîbüm
3. Oldum yine bir muġbeçenüḡ ḥüsnine meftün
Deyr-i kühen-i millet-i ‘İsâda ğarîbüm
4. Ādem gibi çün rūḥ-ı izâfî ola cānum
Bulsam da şeref cennet-i a’lâda ğarîbüm
5. Timsâḥ-ı ḥaḳıḳat benüm endişede **Zihni**
‘Akkâse-i ārâyiş-i deryâda ğarîbüm

106¹⁷⁰

[44a]

¹⁶⁸ Ferrî D., G.131 (5 Beyit), s. 374. [3. Beyit; “Biraz: birer D.”] Tez Numarası: 641935

¹⁶⁹ Şaire ait herhangi bir eser tespit edilememiştir.

¹⁷⁰ Nazîm D., G. 636 (7 Beyit), 125-126. [1. Beyit; “Ḳadeḥ-nüşân-ı: Mey âşâmân-ı D.” // 2. Beyit; “zehr ise: zehrâbe D.”; “evḳ-ile: şevḳ eyle D.” // 3. Beyit; “gerdiş-i: kürş-i D.” // 5. Beyit; “luṭf-ı: nuṭk-ı D.”] Tez Numarası: 10198630

Naẓire-i Kāmili Efendi Raḥmetu'llahi 'Aleyh*Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün*

1. Gezer zāhid ḳabā-yı faḥr ile şeyḫāne meyḫāne
Şunar aḡzına sākı nāz-ıla kestāne mestāne
2. Kelāmuḡ ūetm idüp ḫalkı ūoḳarsın ṫurfe ūan'atla
Dolaşma ey raḳıb-i nā-sezā yārāna mārāna
3. İlik gibi dikilsem rişte-i yāra çözümezdüm
Şarılsam bir ṫıfıl öksüzceveş gerdāna merdāna
4. Ne ḡamdur hiç 'arīf-i mecrūḫa maḫşerde ey şūfı¹⁷²
Riyā ezḳārımı ḳorlarsa nā-çizāne mizāna
5. Hezār iḳlīm ü kişver berr ü bahre ḫükm ider şimdi
Bu ş'i ri diñle sen de **Kāmili** İrāna mizāna

[44b]

¹⁷¹ Şaire ait herhangi bir eser tespit edilememiştir.

¹⁷² Vezin aksamaktadır.

¹⁷³ Necâtî'ye ait olan bu müfredin incelemesi 35b sayfasında yapılmıştır.

¹⁷⁴ Sermed (Mehmed) D., G. 6 (4 Beyit), s. 158. [2. Beyit; “ṫāḡ delüp: daḡ yarup D.”; “ṫişe-i: yetişe D.”] Tez Numarası: 113473

¹⁷⁵ Hāfiz-ı Şirāzi'ye ait olan bu beyit Farsçadır.

¹⁷⁶ Lütfü Alıcı, Tezkirelere Göre Kahraman Maraşlı Divan Şairler, s.16. [1. Beyit; “iderse: kılarsa age.”; “ṫiḡ-i: Dest-i age.” // 2. Beyit; ‘Ār idermiş beni öldürmege: Bana kasdetmeye ar eylermiş age.” // 3. Beyit; “ṫutayum: çekeyim age.”; 1 Dem-i: Dahi age.”; “ olur: ola age.” // 4. Beyit; “ Tek: As age. ; eyle: olayım age.” // 7. Beyit; “cināndan: İremden age.”]

https://turkoloji.cu.edu.tr/ESKI%20TURK%20%20EDEBIYATI/lutfi_alici_kahramanmarasli_divan_sairleri.pdf

112¹⁷⁷

Ġazel-i Faṭīn

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

1. Bir cefā-kār u sitem-ger püserüm var püserüm
Baña şorma neler itdi nelerüm var nelerüm
2. Kāle-i 'ömri telef itme degül mi kārüm
Sūk-ı 'aşkında niçün yok zararum var zararum
3. 'Arz iderdüm saña aḥvāl-i dil-i nā-şadı
N'eyleyem söyleyemem pek kederüm var kederüm
4. N'eyleyem 'arz-ı kemāl itme degül mu'tādum
Yohsa oldukça benüm de hünerüm var hünerüm
5. Deftere kayd olacak sāde bu nazmumı **Faṭīn**
Söylenilmiş nice yüz biñ eşerüm var eşerüm

113¹⁷⁸

Ġazel-i Sermed Efendi

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

1. Şanma tiğ-i nigehinden ḥazerüm var ḥazerüm
Siper olmuş aña āh-ı seherüm var seherüm
 2. Yandıgum āteş-i hicrāna baķuñ şinemde
Lālenüñ dağı gibi hep eşerüm var eşerüm
- [45a]
3. Yār olup dün gice agyāra yine ey meh-rū
Cümle gizli sözünüzden ḥaberüm var ḥaberüm

¹⁷⁷ Fatīn D., G.93 (5 beyit), s.213.

¹⁷⁸ Sermed Divanı'nda tespit edilememiştir.

4. İtdüñ ey dıde-i Һasret hele yāra temkın
Saņa şimden gerü Һüsni-i nazarum var nazarum
5. Rehber oldı baņa bu yolda nice nazm-ı Faţın
Sermedā şehr-i murāda seferüm var seferüm

114¹⁷⁹

[Muhammes]

Trabzonı Zühdi Efendi

Mef‘ülü mefā ‘ilü mefā ‘ilü fe ‘ülün

1. Bir ğonca-i nev-Һande henüz nāzdan uyanmış
Ruhsār u lebi la‘l-i muқaddesle boyanmış
Gencine-i Һüsni aņa Mevlāsı inanmış
Bir nūr-ı Rifā‘i ki melek görmiş uţanmış
Pervāne gibi ‘ālem anuñ nūrına yanmış
2. Gördüm ki yanup Һalkada ezkār-ile titrer
Şeyh-ile mürıdler de o efkār-ile titrer
Gāhı oturup gāhı de reftār-ile titrer
Tevhıd-ile billah leb-i Һamrāsı şulanmış
Gören anuñ etvārını cānından uşanmış
3. Ser-tābe-қadem nūr yaratmış anı қudret
Vechinde bedıhı o mehüñ neş‘e-i cennet
Yā Rab bu ne Һilқat bu ne şüret bu ne қāmet
Servi gibi қaddi yeñi boy çekmiş uzanmış
Üftādelerüñ na‘rası āfāқа tayanmış

¹⁷⁹ Şaire ait herhangi bir divan tespit edilememiştir.

4. Ol şūhuḡ erenler didiler nāmına Nūrī
‘Āşıkdur anuḡ nūrına ḡılmān ile ḡūrī
Baḡş itdi benüm cānuma **Zūhdī** bu sürūrī
Bilmem nice bir şāne ile saçı ṡaranmış
‘Āşık gibi ol gerden-i mīnāya ṡolanmış

115¹⁸⁰

[Müfred]

Mef‘ūlü mefā ‘ilü mefā ‘ilü fe ‘ülün

- Ol şūḡ-ı Rifā‘ī-beçemiz āfet-i cānmış
Ser-tābe-ḡadem şīvesi maṡbū‘-ı cihānmış

116¹⁸¹

Tārīḡ-i Muvakḡit-ḡāne-i Fātīḡ

[Refī‘]

Mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün

1. Medār-ı ḡayra dā‘ir merkezinde rub‘-ı meskūnuḡ
Binā oldı bu nev-dār-ı muvakḡit bir ḡüzel vādī
2. Alup mīzāna semt-i ḡibleyi resm-i müdevverle
Ki ḡavs-ı irtifā‘ī ḡösterür şan‘atla üstādı
3. Çalar sā‘atler oynar anda raḡḡāş-ı felek ḡūyā
Rehāvī naḡmelerle penç-gāha oldılar yādı¹⁸²
4. Başıṡe anda bir seng-i miḡekdür şöyle bī-pervā
‘Ayārın bildirür cem‘ olsa nāsuḡ cümle efrādı
5. Ne deḡlü ‘aḡreb ise zāhidüḡ bir sā‘ati vardur
Gelüp bir yol şoḡar parmaḡla olsun eyler imdādı

¹⁸⁰ Bu şiir beyit başlığıyla verilmiştir. Kime ait olduğu tespit edilememiştir.

¹⁸¹ Ref‘ī‘-i Kālāyî D., Tevarih 14 (6 Beyit), s. 165-166.

¹⁸² yādı: hādī D.

6. **Refî‘ā** cevheri şākūlveş aş böyle tārîhin
Muvakkit-gāh-ı Fātihdür bu resme kondı bünyādı

[45b]

117¹⁸³

[Müfred]

Mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün

Vücūd-ı enbiyā tesbîh-i dür gibi ser-āmeddür

Tesbîhe imāme gevher-i zāt-ı Muḥammeddür

118¹⁸⁴

[46a]

[46b]

¹⁸³ Bu şiir beyit başlığıyla verilmiştir. Kime ait olduğu tespit edilememiştir.

¹⁸⁴ Beyitlere akseden ateş: Safvet’in Tophaneve Galata Yangınnameleri., s. 106-112. [2. Beyit; “Patlar: çatlar T10198.” // 3. Beyit; “hā’ine: hāne-i T10198.” // 4. Beyit; “Çarışdırdı dönüp: Kızışdırdı tutup T10198.” // 5. Beyit; “nuḥūset: nūḥüst T10198.” // 7. Beyit; “‘ibādetken: ‘ibāretken T10198.” // 9. Beyit; “a‘lā: vālā T10198.” // 10. Beyit; “kurdı çurşuyı: çurşuyı kurdı T10198.” // 11. Beyit; “Selîme: Selîm T10198.” // 16. Beyit; “hāneyi Me`vā: hāne bî-pervā T10198.” // 25. Beyit; “āteş-i: āteşe T10198.” // 30. Beyit; “Destinden: elinden T10198.” // 43. Beyit; “Korlanmadı: közlenmedi T10198.” // 54. Beyit; “eylesün: eyleye T10198.” // 58. Beyit; “düşmende: reşinde T10198.” // 59. Beyit; patladur: çatludur T10198.”] <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1554729>

Müstezād-ı ʾTobhāneli Şafvet Efendi*Mefʿūlü mefāʾilü mefāʾilü feʾülün**Mefʿūlü feʾülün*

1. Bugün gemiye düşdi kaçā ile bir āfet
Pek yoşma kıyāfet
Şaşurdu bütün puşlayı erbāb-ı muḥabbet
Ḥaḳ vire selāmet

[47a]

2. Başdan kıça endām-ı dil-ārāmı güzeldür
Bı-ʿayb u ʿileldür
Şırāne nigāhında nüḥüfte nice ḥālet
Taʿrife ne ḥācet
3. Ey ḥāce donadur seni mānende-i arma
Pek üstüne varma
Bilmez kāmere ol kamer-i evc-i melāḥat
Lāzım mı işaret
4. Kāfir-meniş eyyām reʾiş-i ḥayl-i raqībān
Mānende-i qorşan
Bu furtunadan eyledi taḥşil-i meserret
Yā Rab ne rezalet
5. Ol bāldur şimşine pranga ne dimekdür¹⁸⁶
ʿUşşāka kürekdir
Bir niceye uğrar idin adam bu ki cürʿet
Bilmem ne cesaret

¹⁸⁵ Şaire ait herhangi bir divan tespit edilememiştir.

¹⁸⁶ Vezin aksamaktadır.

6. Olsa bu hevā ile gönül ‘aqlına yelken
Daħl eyleyemem ben
Şandal olamaz ‘arız-ı dil-cūyına nisbet
Hürşid-i leṭāfet
7. Ṭunus Ṭrabulus mı Cezāir mi nedür bu
Vallahi nedür bu
Seydî gibi yārum ide kıalyonda ikāmet
Yaklaşdı kıyāmet
8. ‘Uşşāk gönüllü ‘alemin ğayrı açarlar
Zann itme kaçarlar
Böyle donadur işte donanmasını devlet
Bî-renc ü meşakḳat
9. İtdi iki başdan paçarız ḥālümü taḳdîr
Kār itmedi tedbîr
Çeksün o şanem firḳate de sāġar-ı firḳat
Gönlüm çeke ḥasret
10. Ğam mevci beni nice ḳaranṭılara şoḳdı
Bu ḥartada yoḳdı
Ursa boca eyler idüm ol şūḥ-ıla ülfet
Göz itdi işābet
11. Āh açdı sefer la‘net ola Rūm-ı pelîde
Deryā-yı sefîde
Çeşmin ḳaradup ol yüzi aḳ itdi ‘azîmet
Allāha emānet

12. Her aġza alarġa yanaşur şanma piyāde
Lāf itme ziyāde
Liman-ı ricāya atagör lenger-i riķkat
Feryāduñı diñlet

13. Dirler ħapudandur gemisin ħurtaran ‘āķil
Eski meşel ey dil
Sancaġ-ı emān altına git eyle şefā‘at
Belki ola şefķat

[47b]

14. Tahlişe çatardum o civānı baña ħalsa
Paşa dümen alsa
Çekdürmese ben zāra bu cevrgār felāket
Menşür olur elbet

15. Nūħ ‘ömrini i‘tā ide Allah saña paşa
Sen biñ sene yaşa
A‘dāñı ide ġarķa-i girdāb-ı hezimet
Tūfān-ı muşibet

16. Sen Hüsrev-i deryā-kerem ü Hātem-aķāsın
Şeyhü’l-vüzerāsın
El-‘afv-ı zekātü’z-zafere eyle ri‘āyet
Vir yārume ruķşat

17. Ecnādına İlyās nebı mangadaş olsun
Hızır arķadaş olsun
Zātın idesin işte budur da‘vet-i **Şafvet**
Nuşret ile ‘avdet

120¹⁸⁷

[Murabba]

Ṭobhāneli Şafvet

Mef'ūlü mefā' ilü mefā' ilü fe' ulün

1. Luṭf-ı felek-i zālīm-i ğaddāreyi gördüm
İtmişdi sefer geldi o meh-pāreyi gördüm
Ben derdine bî-çāre dilin çāreyi gördüm
İtmişdi sefer geldi o meh-pāreyi gördüm
2. Mīnā-yı derūnum mey-i şādī ile tıldı
Maḥzūn gönül neş'e-i dīrīneyi buldı
Bir nīm nıgeh eyledi dünyā benüm oldı
İtmişdi sefer geldi o meh-pāreyi gördüm
3. Baḥt itdi vefā ḥāṭurımı başladı ṭıbe
Mınnet mi çeker ḥāṭır-ı mecrūḥ ṭabıbe
Şımden gerü körlük iderem gözli raḳıbe
İtmişdi sefer geldi o meh-pāreyi gördüm
4. Dayıcasına cebhe-i cān-perverin öpdüm
Şad-ğüne hoş āmedle ruḥ-ı enverin öpdüm
Tırüñ[le] ğazā eyleyerek gözlerin öpdüm
İtmişdi sefer geldi o meh-pāreyi gördüm
5. Dil cennet-i zevḳ oldı yine ḳalmadı mātem
Ġam kāfiri gitdi yıkılup oldı cehennem
Şafvet baña ğayrı gözün aydın disün 'ālem
İtmişdi sefer geldi o meh-pāreyi gördüm

¹⁸⁷ Şaire ait herhangi bir divan tespit edilememiştir.

121¹⁸⁸

Ṭobhāneli Şafvet Efendi

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

1. Cām-ı la'li bāde-i hālet-fezādur Seyyidün
Nuṭṭ-ı pāki ḥasta-i 'aşka devādur Seyyidün
2. Kuvvet-i ḥüsn ile zabṭ itmiş cemāl iḳlīmini
Her emīr-i 'işve yanında gedādur Seyyidün
3. La'li gül-gönca yeşil bergi o sebzın Aḥmedi
Rūyına verd-i Muḥammed mübtelādur Seyyidün

[48a]

4. Hızrveş olmaz öpen pāy-ı şerīfin baldırı
Şāf ayağ-ı çeşme-i āb-ı beḳādur Seyyidün
5. Vāḳıf-ı esrār-ı İskender olur seyr eyleyen
Şīnesi āyīne-i 'ālem-nümādūr Seyyidün
6. Üstümüzden sāyesin dūr itmesün Rabbüm hemān
Kāmeti serv-i gülistān-ı ḥayādur Seyyidün
7. Bende-i āl-i resūl-i zū'l-celālüm **Şafvetā**
Derd-i 'aşkıyla fiğān itsem sezādur Seyyidün

122¹⁸⁹

Ġazel-i Tercümān-ı 'Āli Efendi

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

1. Niçün şeb-tā-seḥer feryād u zār eylersin ey bülbül
Dil-i 'uşşāḳı bir kat daḥı nār eylersin ey bülbül

¹⁸⁸ Şaire ait herhangi bir divan tespit edilememiştir.

¹⁸⁹ Gelibolulu Mustafa Âlî Divanı'nda tespit edilememiştir.

2. Fünün-ı ‘aşkı destin būs idüp pervāneden öğren
Benüm ‘aşık deyü dā’im vaķār eylersin ey bülbül
3. Alup gül yanına hārı gülistān içre zevķ eyler
Uzaķdan sen baķup āh-ı hezār eylersin ey bülbül
4. Gezüp taĝlarda Mecnūnveş idersin nāle vü feryād
‘Aceb bir gül için terk-i diyār eylersin ey bülbül
5. Bahār eyyāmıdur var gülşeni seyr ü temāşā kıl
Niçün ‘Āli gibi ĝam ihtiyār eylersin ey bülbül

123¹⁹⁰

Ğazel-i Nāzım Efendi

Mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün

1. Nedür şahn-ı çemende rüz u şeb efĝānuĝ ey bülbül
Gül-ruĝ mı senüĝ de bā ‘iś-i nālānuĝ ey bülbül
2. Görüp vaķt-i seher ruĝsār-ı gülde dāne-i şebnem
Aņar ĝamāmı pürdür dide-i giryānuĝ ey bülbül
3. Saņa ol şūĝ açılmaz ĝonca-i bāĝ-ı şabāĝatdür
‘Aceb biĝūde yanmış nār-ı ‘aşķa cānuĝ ey [bülbül]
4. Uyup şāh-ı bahāra mülk-i gülzārı yaķup yıķduĝ
Fiĝān artuķ fiĝānından yeter efĝānuĝ ey bülbül
5. Gülüĝ devri dükendi şevķine ĝayli kesel virdi
Bu nevbet Nāzıma geldi geçüp devrānuĝ ey bülbül

¹⁹⁰ Şaire ait herhangi bir eser tespit edilememiştir.

124¹⁹¹

Ġazel-i Nāzım Efendi

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

1. Ağlama gül üstine ey 'andelīb-i hıasta gül
Olmasun te'şır-i āhuñla senüñ dem-beste gül
2. Çünkü mu'tād-ı kadımdür eşk-rız olmağ baña
Bir tarafından sen dağı ağılatma ey nev-reste gül
3. Hıat gelüp bir resme koymış hüsn-i āl-ı yarı kim
Güyyā olmuş çemende sünbüle peyveste gül
4. Şahn-ı sınem mecma'-ı dāğ-ı gamuñdur ol kadar
Zann olur mevzū'-ı genc-i bāğ birkaç deste gül
5. İtse de da'vā-yı ferdiyyet dıraht üzre yine
Nāzımā hār-ı ta'alluğdan olur mı reste gül

125¹⁹²

Ġazel-i Nāzım Efendi

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

1. Seyr idelden hüsn ü etvārın o şūhuñ dūrdan
Dest-şüst-i ārzū oldum behişt ü hūrdan
 2. 'Aks ider nūş-ı şarāb itdikce bezme gerdeni
Bir şürāhidür konılmış güyyā billūrdan
- [48b]
3. Gāh mest [ü] gāh sāhir gāh pür-hışm u gāzab
Her zamān bir fitne peydā dıde-i maħmūrdan

¹⁹¹ Şaire ait herhangi bir eser tespit edilememiştir.

¹⁹² Şaire ait herhangi bir eser tespit edilememiştir.

4. Cevri mu ‘tād eyleyüp üftāde-i bî-çāreye
İhtirāz itmez misün āh-ı dil-i meksürdan
5. Āh olur elbetde kār-ı ‘āşıkā şikeste-dil
Hiç o āvāz-ı terennüm mi gelür rencürdan
6. Perde-püş-ı ‘ayb-ı şadr-ı ihtirām-cā olsa da
Mest-i ğam-h̄ār olduğı idrāk olur şanbürdan
7. Vaqt-ı feyz itse taķarrüb **Nāzımā** bir kimseye
Nūr alur āteş-i ümmid ile varsa Tūrdan

126¹⁹³

Ġazel-i Nāzım Efendi

Mef‘ülü fā ‘ilātü mefā ‘ilü fā ‘ilün

1. Ruhsāra dökdi perçemün ol mihrیبān bu şeb
Zulmet içinde kaldı ser-ā-ser cihān bu şeb
2. Her tār-ı çin-i turrede bir reng idüp zuhūr
Şandım ki kopdı fitne-i āhir zamān bu şeb
3. Vardum hayāl-i zülfün ile h̄āba ey perī
Etrāfum aldı ‘akreb u mār u çıyan bu şeb
4. Biñ tır-i cevre nāvek olup ğayrı çilleñi
Tāķat mı kaldı çekmege ķaşı kemān bu şeb
5. Meh-tāba çıķdı yār deyü aķterān ile
Ķandil tonandı şenlik idüp āsmān bu şeb
6. Bihūde şanma dāmen-i āfāķı sürh-reng
Elbet senünçün orada ķan oldı ķan [bu şeb]

¹⁹³ Şaire ait herhangi bir eser tespit edilememiştir.

7. Dil ŧem‘-i ħüsn-i yārda pervāne ŧu‘lede
Yandı kül oldu **Nāzım** idüp terk-i cān [bu ŧeb]

127¹⁹⁴

128¹⁹⁵

Ġazel-i Tercümān-ı ‘Ālī Efendi

Mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün mefā ‘ilün

1. Süleymān-ı zamānum hiç saņa beņzer nigār olmaz
Nice ŧımurġ-ı dil ‘aŧkuņla mūrāsā nizār olmaz
 2. ŧaķın aldanma dehrüņ mālına emlākına cānā
Gelen gitmekdedür kimse cihānda ber-ķarār olmaz
- [49a]
3. Çıkup kürsiye vā‘iz ‘aŧkāmı eyleme taħķir
İden erbāb-ı ‘aŧķı ta‘n aŧlā behre-dār olmaz
 4. Nice ‘uŧŧaķı Mecnün eyledi o Leyli-i zülfüņ
‘Aceb var mı ŧaçuņ fikriyle ‘aķlı tār u mār olmaz
 5. Benüm zār oldıġum böyle efendi eyleme ta‘yib
Gül içün gülsitān içre fiġān itmez hezār olmaz
 6. Raķibüņ küy-ı yārda ürdiġin çoķ görme itāsā
Bu bir meŧhür meŧeldür kim köpeksüz hiç diyār olmaz
 7. Müdārā ile aġyāra yeter zār itdüġüņ ‘Ālī
Ne mümkindür olur elbet nihāl-i gülde ħār olmaz

129¹⁹⁶

¹⁹⁴ Sāmil D., G. 36 (7 Beyit), s. 34. [4. Beyit; “Miŧāl: miŧāli D.”]
<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1279468>

¹⁹⁵ Gelibolulu Mustafa Ālī Divanı’nda tespit edilememiŧtir.

¹⁹⁶ Baŧlıksız yazılmıŧ Farsça bir ŧiirdir.

130¹⁹⁷

131¹⁹⁸

132¹⁹⁹

133²⁰⁰

134²⁰¹

135²⁰²

136²⁰³

[51b]

¹⁹⁷Başlıksız yazılmış Farsça bir şiiirdir.

¹⁹⁸ Başlıksız yazılmış Farsça bir şiiirdir.

¹⁹⁹ Başlıksız yazılmış Farsça bir şiiirdir.

²⁰⁰ Başlıksız yazılmış Farsça bir şiiirdir.

²⁰¹ Başlıksız yazılmış Farsça bir şiiirdir.

²⁰² Başlıksız yazılmış Farsça bir şiiirdir.

²⁰³ Başlıksız yazılmış Farsça bir şiiirdir.

[Terci-bend]

[Günāhı]

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

1. Bülbul-i nevrüz-ıla nālišde nāyilerdenüz
 Rastı-i 'uşşāk içinde pür-nevāyilerdenüz
 Şanma mānend-i ḥabāb-ı mey hevāyilerdenüz
 'Aşk meydānında baş oynar fedāyilerdenüz
 Görmedük bākı bekā gördük fenāyiler[denüz]
 Geçmişüz ḥodlıḳdan ey zāhid Ḥudāyilerdenüz
 İhtiyār itdük nemed āl-i 'abāyilerdenüz
 Komazuz cām-ı müdām elden şafāyilerdenü[z]
 Kana boyanduk şehid-i Kerbelāyilerdenüz
 Şāh-ı ḥaḳḳıçün 'Alı-i Murtażāyilerdenüz
Şevḳ-ı Mevlānāyile Şems-i Duḥāyilerdenüz
Ümmet-i Aḥmedden olduk Muştafāyilerdenüz

2. Hırḳa-i tecrid içinde gerçi pinhān olmuşuz
 İbn-i Ādem gibi mülk-i 'aşḳa sultān olmuşuz
 Geçmişüz öz kendümüzden şöyle ḥayrān ol[mışuz]
 Terk idüp tāc u ḳabā-yı dehri 'uryān [olmuşuz]
 Bir iki gün kim bu fāñ evde mihmān olmuşuz
 Kāse-lis-i ḥ'āce-i erbāb-ı 'irfān olmuşuz
 Bir hilāl-ebrū şanem kūyında ḳurbān olmuşuz
 Döne döne çarḫ-ı tennūrında büryān olmuşuz
 Mihr-i meh-rūlar[la] gerçi ḥāk-i yeksān olmuşuz
 Zerre-i nā-çiz iken meşhūr-ı devrān olmuşuz
[Şevḳ-ı Mevlānāyile Şems-i Duḥāyilerdenüz
Ümmet-i Aḥmedden olduk Muştafāyilerdenüz]

[52a]

²⁰⁴ Şaire ait herhangi bir divan tespit edilememiştir.

3. Biz boyun virdük belā bendine çākerler gibi
Bulduğ ol zencir ile zinet ğazanferler gibi
Pāsbānuz ma‘rifet gencine ejderler gibi
Hāmil-i esrār-ı ‘aşkuz üştür-i nerler gibi
Cāna başa kıalmayup esrük dil-āverler gibi
Fānı dünyānuđ zebūnı olmaduk erler gibi
Haydar-ı vaqtün olup yanında Kıanberler gibi
Püşt-pā urduğ felek farkına serverler [gibi]
Dürretü’t-tāc olmuşuz ‘ālemde gevherler gibi
Kālbümüz şāf oldu mir‘āt-ı kıalenderler gibi
*[Şevkı-ı Mevlānāyile Şems-i Duĥāyilerdenüz
Ümmet-i Aĥmedden olduĥ Muştafāyilerdenüz]*

4. Gül yüzün fikriyle gönlüm oldu cennetden ırağ
Külbe-i ‘aţţār için lāzım degüldür bāđ u rāđ
Ta‘n ider zāhid görüp şinemde yer yer kıanlı dāđ
Hālet-i mecmū‘a-i gülden ne fehm eyler kelāđ
Eylerüz biz her nefes şeh-bāz-ı kıudsilerle lāđ
Çife-i dünyāya mā‘il olmazuz mānend-i zāđ
Tekye-i dilde uyarduk nūr-ı vaĥdetden çerāđ
Virdi mihr-i ‘ālem-ārānuđ fūrūđından ferāđ
Füls-i aĥmerce degül yanumda la‘l-i şeb-çerāđ
Ba kımazuz altun olursa ser-be-ser şahrā vü dāđ
*[Şevkı-ı Mevlānāyile Şems-i Duĥāyilerdenüz
Ümmet-i Aĥmedden olduĥ Muştafāyilerdenüz]*

5. Cānuma şem‘-i tecellānuḡ uralden pertevī
Zerre zerre rakş urur mānend-i Ṭūr-ı Mūsevī
Zulmet-ābād-ı fenādur çünki dünyānuḡ evi
Gūşe-i bî-tūşe-i fakr içre olduk münzevī
Ne kalur kıuds-i Ḥalīlullah ne deyr-i ‘İsevī
Kandadur nūş-ı devrān ya tāk u taht-ı Ḥūsrevī
Şüreti ko ‘aşka olduḡsa mürīd-i ma‘nevī
Def ü nāy-ıla semā‘ it Mevlevī ol Mevlevī
Bir **Günāh**iveş olup nūr-ı celālūḡ pertevī
Geh ġazel nazm eylerüz gāhī kelām-ı Meşnevī
[Şevķ-ı Mevlānāyile Şems-i Duḡāyīlerdenüz
Ümmet-i Aḡmedden olduk Muştafāyīlerdenüz]

138²⁰⁵

Tercī‘-bend-i Sa‘dü’l-ḡayāt Seyyidü’l-memāt Merḡūm Tābī Dede

Fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilūn

1. Es-selām ey vākīf-ı sırr-ı ezel baḡr-i ‘ulūm
Es-selām ey Ka‘be-i ‘uşşāk-ı sultān-ı rūsūm
Es-selām ey ḡāk-i pānuḡ sürme-i çeşm-i nücūm
Es-selām ey dergehūḡ melce‘-i ḡāşş u ‘umūm
Es-selām ey vāriş-i ‘ilm-i Nebī Monlā-yı Rūm
Es-selām ey Meḡdī-i dīn ḡādī-i cümle ‘umūm
2. Ehl-i Ḥaḡ olan saḡa lāzımdur itmek iḡtidā
Ehl-i Ḥaḡka çünki sen olduḡ delīl u muḡtedā
Hem senūḡ ‘ilmūḡle şöhret buldı dīn-i Muştafā
Muştafānuḡ mazḡarı sensin bi-ḡaḡḡın Murtażā
[Es-selām ey vāriş-i ‘ilm-i Nebī Monlā-yı Rūm
Es-selām ey Meḡdī-i dīn ḡādī-i cümle ‘umūm]

[52b]

²⁰⁵ Şaire ait herhangi bir divan tespit edilememiştir.

3. Mevlevîler haylinüñ hünkârı sensin şâhısun
Âsmân-ı kibriyânun şemsi sensin mâhısun
‘Ârif-i sâliklerün qalbinde zıkrı’llâhsun
On sekiz biñ ‘âlemün maqbûlısun dil-h`âhısun
[Es-selâm ey vâriş-i ‘ilm-i Nebî Monlâ-yı Rûm
Es-selâm ey Mehdî-i dîñ hâdî-i cümle ‘umûm]
4. Mağz-ı Qur`ân esenin kılsun şurû`-ı Meşnevî
Mevlevî olsun ki sensin reh-nümâ-yı Mevlevî
Hem senün ‘aşkuñla memlûdur benüm gönüm evi
Şâh-ı ‘âlemsin eyâ sultân-ı taht-ı ma`nevî
Es-selâm ey vâriş-i ‘ilm-i Nebî Monlâ-yı Rûm
Es-selâm ey Mehdî-i dîñ hâdî-i cümle ‘umûm
5. Saña bî`at eyleyüp dervîş olanlar şâh olur
Sırr-ı eşyâya kemâhî şübhesiz âgâh olur
Fırka-i nâcîdür anlar cümle ehlu’llâh olur
Anlayup kendi vücûdın küntü kenzu’llâh olur
[Es-selâm ey vâriş-i ‘ilm-i Nebî Monlâ-yı Rûm
Es-selâm ey Mehdî-i dîñ hâdî-i cümle ‘umûm]
6. Sen Mesîhâ sırrını ‘âlemde icrâ eyledün
Nice ölmüş dilleri nuţkuñla ihyâ eyledün
Her öli kim sen diriltdün pür-Mesîhâ eyledün
‘Âlemi seyrâna şaldun bî-ser ü pâ eyledün
[Es-selâm ey vâriş-i ‘ilm-i Nebî Monlâ-yı Rûm
Es-selâm ey Mehdî-i dîñ hâdî-i cümle ‘umûm]

7. ‘Āşiyüm cürmüm bağışla hāndānuḡ haqqıçün
Sāķı-i kevşer ‘Aliyyü’l-Murtażānuḡ haqqıçün
Kıl şefā‘at nūr-ı çeşm-i Muştafānuḡ haqqıçün
Tābı bendeḡ bir faķırüḡdür Hudānuḡ haqqıçün
[Es-selām ey vāriş-i ‘ilm-i Nebı Monlā-yı Rūm
Es-selām ey Mehdı-i dın hādı-i cümle ‘umūm]
8. Haķ Muḡammed Muştafā vü Murtażānuḡ sırrısın
Bir Hüseyñ iki Ḥasan zeyne’l-‘abānuḡ sırrısın
Ca‘fer ü Müşı-i Kāzım evliyānuḡ sırrısın
Dörd Muḡammed üç ‘Alı şāhib-livānuḡ sırrısın
[Es-selām ey vāriş-i ‘ilm-i Nebı Monlā-yı Rūm
Es-selām ey Mehdı-i dın hādı-i cümle ‘umūm]

139²⁰⁶

Ġazel-i Şāhidı Şāhib-i Tuḡfe

Fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilün

1. Mevlevıler köçegi ol şanma ki külehi
Def ü nāy-ıla semā‘ ile şalın gāh ü gehı
2. Sen ki çarḡ urasın ey zühre-cebın şıve ile
İndirürsün yere nezzāre içün mihr ü mehi
3. Sen ki dervış olasın ‘aşķ-ıla kim görse diye
‘Aşķı gör kim ķul ider şuncalayın pādişahı
[53a]
4. Mevlevıler ki beķā gülşeni bülbülleridür
Ey gül-i bāġ-ı cemāl ol bularuḡ ‘ışve rehi
5. Hüsn-ile gerçi ki sensin şeh-i şāhān-ı cemāl
Şıdķ-ıla ol yine dervışleruḡ ḡāk-i rehi

²⁰⁶ Şaire ait herhangi bir divan tespit edilememiştir.

6. Ney-şekerdür bularuñ her biri bir kand-i nebāt
Dem-be-dem nāle iderse buları şanma tehi
7. Sen ki devr eyleyesin reşk ide tāvus-ı cinān
Şahidî karşıña hayrān zehî devr-i zehî

140²⁰⁷

[Murabba]

[Firaķi]

Mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

1. Tarîk-i ğamda bir dil-ħasta gördüm yaşıdanur taşu
Batur dāĝ-ı derūn-ı ħūn-ı dilden etmegi aşu
Fenā yolında yoĝ olmuş ne yāru var ne yoldaşu
Zebān-ı remz ile bu maṭla'ı oķur gözi yaşı
2. Güzer kıldum şabāveş şubħ-dem bir kūhsār üzre
Nazar şaldum gözüm tuş oldu bir hoş lāle-zār [üzre]
İki göz çeşme bünyād eylemişler bir mezār üzre
Yazılmış surħ-ıla iki gözüm ol çeşme-sār üzre
3. Sitanbul şehrine vardum yigitlik ğavĝa ānında
Delūķanluluk eyyāmı bulanuķlık zamānında
Turup bir 'aşık-ı şūrīde-dil kırık çeşme yanında
Oķur gūyā bu maṭla'ı bir aķarşudur zebānında
4. Yüzümde 'arızum faşl-ı ħazānda bāĝa beñzer çok
Kara topraĝa düşmiş bir şaru yapraĝa beñzer çok
İçinde kanlu kanlu dāĝlar var taĝa beñzer çok
Taşumda cūş iden yaşum kızıl ırmaĝa beñzer [çok]

²⁰⁷ Şaire ait herhangi bir eser tespit edilememiştir.

5. **Firākijem** ŧehā fennümde ben de fā' iķüm haķķā
Uyar her ķavlüme fi 'lüm yolumda ŧādıķum haķķā
Haķıķatde ne deñlü medħ olunsam lāyıķum haķķā
Gözi yaşlu ğarıbüm bağrı başlu 'āşıķum haķķā
141²⁰⁸

[53b]

[54a]

142²⁰⁹

Tercı' - bend-i 'Askeri

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün

1. Baņa dirdi ŧefķat-ile pend idüp her dem dedem
Çekme dünyā-yı deniçün ey püser bir lahza ğam
Hāk olursuñ varlığuñ olur senüñ bir gün 'adem
Aşşı ķalmaz gel naşıhat güş ķıl ŧoñra n'edem
Bāğda bülbül terennüm birle söyler dem-be-dem
Geçdi dün ferdāyı ķo 'ālem bugündür dem-be-dem
2. Sen eger Kārün-ı vaķt olsañ emjrum māl ile
Ya Feriđün ü Cem olsañ devlet ü iķbāl ile
Rüstem u Sehrāb u Sām olsañ da yāl u bāl ile
'Āķıbet dest-i ecel pā-māl ider bir al ile
Cümle eşyā dil olup söyler zebān-ı hāl ile
Geçdi dün ferdāyı ķo 'ālem bugündür dem-be-dem

²⁰⁸ Gelibolulu Mustafa Ālî D., Mş. (5 Bend), s. 424-425. [3. Bend; "i'ānet: ri'āyet D." // 4. Bend; "maħzarında: maħzarından D."; "itsün: itmez D."; "eylemez çünkim: eylemezmiş çünki D." // 5. Bend; "bir: biñ D."; "bir: bu D."] <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/58695,gelibolulu-mustafa-ali-divanipdf.pdf?0>

²⁰⁹ Askerî Divanı'nda tespit edilememiştir.

3. Nice bir zāyi ‘ ola ‘ömrün ğam-ı dünyā ile
Gice vü rūzuñ hemişe ğuşsa-i ferdā ile
Rind isen ğum-ĥāneyi pür eyle hūy u hā ile
Gice gündüz ‘ işret eyle bir melek-şimā ile
Dir saña tabl u naķāre dem-be-dem şurnā ile
Geçdi dün ferdāyı ķo ‘ālem bugündür dem-be-dem
4. Bu fenā dārında āĥir olısdur rıĥletün
Bı-beķādur pāy-dār olmaz esās-ı rıf‘ atün
Var-ısa bir zerre ey ğāfil başında devletün
Mihrin ile kendüñe eglence bir meh tal‘ atun
Kūs-ı şehden yād kıll her laĥza rüz-ı nevbetün
Geçdi dün ferdāyı ķo ‘ālem bugündür dem-be-dem
5. Bunda ne şāh u gedā kalur ne ĥod bāy u faķır
Nev-civānsın deyü mihr itmez saña bu dehr-i pır
Bārı bir ğonca-dehen tıflun yolında ol esır
Ğuşsa vü şādı gerek ‘ārif olan yanında bir
Āh u efġān eyleyüben dir saña her dem nefır
Geçdi dün ferdāyı ķo ‘ālem bugündür dem-be-dem
6. Ħikmet u fażl u kemāl-ile olursañ zü-fünün
‘Āķıbet yeksān ider ĥāke seni bu dehr-i dün
‘Aşķ-ı pāki ile bārı kendüñe sen reh-nümün
Kākül-i dilber yeter boynuña zencır-i cünün
Hey yaban dıvānesi fehm it ne söyler erġanün
Geçdi dün ferdāyı ķo ‘ālem bugündür dem-be-dem

7. Hâk buyurmışlar durur şād olsun ervāḥ-ı selef
Ata pendin gūş iden ferzend olmaz nā-ḥalef
Sīm ü zer üstine müdbirler gibi gel çekme kef
Kendü elünle gözün görürken it mālın telef
Saḡa meclisde zebān-ı ḥāl-ile dir çeng ü def
Geçdi dün ferdāyı ƙo ‘ālem bugündür dem-be-dem

8. Ey gedā yetmez mi ‘ibret dünyede Ƙārūn saḡa
Ṭa‘n iderse ğam degül var ‘işret-i her dūn saḡa

[54b]

Ƙan bahādur nūş eyle bāde-i gülgün saḡa
‘Āķibet cām-ı ecel şunsa gerek gerdūn saḡa
Fehm ƙıldıuḡ mı ne dir sanṭūr ile ƙānūn saḡa
Geçdi dün ferdāyı ƙo ‘ālem bugündür dem-be-dem

9. Ṭotalum el virdi devlet ṭālī‘-i mes‘ūd ile
Her zamān olmaz muƙārin bir ƙişi maḡşūd ile
‘Ömri geçdi ehl-i dünyānuḡ ziyān u sūd ile
‘Ārifūḡ nā-būdı bir olur yanında būd ile
Rūz u şeb dir saḡa meclisde kemānçe ‘ūd ile
Geçdi dün ferdāyı ƙo ‘ālem bugündür dem-be-dem

10. Bu fenā bezminde yeksāndur gedā faġfūr ile
Bu sifāl ile içer ol kāse-i faġfūr ile
Ger Süleymān ol berāber sen bir ednā mūr ile
Sīm ü zer yanında bir olsun senūḡ menḡūr ile
Şevḡle her dem ƙopuz dir naġme-i ṭanbūr ile
Geçdi dün ferdāyı ƙo ‘ālem bugündür dem-be-dem

11. Merd olanlar ülfet itmez kaḥbe-i dünyā ile
Geçinür ehl-i tecerrüd gibi istiğnā ile
Rind-i dürd-āşām olanlar baş қоşar şahbā ile
Āşināluḳ kesbin it bir māh-ı rūḥ-efzā ile
Güş kılduḡ mı ne dir ber-baḡ saḡa şeş-tā ile
Geçdi dün ferdāyı қо ‘ālem bugündür dem-be-dem
12. Manşib-ı dünyāya yokdur pādişāhum i ‘tibār
Kimseye bāḳı degüldür gözin aç bu rüzgār
Zillet ile ‘āḳıbet olsaḡ gerekdür ḥāk-sār
Bārı manzūruḡ ola cehd ile bir zıbā nigār
Saḡa her dem zārılıḳlar eyleyüp dir mūsıḳār
Geçdi dün ferdāyı қо ‘ālem bugündür dem-be-dem
13. Ḳanı Cemşid ü Sikender ḳanı Kāvūs-ile Key
Kim gurūrından dimezlerdi bular insāna şey
Şimdi bir vādıye düşmişler iletmez kimse pey
‘Ārif iseḡ nüş kıl gül-çehrelerle cām-ı mey
Her nefes āvāz-ıla söyler saḡa bezm içre ney
Geçdi dün ferdāyı қо ‘ālem bugündür dem-be-dem
14. Kimseye virmez murādı üzre el çün rüzgār
İrmesün āyıne-i kalbüḡe andan inkisār
Serv-ḳadler pāyına kıl cān u dil naḳdin nişār
Sāde-rūlar birle ‘işret eyle her leyl ü nehār
Meclis içre çār-pāre saḡa söyler zār zār
Geçdi dün ferdāyı қо ‘ālem bugündür dem-be-dem

15. Var ise bir zerre deñlü sende ger idrāk ü hūş
Hātırın bir kimsenün rencide itme eyle hoş
Merdüm-āzār olma tek var ol hemişe bāde-nūş
Çün gidersen fāñ dünyādan muqarrer eli boş
Dir saña pend eyleyüp her lahzā pır-i mey-fürüş
[Geçdi dün ferdāyı ko ‘ālem bugündür dem-be-dem]

[55a]

16. Ğāfil olma aç gözin gezme hemişe serserî
Pişvā kı l kendüñe cehd eyle gel bir serveri
Bendeveş ırma irādet āsitānından seri
İbn-i vaqt ol kı l ü kı l i terk idüp gel sen berî
Ehl-i hāl ol virdün olsun dem-be-dem ey ‘**Askerî**
Geçdi dün ferdāyı ko ‘ālem bugündür dem-be-dem

143²¹⁰

144²¹¹

Ğazel-i ‘İzzet Beg

Fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilün

1. Hük m-i taqdırde hüşyār ile Ğāfil birdür
Kı smet-i rüz-ı ezel ‘ālim ü cāhil birdür
2. Sūķ-ı tevfiķde endāze vü mizān olmaz
Feyz-i Mevlāya göre nāķıs u kām il birdür
3. Māni ‘-i devlet olur ādeme ifrāt-ı zekā
Bezm-i iķbālde mecnūn ile ‘āķil birdür
4. Hāķķa teslīm olagör sa ‘y ile olmaz devlet
Olsa tevfiķ-i Hudā maķdem ü kāhil birdür

²¹⁰ Başlıksız yazılmış Farsça bir şiiirdir.

²¹¹ İzzet Divanı’nda tespit edilmemiştir.

5. Bir olur ‘adl-i İlähîde Süleymân ile mür
Dergeh-i Hâkda hemân şâh ile sâ’ il birdür
6. Kuvvet-i tâli’e baq istemez isti’dâdı
Manşıb-ı devlete nâ-ķâbil ü ķâbil birdür
7. Yine erbâbı bilür ehl-i kemâlin ķadrin
Bezm-i cühhâlde [bil] hâķķ ile bâtıl birdür
8. Vâşıl-ı nezd-i Hudâ eyleyemez ķıl ile ķâl
Genc-i vaħdetde hemân sâķit u ķâ’ il birdür
9. ‘İzzetâ rahmet-i Hâķ nķķ ü bede yeksândur
Yağsa bārân-ı kerem baħr ile sâħil birdür

SONUÇ

İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY00147 numarada kayıtlı olan Mecmû'a-i Eş'âr ve Makâlât-ı Mahbûbiyye adlı şiir mecmuasının istinsah tarihi ve müstensihi hakkında bilgi yoktur. İncelemesi ve karşılaştırmasını yaptığımız mecmuanın 25b-54b varakları arasında 39 şair tespit edilmiştir. Bunlardan Attâr Kâmil, Egribozlu Bekri Paşa, Kâmilî, Râsim Efendi, Tâbî Dede olmak üzere 5 şairin kimlik tespiti yapılamamıştır.

Mecmuada 16. yüzyıl ile 19. yüzyıl arasındaki şairlerin şiirleri vardır. Kimliği tespit edilen 35 şairin hayatı ve eserleri hakkında bilgi verilmiştir. Çalışmamıza konu olan şiirlerin sayısı 146 olarak tespit edilmiştir. Nazım şekilleri olarak 59 gazel, 55 müfred, 4 kıt'a, 3 terci-bend, 1 kaside, 1 nazm, 1 muaşşer, 3 müstezad, 2 murabba, 1 muhammes, 1 tuyuğ bulunmaktadır. Bunun dışında kalan bazı şiirler ise Arapça ve Farsçadır.

Mecmuada geçen şiirlerin içeriğine bakıldığında Klasik geleneğin yanında yer yer Tekke-Tasavvuf şiirlerine de rastlamak mümkündür. Bazı şiirler de ise gemi yapımı ve gemicilikte kullanılan kavramlar üzerinde durulmuştur. Örneğin Sâmil'e ait olan 95. şiirde dülger, mih, enser, direk, erre, zencir gibi denizciliğe ait terimler yer almaktadır. Yine aynı şekilde Tobhaneli Safvet'e ait olan 119. şiirde gemi, pusula, arma, korsan, fırtına, kürek, sandal, lenger, liman, dümen, kış, donanma, girdab, tufan gibi terimler kullanılarak adeta bir gemi tasvir edilmiştir. Hilmî ve Aynî'nin fes redifli şiirlerinde Osmanlıda fesin kullanımı ile ilgili bilgiler verilmiştir. Sâmil Efendi başlığıyla verilen şiirin son beytinde Aynî mahlası kullanılmıştır. Sâmil Efendi'nin "rûzgâr, nedendür, yatdum" redifli gazeli; Sermed Efendi'nin ikileme şeklinde yazdığı "hazerüm var hazerüm" redifli gazeli; Vahîd Efendi'nin "sabah, sensüz" redifli gazeli divanları basılmasına rağmen bu şiirler divanlarda mevcut değildir. Divanları basılmayan veya üzerinde çalışma yapılmayan Attâr Kâmil'in "sabah, kadeh, muhabbet" redifli gazeli; Safvet Efendi'nin "belâ-yı ibtilâ, ruhsâr-ı alından" redifli gazeli; Râsim Efendi'nin "perçemün" redifli gazeli; Sâib Efendi'nin "ruhsâr-ı alından, sensüz, belâ-yı ibtilâ, sabah, bir dil bir de âyîne" redifli gazeli; Nâzım Efendi'nin "gül, ey bülbül, bu şeb" redifli gazeli sevgilinin güzelliklerini ve eziyetlerini dile getiren şiirlerdir. Günâhi'nin yazdığı terci-bendi Mevlevî şairi olduğuna dair bilgiler vermektedir. Tâbî Dede'nin yazdığı terci-bend ise naat özelliği taşımaktadır. Askerî'nin terci-bendinde ise hikemî tarzına uygundur.

Mecmuada geçen bazı Őirler; aşk, acı, zlem, kavuŐma arzusu gibi konuları iŐlemektedir. Diğer Őirler ise ilahi aşkı, peygamber sevgisi ve Mevlevi konularını ele almıştır.

KAYNAKÇA

Tez

- Apaydın, B. (2007) *Refî'-i Kâlâyî Dîvânı*, [Yüksek Lisans Tezi] İstanbul Üniversitesi. (E. T. 12/02/2023).
- Aydın, A. (2009) *Hanyalı Nûrî Osman Dîvânı*, [Doktora Tezi] Gazi Üniversitesi. (E. T. 12/02/2023).
- Bal, T. (2019) *Askerî Divanı*, [Yüksek Lisans Tezi] İstanbul Üniversitesi. (E. T. 12/02/2023).
- Bilkan, A. F. (1993) *Nâbî'nin Türkçe Dîvânı*, [Doktora Tezi] Gazi Üniversitesi. (E. T. 12/02/2023).
- Ekici, H. (2010) *Hasan Hilmî Edirnevî Dîvânı*, [Yüksek Lisans Tezi] İnönü Üniversitesi. (E. T. 12/02/2023).
- Ergün, E. (2004) *Sermed (Feyzullâh) Dîvânı*, [Yüksek Lisans Tezi] Cumhuriyet Üniversitesi. (E. T. 12/02/2023).
- İner, C. (2020) *Klâsik Türk Edebiyatı Materyali Olarak İşlevsel Sözlükler ve Ferrî Dîvânı Örneği*, [Yüksek Lisans Tezi] Necmettin Erbakan Üniversitesi. (E. T. 12/02/2023).
- Kahraman, B. (1995) *Vahîd Mahtûmî Hayatı, Eserleri, Edebi Kişiliği ve Eserlerinin Tenkitli Metni*, [Doktora Tezi] Selçuk Üniversitesi. (E. T. 12/02/2023).
- Oener, L. (2019) *Bosnalı Aleaddin Sâbit Dîvânı'nın Tahlili*, [Doktora Tezi] Sakarya Üniversitesi. (E. T. 12/02/2023).
- Özyılmaz, H. (1995), *Üsküdarlı Sırrî Hayatı, Eserleri ve Edebi Kişiliği Dîvân'ı*, [Yüksek Lisans Tezi] Selçuk Üniversitesi. (E. T. 12/02/2023).
- Şimşek, M. (2007) *Yahyâ Nazîm Dîvânı*, [Yüksek Lisans Tezi] Erciyes Üniversitesi. (E. T. 12/02/2023).
- Tunadurur, M. (2012) *Edirneli Ahmed Rüşdi Divanı*, [Yüksek Lisans Tezi] Trakya Üniversitesi. (E. T. 12/02/2023).
- Yazar, İ. (2006) *Kânî Dîvânı*, [Doktora Tezi] Ege üniversitesi. (E. T. 12/02/2023).

Kitap

- Aksoyak, İ. H. (2018), *Gelibolulu Mustafa Âlî Dîvânı*, Kültür Bakanlığı Yayınları. (E. T. 12/02/2023).

Kurtoğlu, O. (2017) *Zâtî Dîvânı*, Kültür Bakanlığı Yayınları. (E. T. 12/02/2023).

Kutlar O. Fatma S. (2017) *Arpaemîni-zâde Mustafâ Sâmî Dîvânı*, Kültür Bakanlığı Yayınları. (E. T. 12/02/2023).

Kutlar O. Fatma S. (2019) *Dîvân-ı İzzet ve Nigâr-Nâme (Tezkire-i Nigâriyye)*, Kültür Bakanlığı Yayınları. (E. T. 12/02/2023).

Macit, M. (2017) *Nedîm Dîvânı*, Kültür Bakanlığı Yayınları. (E. T. 12/02/2023).

Sürelî Yayınlar

Batur-Yıldız, H.-E. (2020) *Recâizâde Mustafa Sâmîl Divançe'si*, Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi s. 448-492. (E. T. 11/02/2023).

Çetin, B. (2006) *XIX. Yüzyılda Bir Divan Şairi R. A. Cevdet'in Divançe'si*, Akademi Sosyal Bilimler Dergisi, C. 10, S. 29, s. 178-205. (E. T. 11/02/2023).

Efe, Z. (2022) *17. Yüzyıl Divan Şairi Ördék-zâde Mustafa Nâzım ve Dîvânçesi*, Dede Korkut Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi, S. 27, s.114-172. (E. T. 11/02/2023).

Kaplan, Y. (2021) *Beyitlere Akseden Ateş: Safvet'in Tophane ve Galata Yangınnameleri*, Littera Turca s. 94-119. (E. T. 11/02/2023).

Koyuncu, F. (2011) *Alaşehirli Mustafa Makâlî Bey ve Mecmualardaki Bazı Şiirleri*, CBÜ Sosyal Bilimler Dergisi, C. 9, S. 2, s. 303-324. (E. T. 11/02/2023).

Diğer Yayınlar

Aksoy, H. (2006) “Nâzım”, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, C. 32. (E. T.13/02/2023).

Aksoyak, İ. H. (2020) “Safvet”, TEİS, SAFVET, Mustafa Safvet Efendi (yesevi.edu.tr), (E. T. 11/02/2023).

Akün, Ö. F. (1995) “Fatîn”, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, C. 12. (E. T.13/02/2023).

Albayrak, N. (2001)“İzzet”, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, C. 23. (E. T.13/02/2023).

Alıcı, L. (2020) “Şem'î Efendi”, TEİS, ŞEM'Î, Mehmed Efendi (yesevi.edu.tr), (E. T. 12/02/2023).

Arslan, M. (2020) “Trabzonî Zühdî”, TEİS, ZÜHDÎ, Mehmed, Trabzonlu (yesevi.edu.tr), (E. T. 12/02/2023).

Baş, M. Ş. (2020) “Ömer Hulûsî”, TEİS, HULÛSÎ, Ömer (yesevi.edu.tr), (E. T. 11/02/2023).

Coşkun, V. (2013) “Zâtî”, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, C. 44. (E. T.13/02/2023).

- Çıpan, M. (2010) “Şâhidî”, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, C. 38. (E. T.13/02/2023).
- Düzgün, D. (2020) “Zihnî”, TEİS, ZİHNÎ, Bayburtlu (yesevi.edu.tr), (E. T. 12/02/2023).
- Ekinci, R. (2020) “Sâib”, TEİS, SÂİB, Hasan Fâzıl-zâde Yahyâ Efendi (yesevi.edu.tr), (E. T. 11/02/2023).
- Erdoğan, M. (2020) “Hilmî”, TEİS, HASAN HİLMÎ (yesevi.edu.tr), (E. T. 11/02/2023).
- Erdoğan, M. (2020) “Sâmil”, TEİS, SÂMİL, Enderunlu Recâî-zâde Mustafa Sâmil Efendi (yesevi.edu.tr), (E. T. 12/02/2023).
- Erkal, A. (2021) “Nâbî”, TEİS, NÂBÎ, Yûsuf Nâbî Efendi (yesevi.edu.tr), (E. T. 11/02/2023).
- Kahraman, B. (2012) “Vahîd”, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, C. 42. (E. T.13/02/2023).
- Kaplan, Y. (2020) ”Askerî”, TEİS, ASKERÎ, Mehmed (yesevi.edu.tr), (E. T. 11/02/2023).
- Karacan, T. (2008) “Sâbit”, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, C. 35. (E. T.13/02/2023).
- Karavelioğlu, M. A. (2007) “Refî”, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, C. 34. (E. T.13/02/2023).
- Kayaalp, İ. (2001) “Kânî”, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, C. 24. (E. T.13/02/2023).
- Kazan, Ş. (2020) “Sırrî”, TEİS, SIRRÎ, İbrâhim Sırrî Efendi (yesevi.edu.tr), (E. T. 12/02/2023).
- Kesik, B. (2020) “Rüşdî Efendi”, TEİS, RÜŞDÎ, Ahmed Rüşdî Efendi (yesevi.edu.tr), (E. T. 11/02/2023).
- Kırbyık, M. (2020) “Ferrî”, TEİS, FERRÎ, Mehmed Efendi (yesevi.edu.tr), (E. T. 11/02/2023).
- Koyuncu, F. (2020) “Makâlî”, TEİS, MAKÂLÎ, Mehmed Çelebi (yesevi.edu.tr), (E. T. 11/02/2023).
- Köksal, M. F. (2020) “Fırâkî”, TEİS, FİRÂKÎ (yesevi.edu.tr), (E. T. 18/02/2023).
- Köksal, M. F. (2020) “Günâhî”, TEİS, GÜNÂHÎ (yesevi.edu.tr), (E. T. 11/02/2023).
- Kurtoğlu, O. (2020) “Nûrî”, TEİS, NÛRÎ, Osman, Hanyevî (yesevi.edu.tr), (E. T. 11/02/2023).
- Kutlar Oğuz F. S. (2021) “Sâmî”, TEİS, SÂMÎ, Arpaemîni-zâde Mustafâ (yesevi.edu.tr), (E. T. 11/02/2023).
- Kütükoğlu, B. (1989) “Âlî”, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, C. 2. (E. T.13/02/2023).

- Macit, M. (2006) “Nedîm”, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, C. 32. (E. T.13/02/2023).
- Okay, O. (1994) “Pertev”, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, C. 10. (E. T.13/02/2023).
- Turan, Ş. (2022) “Kemal Paşâ-zâde”, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, C. 25. (E. T.13/02/2023).
- Uzun, Ö. Mustafa İ. (2006) Nuri, “Nazîm”, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, C. 32. (E. T.13/02/2023).
- Ünver, İ. (1991) “Aynî”, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, C. 4. (E. T.13/02/2023).
- Yekbaş, H. (2020) “Cevdet”, TEİS, CEVDET, Recâî-zâde Ahmed (yesevi.edu.tr), (E. T. 12/02/2023).
- Yekbaş, H. (2020) “Sermed”, TEİS, SERMED, Mehmed Sermed, İstanbullu (yesevi.edu.tr), (E. T. 12/02/2023).

مکانی که ز قد عا شد کز
خانه آرزو خراب شود

باز از موری که دانه نرسد
سه جان در درو جان بیزین کوز نرسد

برای کافوری شد و بیستی آنست
بر بلیه آتش از در اوزف و خال و درج
صدیق او دره کویا برگر سبید
دو و خیز قوس خال و اوزف و خال
قوت قلعه نقطه قوتش صحنه نورا کوس
لوحه دل در تصور در اوزف و خال و درج
حلقه کرباب مهتاب و صباب جمله
قلم اندر کبر و اوزف و خال و درج
ایشان ز شایسته ای الهه روح درون
بر کوز دلند و جود و اوزف و خال و درج
نقش او نشانی هم بلبل کز شایسته بشوایم

عاشقانه
قطری باغ خصم نیست در اوزف و خال و درج
روح عفرج و آن بلیه مع و هم سبید
وصف و لذت مقرر در اوزف و خال و درج
اکسلا و از سبزه دود و شیر و سوزغ
دره عجبی چون که تصور در اوزف و خال و درج
نظریه سائل
دود و راه و ماه بیکر و اوزف و خال و درج
عود و خیز آنست ز در اوزف و خال و درج
بن سحاب بود چون کور دم صید و آفتاب
بند عود و مقرر در اوزف و خال و درج

باز کلاه که در حسن هزاراد منند
بلیک اولان آنست ز قویار نند
آدم بی آندم این هود و جسم و عود
میل ایتمدی آفرادری ناز منند
آفتاب جهان آفتابان کلاه بروس
بوقته لری بر همه آفتاب نند
فرع ایلمه نقد نفی فقط جیها این
بیزین بود در معرذ ایراد نند
چین تمصا مال اولان نیر فلک
بر کسه نکا ایتمدی امدار منند
بویکده نکه بر ساقی بی ساق

صحنه صبی بر نشان نقطه لوانی در
بوسان آوزره تصور در اوزف و خال و درج
ظلمت غمزه زلفی چکنه که مهتابه جی
قار که کون لایله یاد در اوزف و خال و درج
بر بلوک در در آتش از در اوزف و خال و درج
نقش آنست زاده سوز سرد و یسکی بلا
عاشقانه نقد مکر در اوزف و خال و درج
کچ خنی ای نظاره دن خال و درج
کیم سائل اسر بیکر در اوزف و خال و درج

برکات و بلاهای یاد نندرز
عبدی و جهان مکنه مالک دی و لیس
ممنون او مز بودل نانشا نندرز
بن جاکشا هنته دادور و قنم
ای جرج جفا سیز او بیاد نندرز
فضی آلم او مهدی زمان قطب جهان
ارباب و شاه اندیم بر شاد نندرز
نظریه سامل قوی
ای ضربه سکا علم ایجاد نندرز
الطاف و یوسفات خداداد نندرز
ای واصل سمرتل اقلیم محبت

درد اوله می عاشقه بغداد نندرز
بروز خجتم او بی روی ملک خو
نصویر این مود او کت ارباب کالده
بیل قوری مود او کت ارباب کالده
موتاری ترنج ارباب کالده
جودن بری بن خضر ارباب کالده
ویرت کوکل اولدی آباد نندرز
ایندله دهن و نطقه مدهوتم انکار
صوفی کابو مذهب الحاد نندرز
عبیدی و شهیدک اولدی مودن آسری
بووقه قدر ایتدی زاد نندرز

غزل سامل قوی

ایز او بی عاشقی یاد نندرز
عاشق این نامله الله اولد نندرز
هسر و سهری مائل ز قار حوله
ای حق امل ای قوت ادا نندرز
دایم ستم باره بن آمله صناشیم
هر شعر ترنج نندرز
هنی ایدر عشق اوستا نندرز
نظریه سامل قوی
ای عاشق سنویر ایز او بیاد نندرز
بارکی سخی ایز او بیاد نندرز
هر صبح و ساراری کوی بلبل او شمع
برزه بکا ایتدی اولد نندرز

کشته او قور کاره بلبل بو هر بار
یا کشتی یارونی یا اعد مختار

ساعتک جالین اوقانی و کلدر هر گاه
موت مری کوب کیندونه البره

او بیخه ناکوشه قهرس تقدیر ده
مطلب و مقصود بولنم شخه تدبیر ده

بوغار سانه ای دل گشت بربک کل اولد
کلسان قاره بر کانه بیل اولد طوت

بیت
 خدا قلب عدو لطف ای زانی اول
 کند و صفای آن که از آب آینه است
نظریه کمالی
 بار زلف کبیر پاک کتاب
 آکا همی خا رو کدر سید
 و بر همه موم ابدیه چو بی
 قدنه در پیله سخن دیده
 کله که کله کله زلف او در
 رامی یا کسی کبر ایله که
بیت
 سنی گویدم همان بر آغ کوردم
 مبارک طمناک بیونه بکند

اخبار به هیزم اولور عتاد
 بیه دورلو عذر لیدر اولور
 لطف و کریمه خیزه ایله
 ایندی الم و جور کی معناد
 دیند اولور کی سینه زلفه
 قدنه بی بی خورک آله
 دل اولور کی سینه زلفه
 بکره بطف ایله آله
 بر دایره بطف ایله آله
 عاکی بولور کبر و زلفه

غزل سالی قدی
 نغمه اولور عتاد صبر و شکر خواجه صبا
 زلفه در نشسته خجوری تا به صبا
 باقیه هم کورنه شیشه و چه بزند
 اکلم مانغی خجورونم میانه صبا
 زلم بیزیر ایلم و بیدم اولیله نازی
 بیجه اولوریم سولید صبا
 نام زلفه بیانه آله کورنی شفق
 دونه اولوریم سینه زلفه صبا
 هیچ هاردن کیمی لم بولوریم بیاید صبا
 دیره زلفه کیمی لم بولوریم بیاید صبا
 ظلت سینی باقر اولوریم کورن بولوریم

زلفه در عتاد صبر و شکر خواجه صبا
 ساعده کجا اولور کوریلر کبیر
 زینت السینه و بر کزیمه صبا
نظریه صبا قدی
 زلفه در عتاد صبر و شکر خواجه صبا
 عین و صبره و شکر خواجه صبا
 اولوریم سینه زلفه صبا
 بر ایلیور کورنی صبا
 دیم ای شیخ جفا سولید صبا

کزیمه اولوریم و شکر خواجه صبا
 بیست خواجه او بهار دی بی تا صبا
 مجلس بیدر نکا ایندی سولیدیم
 بازرقی باقله زلفه اولوریم صبا
 زلفه در عتاد صبر و شکر خواجه صبا
 شوق قدره کورنی صبا
 شفق مستقی صبا اولوریم صبا
 و بر ایلیور کورنی صبا
نظریه و صبا قدی
 زلفه در عتاد صبر و شکر خواجه صبا

بیت
 ناز و زلف کف نقال و من بر صورت جبران
 بیای منتری بنکر قور و طانه مدبران
بیت
 کل زلفی در قور دریا اس اندر کت او
 داس بی زلفان علف کورنی زلفه کجا صبر
بیت
 کفتمن کوردم بوه بکورد و فکرت
 بخند و کفتمن نازی کورنی کورنی کورنی
بیت
 اندریم صبرم زلفه از ایش کند
 خولج زلف عتد زلفه از ایش کند
 کعبه صدق و رضاده قبل مقام
 المقداد و یقیر و السلام

بیت
 شمری بدرد ازین درانه بر کون
 طاق کلن زج ابدیم دوری در خارستون
بیت
 جهان عاقبتی هر دم غم در دوری بر
 بو معنی دن درینا درستی عالمه ای اول
بیت
 لکای بنی بدولت که حفا ابدی سین
 وای اکایم نه حفا اوله و خا ابدی سین
بیت
 جاد شنانک و فاسی پوزای صاحبکی
 بری حسن و بری غوری نیابری مال
بیت
 حکیم حافظک او رسته کرین ز نقدری
 مفید اولر هر ارایع عقلاک رای بری

ناله بدی و یار لیبوری دکله
 کز روی دلبر لیل کلنن با از صباغ
 صبحه آن اولمز سن و نظری کامل
 عفر بیدر اینه سار جیبی نوبه صباغ
غزل صائب قدسی
 کل در خاریتیه مجبور بول برده آینه
 جلوی قلب ایله معور بول برده آینه
 فراق یار لیله روز فکر با دور اولدجه
 سوز اهلده سوز بر دل برده آینه
 عزیز قلبی هم حمله جور کله و نظرن
 ای کوزم عقیق اولد زنده حبت دمیبر

نظیره عطار کامل اندری
 مالم صینا یار اولدیم نایبه صباغ
 کورینه خلعت سوس بودم نایم صباغ
 ناز شفا دورم کیم نفسی قیاره صباغ
 درد نظیره سر کیم ایله کوریه صباغ
 شب غمزه حال اولد کیمی بحر امه
 بلورم درون کیمین ایله کوریه صباغ
 ای کوزم عقیق اولد زنده حبت دمیبر

بیت
 سلطان مملطان مار کت ای در جان ما
 اند کله جان لیب رکب هر که ای جان ما
بیت
 طوالم خنونی سیمان زمان اولن سین
 عاقبت یسه کرک فی ز سوردی مور
بیت
 کون نالم حله قران حله اولدک سرور
 ابر نیوب بر کون جل ابد کله سکل سرور
بیت
 صحنه شام فوجی کن و کدی کن دنیای
 نقد کون بر بند کلبوب اخط ارار
بیت
 بن بود زنده نه ثابت قدم اولم چا تا
 دل و بر نه می یاب کله فکرم

غزل صبا افروز

باز تو زود شدی در بلوی اینک
فراخ اوله صبا بار در دل غشنگ
قاله کلر ماورای رود رودی اینک
وادی طاب فکر بد ریوی اینک
مهرم سر زلفه رهها در دنیا هم
بیا سرتی داغ غمچه سینه آری اینک
شعله جانموز و فاقه در لوی اینک
غمی دار آریا غشقه طسه اختیار کن
ساخته راه سلا صد ریوی اینک
تا بل فین جلا در لوی آریا غش
بویا خاوری کسور بر دل برده آینه
سازد به حال غشقه دیو کی کوردیکه
سرایا نوبله بر لوز بر دل برده آینه
بچه تاب اورا لوزن شبان قطره راه
عکله دانا مجور بر دل برده آینه
اگر کور سر سره لعل کلای آری
جبالطینه سر در دل برده آینه
هیچقه صبا لیس استغافله آینه
کل رخسار دینه مجور بر دل برده آینه

بدر کین بد و کین غشقه صبا اوله
هنسی کسنگ سوره لای افراسیا
مورق لای اوله سله سخا هلی کون
بویا اویسی باری کون غور سنین
سمازان من آن کوم که سخا سنا کوم
ندم بر بام آن حام در طلاله کوم
ازان ماوریکه من زادم و کربانم غشنگ
ازم کبر مجوسند که ماورازان کوم
فده افشا عدی آریا در اول ماه دینی
شهره صالدم مگری خام نخاله کنی

قطعه

باز تو زود شدی در بلوی اینک
فراخ اوله صبا بار در دل غشنگ
قاله کلر ماورای رود رودی اینک
وادی طاب فکر بد ریوی اینک
مهرم سر زلفه رهها در دنیا هم
بیا سرتی داغ غمچه سینه آری اینک
شعله جانموز و فاقه در لوی اینک
غمی دار آریا غشقه طسه اختیار کن
ساخته راه سلا صد ریوی اینک
تا بل فین جلا در لوی آریا غش

قطعه صفت افروز

دوق برای عدوت اوله آریا غش
برده انداز غی اندر بلوی اینک
قاله واه اندر بر وقت دمنه غشقه
خامه سوز صبر و صبر بلوی اینک
فشقه جلیباره غش اوله صفت کول
شعله افروز مجندر بلوی اینک
دو لعل غشای نذر بلوی اینک
اهل غشقی و اصل سید من بلوی اینک
ره بر سرت هله بلوی اینک
دولت امید وصال بار برده سوز غش
درد آتش زبر صبر بلوی اینک

بیت

چون در راه جا عکس رخ بارانک دید
دیوانه نمین که در دم خام بخانه
غیب ایماه غیاب کرم قبل روز خنده
غیب او تو نه مشکل زنی اقلیم جزده
ساعتک مجوز صفت کوف ایدو کین
غیب احاد ایله دورنک ایش بل و سزار
ساعتک خالغبین و صبر سوزن هرگاه
کدی غولک دیو غافل سنی ایدرگاه
دو دین بی دل دستنده باقی کورینس
نبدان ایضا دیکه صفت مور دانی

اکری بوزلی بکرینا ایله حانیه لی
نوری اقتدیک بالوشترالک بویوگری
بیت ریضا در
بکرینا را

روی سدی صانده زانیدر کلاک
نوری اقتدیا

ایک جیندن قرار دی بلبلک
نه سوزدرنه بنیزدرنه جبر کینه ووزار
بودور خارشته جام قوروندر

لبس العریب عریب الشام والین
بل العریب عریب الحد والکفن
لبس العریب عریب الام والرب
بل العریب عریب العلم والادب

ایندیکیم آه و زار در سنز
صطرم وایج هوی سینه
بکا بر ب کزار در سنز
بن بیجه سیر کفن الجیم
چینه عقده خار در سنز
ای کوزیم نوری موت زاره
شب قور اولسه تار در سنز

نظریه صابقتدی
شب وقده چشم سجده ره بیدار سنز
سراسر مولکم کویا خنده خار در سنز

غزل
صداقتدی
صانده دلشتم وار در سنز
ساقا بر خار در سنز
کوکلم کلتم اولدی ببری ده
بنج بلسم وار در سنز
عبدی طوریق اوز نالیه
با ناسا مع بکا خار در سنز
کوزلم بویج قالدی کلورک آه
جان و دل بی وار در سنز
سینج بویله قفاقت ایتمین
کنج وقنم انتظار در سنز
چکدکم هب خیا لکله

اغبارناه عالمه بولوب اقالش
نمدی باشلرنا جیدر عقده درهول
شوقدرینین ونازله طرور با نالیه
برنه کلره اولسه کسار با نالیه
رسم بین خردله اولوب اولاش
باشنه هاسون مانعک بسزاهدیم
کوه اولسه یانه ناز نالاش
بوزمه دوزمه لاشندک درونک ونازاش
چلیا وارسته قور کسک بوزاش

کینه ده هر هفته دیله بوزاش
الدیمین تا سینه بلده نازاش
ارفته ده حودق سوزن ساروش
پوسکلون هر کجه میخونه روزن ماه
فر دیجه هر کوندم عالم بال روش
سوز زانو جهانه ناز و سنناروش
صوفی دل مرده ناله خفا وین طاروش
کیجه نیش در در عبادت اب اجباروش
باش قان یالین باق کوردی کوردی
چو کله لاردر اوزارده دل حودوش

بال طینت کورد عاشق کلان بد
نیه بون کینه شود کلان کزان کرد
تندرد هرچ ای عارف زید بود کزانی
سنگر لشارون کرم بیکانه دوزدها

عجبت لی طلس ادبیا فالوت طالع
عجبت لی تا قصور اقا القبر منزله
عجبت لی بغیر الیابا جلی ازه بر کبه
عجبت لی کن الرق قالله طالع برقه

فینجی ایندی سمل اهل مور نالی
پینرد قیدی اکا هزن مور نالی
قورکانه صانده صوفی صرا نالی
نیه سالک اینی کورسه مور نالی

کوز ایدر زینتی عالم کجا غبار در کس
نگاه لطفه در هر یون کجا حساب زاره
ده مضمون بر یونیک قرینه زاره در کس

نقدیه و جدید

کوز هم زکی با همه درین بدار در کس
کوز هم زکی با همه درین بدار در کس
افتم وقتکه کنک کنک بدم و فایده بولدم
چکراه فایده بدم بکریان سزده دل زاره در کس
تقدیر میانی ز غلبه سزده بدار در کس
کوکون انش و فقه بدار در کس

نیات از زده طور رسو کجا در کس
کوز ایدر زینتی عالم کجا غبار در کس
نگاه لطفه در هر یون کجا حساب زاره
ده مضمون بر یونیک قرینه زاره در کس
کوز هم زکی با همه درین بدار در کس
کوز هم زکی با همه درین بدار در کس
افتم وقتکه کنک کنک بدم و فایده بولدم
چکراه فایده بدم بکریان سزده دل زاره در کس
تقدیر میانی ز غلبه سزده بدار در کس
کوکون انش و فقه بدار در کس

ایچون انشا اول زنده سگانه صاف زنده
بوی زیار و زنده عاقل اول دیوانه صاف زنده
عز در ایتمه لایس قرینه صاف زنده
صوبار ز جابه ن قرینه صاف زنده
نقاظ صاف ز جابه ن قرینه صاف زنده
سنگ کی جبه با عیون صاف زنده
باغچه طبع صاف زنده
محمد ز کجا جاره کوز بار زنده
قال طبع صاف زنده
انار سکی ایتمه در صفت صاف زنده

صوبی دوران نبی باغ فخر فخری
نوله کس کول صور سیم سگای شاه کرم
بکره طوفان کلبه ساز درون کس
باج دور و نوات کله دوزخ بوز بجه
الوانا آقا فانی فخر ان و شفا فوا
اور کاسا فلو تنگ فان الفهم قدرا فوا
کوزی بخون خانه عشق کجا صمدی
بر قرب اورد و طور دیوانه زنده
بچه باغ بدار ادکی لک و صفت
نفسی داد کجه باغ کهنه فان غیری

اور و فخر زنده زلف بر زنده زنده کار
جودان اوردیم عطفه لیکن فخر زنده
رضعت و بریدی جالب کربانه زنده کار
خبر این زنده با بری کس کلبانه زنده کار
سیرت زنده با بری کس کلبانه زنده کار
همه اسیر اولی فایده کوی صیدت
کندجه دوری حاجی بنیامانه زنده کار
بازین چهار کجا کس کلبانه زنده کار
دور کس کله داخل و دیوانه زنده کار
کجه در در بار و خان و نوا و صفت
بکون و بر زنده زنده زنده زنده کار

فکر ان کوز بود در حساب و صفت زنده
رقم اساس سیم کس کس کس کس
تقدیر میانی ز غلبه سزده بدار در کس
کوز هم زکی با همه درین بدار در کس
افتم وقتکه کنک کنک بدم و فایده بولدم
چکراه فایده بدم بکریان سزده دل زاره در کس
تقدیر میانی ز غلبه سزده بدار در کس
کوکون انش و فقه بدار در کس

قاضی ایوان سالار مکان پیرایه سی
 نوردن بر سر در در پیش زینیه سایه سی
 نیم اول کبسه تپی مطلق نقد فاعل
 خدا ختم بر بطالت نشه اقلیم کل
 نیچه اول در عالم اگر روز قیامت
 یابنی الهی ابریمسه لامانته ال
 تقابل بنی ارباب بصیرت
 هم رفتی ای در او جو به بر هین
 جهان کامران اولی در پیرسک
 هم فین اول هم جز اول هم فین
 نه خیم و زینه ندیم نه کلام زکم
 تو حکمت علی الله اولای زکم

چهار واری گرم و سردینه و قم و عقالده
 اسبجه اسدی سینه غولانه روزگار
 بر برهنه سینه آله بیچاره ای که دریغ
 سپرده کلدی کندی گلستانه روزگار
 جودون بیچی که گویم جود در هر ایله
 راحت و بروری جمع زودانه روزگار
نظیره
جودون اسمل آقوی برادر
 عجب کوروت اول سردوزمانه روزگار
 اسدی هاردری ارشکله دیوانه روزگار
 ز طهر اوله اولدی در دانه مقصدی

قانیر ایور شید بایم انسانه روزگار
 یکتنی ایدیگی ساحل رسی ایعدی
 کندجه اندی نری غلانه روزگار
 درانی کردنده طرز افسر ایله
 مصلحتیم لطفی نازدانه روزگار
 بایم کم نذر بادنی ظهر ایلی بره
 هب مقصدجه کینه مارانه روزگار
 بوکم سووی بنه زود الحوزی وار
 قانار قبول ایسه بیایانه روزگار
 ایله هر کنده بنده ورنه روزگار

الا الله بر فاسنه امثال ایدرتون
 بان قوم عاره باری مرانده روزگار
غزل
سامل آقوی
 خنکله کلدی چونکه بود روزگار
 خنم عجب بویون عالی سوزم بایم
 طعنه قانقدی از اعشیر سوزم بایم
 او مهنی کندی ز صندره کین بر بایم
 جو فخره بویون کندی بو زرم بایم
 می و جوب ایله بن روزگار باه صباغ
 ایله هر کنده بنده ورنه روزگار

شوغلیک ماورینی کویچه دوزم بایم
 داردن کلدی صانوروشنی چکار
 صار یایور کوز کورون کازی اورم بایم
 سامل عین خیالده رکمل نقش جان
 خنم عجب بنده بویون عالی سوزم بایم
نظیره
خواجه عجبی آقوی
 ساقیا بن عرقه باره بی سوزم بایم
 مست اولوب رویه نم دردی سوزم بایم
 چجه بلبله غوطه بیدم برکی زرم بایم

جهان طاسه چون حیانه سولان
 جوزدی مایه عری ممانه بولدی دران
 صار کلوب جفکی درخت عجب دار اجل
 اخیان تنه یا تو دلیل جان بی خبر
 آموز جام صفا هر خرفی بروردن
 بر بجم صوبی دروغ بوی اسکندر
 کس طلاع قلبی ناسخ بره زنده خدایت
 که آینه شکست اولم اولدیغ نیشتر
 کوب خنکله ای دل بجه جلده و جلد
 بولمیش قسمت لایسل غمی افضل

کرم او در جلد و کتب سید کچوری
 هده جنات عدن خادها خادین
 کرم او در جلد و کتب سید کچوری
 کیمسه در اسب استاد کاز بادمه
 ای بیغ فریاد رس ز بهت امداره
 کرم او در جلد و کتب سید کچوری
 کیمسه در اسب استاد کاز بادمه
 ای بیغ فریاد رس ز بهت امداره
 کرم او در جلد و کتب سید کچوری
 کیمسه در اسب استاد کاز بادمه
 ای بیغ فریاد رس ز بهت امداره

غزل عیبی افری
عنه الله علیه
 بند از بندگی زلفک سوادی محبت
 مجنونی بولدی بنه لیلوی محبت
 باشم قواق بی اسرکار فد کاه
 ای سروی بورلو خوشی اعلوی محبت
 ایینه حسن زار بو حسن الهی محبت
 حورین فالور طوی کویای محبت
 که زلفک که لعلک بلایزه کولم محبت
 دیوانه می سرحدی اوسوی محبت
 سورعالم ابا کجه او زور جبه اجامی محبت
 ایامنی بولدی بنه در یای محبت

زلف غریب اولدو کرک عسافه کند
 غمز هوروی ایدر بنه بچون طوع
 دلبری خلقی سوزوب اولدی لسانم
 سولدر بربر کاهل کرکون طوع
 کده لعلک بیزور اوجسور اوه لم
 طاسن زورین کیدر لور لیله جانم غنچه
 دور سوزور لور لیله جانم غنچه
 اله الدی برنج کل قامت عوزون اجه لم
 قدیم صفت ویر له یاده کلگون اجه لم
 کامله صفت ایکی اجهان نوز طوع
 کلک حسابیه کلفا مدی بیروز قدیم

اولدی سردی عسافه کون طوع
 زلف غریب اولدو کرک عسافه کند
 غمز هوروی ایدر بنه بچون طوع
 دلبری خلقی سوزوب اولدی لسانم
 سولدر بربر کاهل کرکون طوع
 کده لعلک بیزور اوجسور اوه لم
 طاسن زورین کیدر لور لیله جانم غنچه
 دور سوزور لور لیله جانم غنچه
 اله الدی برنج کل قامت عوزون اجه لم
 قدیم صفت ویر له یاده کلگون اجه لم
 کامله صفت ایکی اجهان نوز طوع
 کلک حسابیه کلفا مدی بیروز قدیم

او موی هاله آغوشه الدم بویکجه
 کرم او در جلد و کتب سید کچوری
 کیمسه در اسب استاد کاز بادمه
 ای بیغ فریاد رس ز بهت امداره
 کرم او در جلد و کتب سید کچوری
 کیمسه در اسب استاد کاز بادمه
 ای بیغ فریاد رس ز بهت امداره
 کرم او در جلد و کتب سید کچوری
 کیمسه در اسب استاد کاز بادمه
 ای بیغ فریاد رس ز بهت امداره

سزا بجز عسفی کاس دی دربار
 کتم اولدی الت اولور افرار کجبت
غزل رسم آفری
 اخلو و در قاره کور و صفای جلیه
 کیمسه لر شمع اچار لوبی و فای جلیه
 زلف ک ما نون کا صیحه اوج کور
 ملک صبر کجی ابرضای جلیه
 شمع طارک و کده بانقه راز و نون
 قل قدر کجانی بندری بر جلیه
 مالک اقرض اطمسه سر مهر و شیر
 سنا زوی مالک اری مهر اری جلیه
 طالع صائم معان ایزی هوای جلیه

مید هزاران کج معاولر برای جلیه
 خورشید کاه صفت نیش ایزد هر روز
 قاره لریه قارور کیمین و فای جلیه
 دال قش کلسه کور کورم دین کازور
 کورم کماله بر ششای جلیه
 طارده کرم اسار لور ک ای سفا
 قزاق ایل اولور اولسون فزی بر جلیه

نظریه: اسم آفری
 سنا زوی مالک اری مهر اری جلیه
 طالع صائم معان ایزی هوای جلیه

همه سیر لونه عاشقه ایدر کجبت
 وصلی قوزار اسی اچار کور کجبت
 مخفیجه اولور بار باره بازار کجبت
 بو کون زمان عالیله اچار کجبت
 هب نور کجبت دینی اچار کجبت
 کورن کورن بیلمه کورن اچار کجبت
 کور بار بری کجبت بری همار کجبت
 جرد رکور کجبت بری همار کجبت
 زاهدنه جارت ایدر اچار کجبت
 بر مجلس رندان اولور اچار کجبت
 عشاق ارمضاندر مدی کفتار کجبت

نظریه: عطار کاسل آفری
 رحمة الله علیه

مدح بایلی اعلال د لبری عقیق
 مست ایدری می نشسته مهر برای کجبت
 سن ماله کور و ادری دل اچار کجبت
 ای بدر مهر نانی اچار کجبت
 بر اشنای افر کورده لم اچار کجبت
 سووم سنی فغانی قائم ناز کجبت
 کوبینه قرین اوله اچار کجبت
 انصای مرام خود اهل اچار کجبت
 عرقان طرا فله بپور دلدی فخر کجبت

عبارتانه اتم جانی بار سول الله
 رکنم مودیه هفت اسمانی بار سول الله
 رویجه مقدم قشطن ادم صلب اکرک
 دستندی جودیه باقی طاق بار سول الله

مید ایل ایل ایل ایل ایل ایل ایل ایل
 کیمسه لر شمع اچار لوبی و فای جلیه
 زلف ک ما نون کا صیحه اوج کور
 ملک صبر کجی ابرضای جلیه
 شمع طارک و کده بانقه راز و نون
 قل قدر کجانی بندری بر جلیه
 مالک اقرض اطمسه سر مهر و شیر
 سنا زوی مالک اری مهر اری جلیه
 طالع صائم معان ایزی هوای جلیه

نظرو جانب افندی
 شفق آسا کول بر خور در رضا الزند
 در طاس فلک کلید در رضا الزند
 سدر بارخ غله باغش تا سر در راه
 فراقت آفتی از نور رضا الزند
 کول سوزی لعلکله بویای قنقرفانه
 مکرم اولیک میخور در رضا الزند
 خیال عارض کفای من ای رضا الزند
 کوزیم باغی فرخنده در رضا الزند
 دکل مخصوصی فریب بر نایب ای جیب
 در طاس فلک کلید در رضا الزند

صداد
صدوت افندی رحمه الله علیه
 الدلیل بالانوار بر معیبه دلبر
 جزبیه خط آور
 در کسر عشاق لفظایه اسر
 بلبل کافر کبر
 صدورم آری وسمه سوزیدگاشتی
 اول عشق بلمه منی
 وار کید و سوز و من و من با کبریا سفر
 اول لفظیکه مظهر
 دل خار می آری توری بقیدی کند
 قر تاروی اولک

در ای مه قفی بخور در رضا الزند
 رویدم صا آله بر خور در رضا الزند
 تلویح برزم هر چه آله سوزی خاککله
 قرین کریم فرود در رضا الزند
 فکله رضای به کوز در رضا الزند
 جگر در اولکله و سیه اولکله
 صبا سینه اش کلا در رضا الزند
 تمام قوی کلک در رضا الزند
 دم صبه تله بلک کوز در رضا الزند

هم کسودار قوی زین بیره بر کوز آله
 قوی و بر ای مه قفی سوز کوشای
 آورد و باش در غلظه تا سوز اعظمه
 اولده سوز کوی صفت و صبا علی
 هب کله سوز در وجهه سوزی بر کوی
 قبل تدر در غلظه اول سوزی بر کوی
 غلظه تا اول سوزی در سوزی
 ثاله و قوی ای لاری بهم آری بر کوی

صدورم کول انیم ظالمه در دردم نم
 در خار جار غنچه در خار و هم جار

بل درون اخبار دیوانه دورم
 طاش اسطه دورم
 صالدری از اخبار دیوانه دورم
 آدر مدعا لنگر دورم
 جورین حکمی هم اسم دورم
 مقصودینا ایری دورم
 بریندی آفر زره و جلیق ایلا دورم
 بزوبله قدر دورم
 مستوریندی راز اولدر که بولور دورم
 کوز باجم اولور دورم
 باران می سفیف نه چون فرالید دورم
 المکره سیکر دورم
 کلیم دیوانه دورم
 ابرخات بنسیر دورم
 هم جبه دیوب اه اولور دورم
 شاشندی زنده کیه دار دورم
 ایندی لوقا اری دورم
 معارضه اولوق فله مراد دورم
 بابون کی سکن دورم

کوزله و سترجه دورم
 او سله رفی دورم
 ایندی اوری معجزان کندویه رهبر دورم
 عشاقی زکی دورم
 دولاب ایله قسیم جان بولور دورم
 بوقله دورم
 جانگر بوسوم دورم
 طالی تجلد دورم
 ویرانه دورم
 جان دورم
 کزوف سوزنی دورم
 کاشانه افرینه ایودوی دورم
 کلیم آرادان دورم
 مابین حخته کاصدی دورم
 انقاره دورم

بوسری قوی بوغوسی اما با ایند
 لوز می بود ایند
 دودلی کوزدی بی بی نای آشتی
 اول کرسی
 بفرین کسب زین نظر جو خیز
 هیچ اوله کدر
 جفته قادم اولسه او جاردیم او بریده
 سن فالد کبریه
 دودت امل هبا و کادو کی استر
 کوزرجه اکلر
 بو جانی بکن نه برات نازی

حوتن طرد و طری
 دلخانه عشاقده هیچ قوی صباغ
 کافو کل کفر
 بلدریسه نای بیق در ایقار لر
 ایندیو چیار لر
 اغوشنه کرس او می بیله بی کوزر
 این اولسه بیست
 دو لکر کله دیکر روش ایترش او کافر
 کازنج دو ماهر
 اولمازی دین کول اول جمله زنجیر
 زهنگی طایفه ویر

دل قاری کسر
 بوسری سردانه قاسب قوفات
 اول همه مو حالت
 ابروسی امام کز الله مقدر
 بو قدر کلا کوز
 مانند بریک
 دانی دوی می
 فوغندی بیگوت کول کونین سر سر
 استاده هوزر
 جودم جلیب بر یلورم دیق قلدر
 کچه املر

غلبه یارم کی کوفت اولدی جاورد
 صوف کوزده الله است
 صون قالدی بول ما الله فام افردیم
 شوره قوس
 بایروس ایدریم با یون خیر سراسر
 بود الله بر بر

نقطه بر اولی سامل
 کوردن یکی بر این برافت دکر
 غایت ایله دهر
 بچشم آورده اگامان اگر

موارثت و لورالت سکا یا اور
 باق سنده او در
نخل نابی اقدوسه الله علیه
 کلین اوله زرت تانا چندن
 لب بسته ناز سوز انمز دهنون
 اول یوسف صبر نذر اوله بیزرت
 بود ز اوله ز بار صابره همدن
 اول بلینیم کیم کوره فر طالب و صلیم
 بر صورت احد سز با بد نزلت
 بر تاز سولم که دهانم کیمی بو قدر
 اولدی کیمی داغیه سب ز قشک
 کلمتی زلفه بند اولیه عشاق
 اهور صلا کسته و کلان سنون
 دلبر دهنونک بوز این خزل الوسون
 نالی نه بار انه هدیه سنخون
 عشاقی هدیه اولیه خنخو زبان
 و صبری یور غمزه خاطر سنخون
نظریه رشیدی اقدوسه
رحمة الله علیه
 مست اولده درسامعه نظره همدن
 جوشن البسته کوزوله ذوق همدن

طوت نهم وصالده بی معقدای بار
 ظن ایله هویار
 سچین سکن ورا کاجالر جویا چنبر
 فاضل و کتر
 قاشی بی بی بلبله مان حضرت خنجر
 ای دایر خنجر
 باب خاطر بی سندی اول بویه سحر
 زلفه و کله مغز
 نغز این تم دردی جاناناسی اول
 انکم سلی اول
 اولدی سکا کربین کینلر طوطی رفیق
 طبع سها بیت ازیر
 البده کیمیشه اهرام او رفیق
 کلدی بوقیبه
 قورنر ملک بجم اوله دیوز بدتر
 زین عودانی اول دایر کیمی ای دل
 عاشق اولدک سزنی کاله بنیت وزیز
 غار قانی نذر
 قیام او نغزه کلور آزاره بایر کیمی
 سا بلیندن صوسا

اول مقدره در فتنه هوا اتش سوزان
 نایب دبه بکم نه حالت دارا کنده
 ای سوزی ندنا ایله بر سر دین اتش
 تنه جبه واروب کو کوسور بخت وار

نقطه و غرت

فوشیزه بجانه غرت وار کنده
 اول کوزاری خور ایله محبت وار کنده
 کیم در او خانم بکنه وار ار ایکنده
 الما ایلیاره اراقت وار ایکنده
 بریده ایکنه دونه بجه دله ایله اما

نقل ایله هم او مجلسی و صلبت وار کنده
 لطف ایله سوال ایله ایام فرات
 بیله دره ایله سکونه فکرت وار کنده
 اول اقای خور ایله هر ایله فاسا
 بیله خیره و بیله دلو زکات وار کنده
 دستم ایله غوت این اولیله او کار
 بریاده بکنر که حرارت وار ایکنده

ماهیچون استم اوله ایله که انا در
 کور بیلک اسکنی لوب حیدر لوب لوب

بسیه کورین سوزی صفا بدندان
 زندی بکار ایله او فوله و هله
 اولدی بو خول بر کل رخا بکندن

غزل بدیع اقدسی

بر سوز دیدی جانانکه کرمت وار کنده
 دونه بجه به در ارشاد وار ایکنده
 بجازه صفتی کورین سوزی ده اما
 بر بسفته فری بسفته طاف وار کنده
 ای واده او صفتی قانی الدی فرام
 نمنی اوقوب کوری برکت وار ایکنده

بر سوزی کورین صفا براری
 صنده اولدی راجه ما سمندان
 جان سوززه بر فقه دق سینه اولدی
 زام سوزلف سیه بر سنگند
 کارم سیه ناز ایکنه کسه ده فکم
 قات سوزم ناز ایکنه کسه ده فکم
 هم کوره ای برده فکوب ما بشار
 ندم ایکنه در سوز ایکنه
 در بوزه نور ایکنه ایکنه
 مه کسب ضیا ایکنه و مه صند
 ایکنه هم او قدر صاف نادر

نیت بی عاقلان فاشه و آن برین
 روی تو در دیده ای یکی نوره در راه ما
 سیرت خدام تو در ما تو نویسم که بر روی
 لیبی غریبه ال امه صفتی اما در
 سیره سیرت که تو در صفت برین آری
 الذی در بر دیده چه و در این ایوان
 تو ای در بیغ تکلفی چه در تار
 سینه یله نارسه با قشک تکه با یاد
 او همه حیدر صفتی او همه در قیاس سوز
 صبی برین سگال صکره بیام قافله
 روی صبیان البیتیم که در روی پر

عاقل و کامل از او بیایه ره رویان بر
 که بوجوه و صفات بیست تا در این
 نئی با نام او که در هر سوته تله با
 آینه چه و در روی در این فرقه بر چه
 صیب صیب از صوبه در این فرقه
 فرقه در این فرقه در این فرقه
 فرقه در این فرقه در این فرقه
 فرقه در این فرقه در این فرقه

با نغمه نانی در بینه ما که اولی که با نیت
 پس سر کی تو که اولی که تو که اولی
 چه با نیت چه با نیت چه با نیت
 این که در بینه چه با نیت چه با نیت
 مفضل فاعل مفضل فاعل
 کیم بدتانی و تو است که طی
غزل قوی قوی
 او کل غنچه آهنگ در او تو را طرم
 در کسوت با در صفا او سوز در تو را طرم
 سر سری خال خرافات موده در تو را طرم

با نیت چه با نیت چه با نیت
 مفضل فاعل مفضل فاعل
 کیم بدتانی و تو است که طی
 او کل غنچه آهنگ در او تو را طرم
 در کسوت با در صفا او سوز در تو را طرم
 سر سری خال خرافات موده در تو را طرم

غزل قطب
 بر جفا کار و سحر بسم وار بسم
 کلاه عری نلف ایله و سحر کارم
 سون عشقنه چون یوق ضرر و دردم
 عروش بیدرم سکا اولدول انشای
 نلیم سولیم مریک کدر وار کدرم
 نلیم عروش کمال ایله و کل معنای
 بوفسه اولدیجی عهده هیزم وار
 رفته قیولم حوی سادوبو
 سولمشن بیجه یوزیک انیم وار انیم
غزل سداق
 صامت بیچ کهنک خدم وار خدم
 وارنیم انش کاه بیلم وار محرم
 لاله لاک دخی بی لب انیم وار انیم

غزل نیمی انی
 راضیم هم یا بیدرسه یکا سود و سینه
 عار بیدری یله صد باره و قیسه
 وارده بی یلوردم بوینه طایف
 دم و وطنه یکه حال اولور بی
 تک می زلف دلوریم بوزار ایله
 کلیم بی وارنیم ندر می غفدی کورون
 بارون غیری کور کور می کور می
 ای بیجان زمان نعلیه ضال اولدی
 کلیم کورنه بیجان بی کور و وطنه
 کلیم بیجان بیجان بی کور و وطنه

غزل سداق
 عاشقانه زمان ابدیه یاد بخت
 بر طایح دلوف کوهکن اولش سداق
 بیک طایح دلوریم یوق عذار
 بی موی تصویر ایله فرط عذار
 کوروش طویلالم واروب بو عذار
 بوس ایله ایلمی واروب بو عذار
 زاهد اولسک سندی انیم ال اظهار
 سو و تقدر حالی انیم ال اظهار
 اولماری کجا کس دن امداد بخت
بیت مزاجه حافظ تبرای
 دو من از خانه نقوی بد افتادم و بس
 بدوم نیز بهشت ابد از دست بهشت

کلور من شیم بیدری نایب نایب نایب
 دیون شمه ای زلف نایب نایب نایب
 ایله کی بکلم زینه باره حوز بوزوم
 صدار لب بر طفل کسور قورک درانه
 بی غلار بی غلار بی غلار بی غلار
 ریازد کای بی غلار بی غلار بی غلار
 هر را غلار بی غلار بی غلار بی غلار
 بو شیری و طه سنده کالی برانه
بیت
 کون غله که کلور من فانداری بیل
 کینه ناز اولور کلیم کیه کلیم کلیم

ز ناله بیمن از ایله بارنه هارانه
 بیج سکیاست ایلیزای هشته
 مصفا سندن بیدری سون کیمه صفت
 اگر بار کما هم نلیمه یا عروشه
 اولورسه عهده بیض من لطف جه کبول
 تقی حاتم بیدری طرانا به اوله بیدانه
تکبیر
 الله علیه
 سنزد زاهد فانی غریبه بیجان بیجان
 هوز غریبه سالی نایب کسان سنزد

باز اولیون درون کجه اغیاره بیای اولیون
جهه کزین سوز کزین دن قورم وار قورم کلین
اینکله ای دیوه قورم هله یاره کلین
کلیندن کورم کلین قورم وار قورم کلین
سیرمه شهر مراده سیرمه وار سیرمه
باز اولیون درون کجه اغیاره بیای اولیون
جهه کزین سوز کزین دن قورم وار قورم کلین
اینکله ای دیوه قورم هله یاره کلین
کلیندن کورم کلین قورم وار قورم کلین
سیرمه شهر مراده سیرمه وار سیرمه

تاریخ موقخانه قاضی
مدار خیزه از کور کزیه ریم کلیندن
باز اولیون درون کجه اغیاره بیای اولیون
جهه کزین سوز کزین دن قورم وار قورم کلین
اینکله ای دیوه قورم هله یاره کلین
کلیندن کورم کلین قورم وار قورم کلین
سیرمه شهر مراده سیرمه وار سیرمه

تاریخ موقخانه قاضی
مدار خیزه از کور کزیه ریم کلیندن
باز اولیون درون کجه اغیاره بیای اولیون
جهه کزین سوز کزین دن قورم وار قورم کلین
اینکله ای دیوه قورم هله یاره کلین
کلیندن کورم کلین قورم وار قورم کلین
سیرمه شهر مراده سیرمه وار سیرمه

تاریخ موقخانه قاضی
مدار خیزه از کور کزیه ریم کلیندن
باز اولیون درون کجه اغیاره بیای اولیون
جهه کزین سوز کزین دن قورم وار قورم کلین
اینکله ای دیوه قورم هله یاره کلین
کلیندن کورم کلین قورم وار قورم کلین
سیرمه شهر مراده سیرمه وار سیرمه

نکاه لطیف آید بادیدر شبیه آفتاب
عزیزه طبعی که با دیده صاف
آثار بارانیه صافیه با تندرستی
قوی صفی است که با تندرستی
بواحد از همه باری که با تندرستی
طوبه باری که با تندرستی
سزاوار است که با تندرستی
بیک که با تندرستی
خاندانی که با تندرستی
باشند که با تندرستی
حق و برکت که با تندرستی
فی حبیب و علل که با تندرستی

نکاه لطیف آید بادیدر شبیه آفتاب
عزیزه طبعی که با دیده صاف
آثار بارانیه صافیه با تندرستی
قوی صفی است که با تندرستی
بواحد از همه باری که با تندرستی
طوبه باری که با تندرستی
سزاوار است که با تندرستی
بیک که با تندرستی
خاندانی که با تندرستی
باشند که با تندرستی
حق و برکت که با تندرستی
فی حبیب و علل که با تندرستی

باز آید که با تندرستی
و از تجربه جوی که با تندرستی
و کندی فالدی هر آن آفتاب دره اجزا
و قاره بیک جوی که با تندرستی
کال قدرتی که با تندرستی
بچه های که با تندرستی
چنانکه موی که با تندرستی
سوزن خازنه که با تندرستی
عمداً مرغی که با تندرستی
از در و دران صدفان که با تندرستی
فانک که با تندرستی
سانبل خلقی که با تندرستی
اوش بکلنی که با تندرستی

باز آید که با تندرستی
و از تجربه جوی که با تندرستی
و کندی فالدی هر آن آفتاب دره اجزا
و قاره بیک جوی که با تندرستی
کال قدرتی که با تندرستی
بچه های که با تندرستی
چنانکه موی که با تندرستی
سوزن خازنه که با تندرستی
عمداً مرغی که با تندرستی
از در و دران صدفان که با تندرستی
فانک که با تندرستی
سانبل خلقی که با تندرستی
اوش بکلنی که با تندرستی

باز آید که با تندرستی
و از تجربه جوی که با تندرستی
و کندی فالدی هر آن آفتاب دره اجزا
و قاره بیک جوی که با تندرستی
کال قدرتی که با تندرستی
بچه های که با تندرستی
چنانکه موی که با تندرستی
سوزن خازنه که با تندرستی
عمداً مرغی که با تندرستی
از در و دران صدفان که با تندرستی
فانک که با تندرستی
سانبل خلقی که با تندرستی
اوش بکلنی که با تندرستی

باز آید که با تندرستی
و از تجربه جوی که با تندرستی
و کندی فالدی هر آن آفتاب دره اجزا
و قاره بیک جوی که با تندرستی
کال قدرتی که با تندرستی
بچه های که با تندرستی
چنانکه موی که با تندرستی
سوزن خازنه که با تندرستی
عمداً مرغی که با تندرستی
از در و دران صدفان که با تندرستی
فانک که با تندرستی
سانبل خلقی که با تندرستی
اوش بکلنی که با تندرستی

دایم سینه چیده جان بروین اویدم
 صد کوزه خور اولدیغ انورین اویدم
 نبدیج عزاله بدوزخ کوزین اویدم
 ایتمدی سفر کلدی او مهربان اویدم
 دل منت زون اولدی نه فالدی حاتم
 غم کاوی سیرکی غلوب اولدی جهم
 صفوت سقر کلدی او مهربان اویدم
 ایتمدی سقا عیسی کوزین این کوز عالم
طوخانه لی صفت اقدی
 جام لعلی ایله حالت قرار سید
 نطق باکیضه عنقرود او در سید
 هر ایدر عنوه داننده کلا در سید
 لعلی کلینی نبل بر کاوسین اگری
 رویند و درو محمد صبلور سید

طوخانه لی صفت اقدی
 نهوت این عورت
 لطف لایح قائم عذاره کور دم
 ایندی سیر کلدی او مهربان اویدم
 بنادرینه عیاره دلن چاره کوردم
 ایتمدی سیر کلدی او مهربان اویدم
 مویون دردی غمی شادی ابلوطلدی
 بییم ناله ایلی درین غم اولدی
 ایتمدی سفر کلدی او مهربان اویدم
 غم کلدی او مهربان اویدم
 ایتمدی سفر کلدی او مهربان اویدم
 ایتمدی سفر کلدی او مهربان اویدم

کامله شفقت
 کلبه ما ترم او جانی نیگا فاله
 باشا وین آله
 زاره بو جوت غافلکوت
 منصور اولور آلت
 جگر صه بن زاره بو جوت غافلکوت
 نوح عورتی اعطایه الله سکا باشا
 سن بلک سنه باشا
 احد کی ایله غمزد کر داب هر میت
 طوفان مصیبت
 بجان درجه ایله انورده ما نوره
 سوز در دریا کرم و خانم عطا سین
 الفعور کات الظفر ایلد رعایت
 و بیایه حضرت
 ا جانیبه التین بی با نغه زین ارسو
 خضر قران سن ولسو

عمومی بی غمه فار نظیره صودنی
 اوزم بوجه ایلدیم اول کویله الفت
 کوز ایندی ایلیت
 آه آدی سطلت اولدوم بلده
 حینن زار و جالی ایلدیم زار
 هر نوره ادرغه با نوره ما نوره
 بجان درجه ایله انورده ما نوره
 دیر یقود اندر کی سبب فرزند عاق
 اسکی من ای دل
 نجان مان الله کت ابد شفاعت

دخا لیدر میت
 صند اولدو عارضه جوبینه نیت
 حشر لطافت
 طونن طوبی اسی جری ندر
 سبج کی یارم ارمه قلدنود اقامت
 عشان کولای علی غمزد احرار
 بو بوز ادرار شاد و غامض
 ایندی کجا بلذک با جاز حال تغذیر
 کلک او صبر و قنیه ده ساغر زوت
 کسور کلام حشر

نیزه نگاهنده نهغه بیجه حالت
 ای فوج روفا درسی ما نوره آرمه
 بلوزره اولدو اوج ملاحت
 کوزمن ایام زینبی اثارن
 بفرطه زون ایلی کصب مرکز
 اول بالدر بیخیمه بر افقه ندر یکلد
 بیجه به او غرار بیان ارمه کور کلد
 اولسه به هو ایله کول غلبه بکت

دارم حال زلفان ای قطره ای بی
ای که ای عیون زمار و جهان بوی
باید چه جود تا وک اولی غیر و بود
مهربانه جندی یار بود باستان بوی
قدیم طو نالدی کنگه قاشی کان بوی
سپیده صانده در امن ایوان بوی
دل شمع کون در راه قاشی مع رنگ
بایدی کلا لدی تا طرد بوی
رضاره در کدی کاکل اولی بوی
ضمیم علی و دردی کاکل اولی بوی
بایدی کلا لدی تا طرد بوی
رضاره در کدی کاکل اولی بوی
ضمیم علی و دردی کاکل اولی بوی

فانوس سیم ایلمی غنچه نیر اسکست
اولی در بیخ ریح تخت عان بوی
مولد روت اولی در کس ایلمی فادری
زلفان خالی ایتمه بریان بوی
قالسوه بران غری و زلفه و سامل
اولی کجا و ما و او مع صوبت بوی
نظم بر بی صفت زبیر اقبایک
طو رنگای زبیر ابندی بان بوی
بیت دانشی کوروم صام ریح
نظیره فادر اولی تا نظم اولی بوی
غزل نیرمان عالی افندی
جهان در نامم هیچ سکا کبر کار اولی
صفتی الذمه در کس ماله اولی جانان
کلز کنگه در کسه جبارم بزار اولی

کاوست دکاه سا حراه وضع و غنچه
هر زمان بر فتنه بیدار بود
صیری معنار ایوبی افاده بجز درت
اه اولی التوه کار کاشی کنگه دل
هیچ اولی ترمی طور و مجور درت
برده بوش عب صدر اصنام اولی
مست غم اولی غم غم غم غم غم
وقت قصصا ششم بوی و ارسه طو رنگ
نذر اولی شامه بید و ارسه طو رنگ
غزل ناطق افندی
رضاره در کدی کاکل اولی بوی
ظلمت ایتمه فالدی کاکل اولی بوی
هر ناز و دردی کاکل اولی بوی
صانده کنگه دردی کاکل اولی بوی

غزل ناطق افندی
ای غله کل ایلمی غنچه نیر اسکست
اولی در بیخ ریح تخت عان بوی
مولد روت اولی در کس ایلمی فادری
زلفان خالی ایتمه بریان بوی
قالسوه بران غری و زلفه و سامل
اولی کجا و ما و او مع صوبت بوی
نظم بر بی صفت زبیر اقبایک
طو رنگای زبیر ابندی بان بوی
بیت دانشی کوروم صام ریح
نظیره فادر اولی تا نظم اولی بوی
غزل نیرمان عالی افندی
جهان در نامم هیچ سکا کبر کار اولی
صفتی الذمه در کس ماله اولی جانان
کلز کنگه در کسه جبارم بزار اولی

سوزن طالع و روح و نیر اسکست
عجب کل بجز درت و بزار بوی
بر بار زما صد وار کنگه نیر اسکست
بچون عاکی سیم غم ایلمی فادری
غزل ناطق افندی
نذر غم غم غم غم غم غم غم
او کل غم غم غم غم غم غم غم
کورد و وقت کورد کورد کورد
اکثر غم غم غم غم غم غم غم
سکا اولی غم غم غم غم غم غم
عجب بر بود ما شش غم غم غم غم
اولی غم غم غم غم غم غم غم
فغان ارتق فغان غم غم غم غم
کلاک دوری کوردی غم غم غم غم
بویست ناطق کلز کنگه دردی بوی

فکر در کل و در ایلمی غنچه نیر اسکست
میان نایب غنچه ایلمی غنچه نیر اسکست
سینه سینه غنچه عالم غنچه نیر اسکست
فانوس سیم ایلمی غنچه نیر اسکست
نیده ال در و سولان غنچه نیر اسکست
در و غنچه فغان غنچه نیر اسکست
بچون شب نایب غنچه نیر اسکست
دل غم غم غم غم غم غم غم
تو غم غم غم غم غم غم غم
بیم غم غم غم غم غم غم غم
آلوف کل بانه غم غم غم غم
اولی غم غم غم غم غم غم غم

جان و دل عشاق نجات در تاول
 ای حسن بود زین صفت و معنی
 بر دیده ارباب نظر کرده تجلی
 در طلسم سلطانی و معنی جلال
 یعنی که توفی عشاق و معنی جلال
 هم پیش توفی در دلک جامه هم پیش
 چشم توست و بهر جامات ای رخ خورشید
 از دیده بگویم بکران بر رخ لب
 از راه جزا هستی ما فادای نیست
 جز عشق تو جان هوار هستی نیست
 در ملک حسن جوید ز تو کسی نیست
 وقت که کوی منی الملك بدعوی
 از روی تو خیز شده اصحاب خرابات
 از روی تو هسار ارباب مناظرات

شیخ آریه کارون توبان است
 عشاق در آن عیفا خود غم بگذرد
 در زبان خلای حلا کند و بگذرد
 بنده دیده نفی دیده غبار بگذرد
 غار طلب از غله آفت کز بگذرد
 ایامی دل مالک شود خون کز بگذرد
 کلامی معارف خیز حواصه بازار
 از غیبی دو گوید کوه کز بگذرد
 می رانم از ظلمت روی تو کوی
 زان روی در است بر عشق تویی

در خلوت ناردک ریاضات کشیم
 در واقعه اسیر سموات کشیم
 در چشم دلم شفیع نوحا است
 نور که بترستی در جهان دره خالست
 چه صوفی تراست همه خالست ریاضات
 دیدیم که ایها همه خالست کشیم
 در آن ازین خواب و خالوت بوی
 از کلین تو صید جویشد بوی
 ای زاهد صوفی بر او زان راه بوی
 از دیده هستی جود هستی همه اوی
 با ما سخن کسفت و بر امان کوی
 چون ما زید کسفت و کراخت کشیم
 اولاد و عیالات دل و طلب جزین است
 اطور مقامات دل و طلب جزین است
 که همه اینها جلا جلا طلب است

در راه ارض ازین دردی تالوار کشیم
 عاشق با عشق با تو خودی بود در راهی
 عاشق با عشق با ما عاشق با عشق
 تا جات از نوردن انور کشیم
 در صف صبر و زاریات کشیم
 جهان جام و رو خات کشیم
 از کوی عمارت و اشراق کشیم
 نامهر تو دیدم و زودت کشیم
 از جمله صفات انبیاء آن کشیم
 در هم قافله غبار که کشیم
 با این جهان نور عبادت کشیم

عاشق با عشق با تو خودی بود در راهی
 در راه صبر و زاریات کشیم
 عاشق با عشق با ما عاشق با عشق
 تا جات از نوردن انور کشیم
 در صف صبر و زاریات کشیم
 جهان جام و رو خات کشیم
 از کوی عمارت و اشراق کشیم
 نامهر تو دیدم و زودت کشیم
 از جمله صفات انبیاء آن کشیم
 در هم قافله غبار که کشیم
 با این جهان نور عبادت کشیم

عاشق با عشق با تو خودی بود در راهی
 در راه صبر و زاریات کشیم
 عاشق با عشق با ما عاشق با عشق
 تا جات از نوردن انور کشیم
 در صف صبر و زاریات کشیم
 جهان جام و رو خات کشیم
 از کوی عمارت و اشراق کشیم
 نامهر تو دیدم و زودت کشیم
 از جمله صفات انبیاء آن کشیم
 در هم قافله غبار که کشیم
 با این جهان نور عبادت کشیم

امت محمدن اولك مصطفیٰ لیلروز
فردی بخیر یکدیگر خفته سلطان و لشکر
این او کم بجای خلت غنچه سلطان و لشکر
کجنگ ز اور کند روزن سید جان او
تا یکی کون کم یوقای او دم هم آن او لشکر
کاسه سبب خواجه ارباب عزت آن او لشکر
بره دل که بر صبح کونیه بر آن او لشکر
دونه دور که در حال کس او لشکر
مهر مهر در کس مشهور در آن او لشکر
فردی ناچیز کین مشهور در آن او لشکر
زین و ویران بلورینده جا کر کبی
بولد اول و خیر ایلرینت حضرت کبی

خانی خلی کلان بینی چون عالم کین
ایا ای هر کجا بینی بقدر دانه کین
از آنجا که هر فردی با یکدیگر باور کین
باید روزی با ناله تا باید روز
راستی غنائی آید تا باید روز
صنعه مانده صیاب می هر باید روز
غنی صیابنده مانی او را باید روز
سور صدک باقی بقا خوردن تا باید روز
کسین بود خوردن ای زاهد طیار باید روز
اضار بندان ندال عا باید روز
قادر جام مدام الیک صفا باید روز
شاه طغیان علی بر نقی باید روز
سوق وولایا باید صبحی باید روز

هر محبت و زینت بر داشت و باهی
تا می کند قطع علاقی ز خان بن
الرا می اگر شاه فقیران مرد کاهی
بلج مثال زایس بود کهنه کله می
دار کید و زرم سلطان امن فر کین
سوف در صیاب اندوه اربا بود امن کین
چو در کرب و صیبت از حق کین
ورت طو عیله ایضه رب و صیبت کین
دینت او رسفالت فقر و ان کین
روی از جام کین آرزو منت کین
با بد بر اوت دید بر نام کین
ز خان نامردی سر مد و زرم کین
زینت فکرا عالم و دینا کین سبب کین

کره درین سبه و دیوان کین کین
شوالیه ای ز الطاف الهی نوید
مردهای کین زینت او بوسید
هذه روضه من علی الفسفات
چون زرم زلف اسرار الهی
نادان شدم از معرفت نامتناهی
از ظاهر و باطن جوهر سبزه یونانی
بی زبان کین چه سبزه یونانی
کونین سوزده بود وقت دور زنی
چون حکیم انکار محبت که کردند
است که دروغ ماهر درین حال کوهی
چون غنی تو نام هر دو کین زینت

تاقت از او جان مهر تو چون خورشید
همه زارت چو کنت از آن مهر بدید
در هلاکتی ز درین باغ چه کلید بدید
ما زاریم شما می که تو نام کین
ورنه هر دم زوار کشتی وصلک کین
فالت عشق یاد بجز آن کین
که بسند غرقه اجا صوفیات کین
دوره عشق در زیندین در عقلا
مذهب زاهد کجا فاشی عشق کجا
ان کجی علم ا حاج امد و ان عبد عشق کین
نام ما کنت صودر و عشق کین
زرقبان بد فعال و سه کار چه علم
و در کشتی بود در تو سید تا بقدم
یوقای تو در این محبت جاب و کلم
که در بعد وفات از کین بوی وفات

هر دلی کین غنی عشق خود را بچون
ظفر و شمشیر جانش ز سکه کرد عاقبت
جان روی خودت در ایل از جمله جوان
ای صفات تو زینت درین وقت کین
جلوه کین کین تو در دیده اشیا و صفات
دریم هر دل و جان کره که چون صفات
از تو بود کین غنیمت کین
ما کین کین کین کین کین کین
ای کین کین کین کین کین کین
هر کین کین کین کین کین کین
سک فضا چون غنیمت کین
در بیان عدم چون غنیمت کین
از نای تو در اقا صیدانی کین
خاست عهد نفی لیک ز اهل عرفات

تالی بندک بر قضا کرد خداوند
صفیون

موی مصطفی و موفی نیک
بصیرت کی کس از العالیات سزای سن
دور و نزدیک علی صاحب لولک کوی سن

غزل شاهدی صاحب خفنه
مولود کردی اول صبا کی کلمی
دین و دنیا بیه سماع ای بیصان کاو کوی
سکه چرخ آورده سنای زهره صین بیوی
ایندر سن بر تقارار چون مهر موی
سکه در قوی لر سن عظم کم کور سربیه

آنکه بیعت ایوب در دوش اولی شاه اولاد
تیرا شبیه کماهی شبیه از کاه اولاد
قرنقه نا جیدر نا کله اهل الله اولاد
اکلابوب کندی وجود بی کت نبر الله

بن سحاسینی عاقد در جابلانک
چیه اولسن دلاوی نطقه ما بابلانک
هر اولسن در دلاوی نطقه ما بابلانک
عالمی سیرانه مالانکی بری بابلانک

عاصی جرمی اعنه فاندانک صفیون
ساقی کوی کوی علی الرضوانک صفیون
قل نفاخت لردیم مصطفانک صفیون

مصطفانک مظهر کسن جی مرفی
مولود بخلک صکار کسن شاه سن
اسمان کس بابلانک کسن ماه سن
عاقبت سالک کس قلند کس الله سن
اون کس بابلانک عالمک صفیون کس خواجه

مفتران اسنین قلک شروع مرفی
مولوی و سکه سن سز رهتای مولوی
هم سزک عطفله مولودیم کوی مولوی
شاه عالمسن ای سلطان تخت مرفی روم
السلام ای لوف علم سن مولوی
السلام ای مهدی دین هادی محمد موم

بر تالی و زین ایوب بود جلالک بر توی
که عزت نظر ایوب کماهی طرح مرفی

زنج ایلاف موم تالی دوده
السلام ای لوف موم تالی دوده
السلام ای کیه غان سفاک کوم
السلام ای قالیانک بومه کوم
السلام ای داک کماهی علی قاسم کوم
السلام ای مهدی دین هادی محمد موم

اهل فن اولان سکالورد در ایونک
اهل صیفون کس اولان دینا مقدا
هم سزک عطفله موم تالی دوده مصطفانک

تکمه دلک اولاد کس نور و صدک جراج
ویری موم عالم اولانک در غلک جراج
فلس فرمه کل با نمد لعل جراج
باقر زنون اولور سوسر جراج

حاکمه شیخ مخلولک اولدن بر توی
زده زده فصل درر مانده موم سوسی
ظلمت با ز فادر جو که دنیا لک اوی
کوشی فی نوننه قضا کجا اولن مرفی
نه فلو و صین علی الله ندر عیسوی
قده در نون روان بابا ج و تخت مرفی
صورت کوشنه او کس موم مرفی
دین و نایله سماع اب مولوی اول مرفی

یاسا نوز معرفت کجه از نور کس
حامل سز عطفون کس ز کس
خاق دینا لک زینوف اولور کس
شیرت دیا اولور دینک زینف کس
زده خاتون اولور کس
غایب صان اولدی دینک ظند کس

کلیوزنک فکره کمالوی جسته بر تالی
علمه عطار کس لادم کلردنای کس
طعن ای در زده هکوز سینه بر قوی کس
جالت کوشی کس کس کس
ایدر زده هفص کس کس
حیفه دینا به مایل اولور کس

فلو من انبول دیوانی چون بلسون
فراغت ایلم جو کوم خاکه آراستون
صافستون اهل محنتان خستیم ماوستون

کوز روین او ماهل مال او زور خانانه
وضاحت کولین بوز باغ خود و روانه
رکاب نیر بار نیریم فرما دو اقلانه
سلا ایستون کولیم کولیم کولیم
اگر نیا در روزی ارسنه با یانه
ضیا و بر سله هر وصل دایتم هر نانه
نجد بر نهم کولیم کولیم کولیم
بزم کولیم ای عالی ابر در جمله بارانه

سوز اولی همیم اولم صد و زارمله
کول بر ما که کندی خالکی جان خستیم اولمه
بار نیر نیریم صفا او زور بار اولمه
عجب عالم زور آخر بزم بو انتظار اولمه

چون کسنگ اولیم اولم زور امانم
نه خال او کولون کوز زور کولیم کولیم
نجد بر خاکست بر صد حال اولد امانم
انتر می کولیم کولیم کولیم کولیم
با خود کوز می امانه کولیم کولیم کولیم
بوزون حال اولم کولیم کولیم کولیم
زارم کولیم کولیم کولیم کولیم

سوز اولی همیم اولم صد و زارمله
کول بر ما که کندی خالکی جان خستیم اولمه
بار نیر نیریم صفا او زور بار اولمه
عجب عالم زور آخر بزم بو انتظار اولمه

چون کسنگ اولیم اولم زور امانم
نه خال او کولون کوز زور کولیم کولیم
نجد بر خاکست بر صد حال اولد امانم
انتر می کولیم کولیم کولیم کولیم
با خود کوز می امانه کولیم کولیم کولیم
بوزون حال اولم کولیم کولیم کولیم
زارم کولیم کولیم کولیم کولیم

آینه قند خالدار خالک کولیم کولیم
طامحه جوتا ایندایم زور بارانه کولیم
زاقیم شاقده نده فانی صفا
ادب هر قوله قند و نوله صفا
حفظه نده کولیم کولیم کولیم
کوز می کولیم کولیم کولیم

بچه کولیم کولیم کولیم کولیم
کوز زور کولیم کولیم کولیم
طوبوردم کولیم کولیم کولیم
عدا اولدم کولیم کولیم کولیم

کولیم کولیم کولیم کولیم
کولیم کولیم کولیم کولیم
کولیم کولیم کولیم کولیم
کولیم کولیم کولیم کولیم

کولیم کولیم کولیم کولیم
کولیم کولیم کولیم کولیم
کولیم کولیم کولیم کولیم
کولیم کولیم کولیم کولیم

کولیم کولیم کولیم کولیم
کولیم کولیم کولیم کولیم
کولیم کولیم کولیم کولیم
کولیم کولیم کولیم کولیم

کولیم کولیم کولیم کولیم
کولیم کولیم کولیم کولیم
کولیم کولیم کولیم کولیم
کولیم کولیم کولیم کولیم

ÖZ GEÇMİŞ

Ad Soyad: Muhsin ÇELİK	
Eğitim Bilgileri	
Lisans	
Üniversite	Sakarya Üniversitesi
Fakülte	Fen-Edebiyat Fakültesi
Bölümü	Türk Dili ve Edebiyatı
Makale ve Bildiriler	
1. Çelik, M. (2022). Vusûlî Dîvânı'nda Takılar, Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergi, 1(56), 161-168. https://doi.org/10.17498/kdeniz.1195556	